

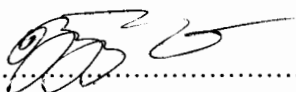
ความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด

ธนากร เจียมเจริญ

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน
วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา
พฤศจิกายน 2559
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

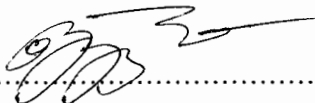
อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์ และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณางานนิพนธ์
ของ นายธนกร เจียมเจริญ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน
ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์

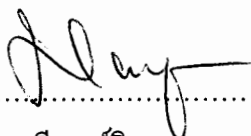

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทวัน อินทชาติ)

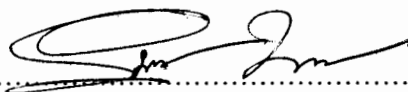
คณะกรรมการควบคุมมาตรฐานงานนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทวัน อินทชาติ)

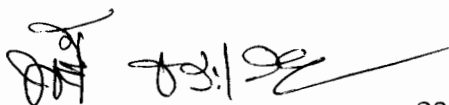

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สุณี หงษ์วิเศษ)

..... กรรมการและเลขานุการ
(อาจารย์ ดร.อุษณากร ทาวะรัมย์)

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน
ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชนีธ์ ธาระเสนา)

วันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ.2559

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาจากคณาจารย์ และได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่าย ในโอกาสนี้ผู้ศึกษาวิจัยใคร่ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทวัน อินทชาติ และอาจารย์เอกลักษณ์ ฉัตรฤทธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์ที่ได้ให้คำแนะนำให้คำปรึกษาและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดการศึกษาที่ผ่านมา ส่งผลทำให้งานนิพนธ์เล่มนี้มีความถูกต้องและสมบูรณ์

ผู้ศึกษาวิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ ดร.กิจฐเขต ไกรวาส ท่านอาจารย์อุษณากร ทาวะรัมย์ และนายสุเมธ สายทอง ผู้อำนวยการส่วนอุทยานแห่งชาติ ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย อันเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์วิทยาลัยบริหารรัฐกิจ สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชนทุกท่าน ที่ให้ความรู้ คำแนะนำ และประสบการณ์อันมีค่าแก่ผู้วิจัยตลอดการศึกษาที่ผ่านมา ขอขอบพระคุณหัวหน้าอุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ด้วยดี ตลอดจนขอขอบคุณราษฎรที่ตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัยในชุมชนหมู่บ้านที่ตั้งอยู่โดยรอบ และในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ท้องที่อำเภอป่าไร่ จังหวัดตราด จำนวน 10 หมู่บ้าน ที่ได้ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้ด้วยดี

ผู้ศึกษาวิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลการศึกษาวิจัยในเอกสารงานนิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยไปใช้ประกอบการกำหนดแผนงานเพื่อพัฒนาการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในอุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้วในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นำไปสู่การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ภายใต้การมีส่วนร่วมของราษฎรท้องถิ่นได้อย่างเป็นรูปธรรม และเกิดความยั่งยืนต่อไป ทั้งนี้ คุณค่าหรือประโยชน์อันเกิดจากงานนิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาแด่พระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ผู้อบรมสั่งสอน แนะนำ และให้การสนับสนุนด้วยดีเสมอมาต่อไป

ธนากร เข็มเจริญ

57930285: กลุ่มวิชา: การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน; รป.ม. (การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน)

คำสำคัญ: ความคิดเห็น/ ราษฎร/ การส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้/ อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว
คลองแก้ว

ธนากร เขียมเจริญ: ความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด (PEOPLE'S OPINIONS ON FOREST RESOURCES CONSERVATION EXTENSION IN NAMTOK KHLONG KAEO NATIONAL PARK, TRAT PROVINCE) อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์: นันทวัน อินทชาติ, ปร.ด. 116 หน้า.
ปี พ.ศ. 2559.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของราษฎร 2) ความคิดเห็นของราษฎร และ 3) เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ข้อมูลการศึกษารวบรวมโดยใช้แบบสอบถามไปสอบถามราษฎรที่ตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัยในชุมชนหมู่บ้านที่ตั้งอยู่โดยรอบพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ท้องที่อำเภอโป่งไร่ จังหวัดตราด จำนวน 10 หมู่บ้าน รวมจำนวน 366 ครัวเรือน ค่าสถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ย และการทดสอบสมมติฐาน ใช้สถิติ t-test และสถิติ F-test กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ .05 ($p = .05$)

ผลการวิจัยพบว่า ราษฎรที่ทำการศึกษาล้วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับน้อย ร้อยละ 92.90 มีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เท่ากับ 7.93 คะแนน ราษฎรมีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.84 จำแนกเป็น (1) ความคิดเห็นด้านการใช้ประโยชน์อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.86 (2) ความคิดเห็นด้านการฟื้นฟูอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.86 (3) ความคิดเห็นด้านการพัฒนาอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.85 (4) ความคิดเห็นด้านการป้องกันอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 และ (5) ความคิดเห็นด้านการสงวนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.84 สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ได้แก่ ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน ประสบการณ์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

57930285: MAJOR: PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT; M.P.A. (PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT)

KEYWORDS: OPINIONS/ PEOPLE/ FOREST RESOURCES CONSERVATION EXTENSION/ NAMTOK KHLONG KAEO NATIONAL PARK

THANAKORN JIAMJAROEN: PEOPLE'S OPINIONS ON FOREST RESOURCES CONSERVATION EXTENSION IN NAMTOK KHLONG KAEO NATIONAL PARK, TRAT PROVINCE. ADVISOR: NANTAWAN INTACHAT, Ph.D. 116 P. 2016.

The purpose of this research was to study: 1) knowledge of forest resource conservation; 2) people's opinions, and 3) compare opinions of people about forest resources conservation extension in Namtok Khlong Kaeo National Park, Trat province, classified by personal factors. The data were gathered by employing designed questionnaires and interviewing representatives of 366 people in ten villages communities around Namtok Khlong Kaeo National Park area. Statistics used were frequency, percentage, maximum, minimum, standard deviation, mean and statistical analysis methods employed for the hypothesis test were t-test and F-test and with the level of significance set at .05 ($p = .05$).

The results indicated that that most of the respondents had a low level of knowledge about forest resource conservation (92.90 percent), and with an average of 7.93. People's opinions on forest resources conservation extension in Namtok Khlong Kaeo National Park were at a high level, with an average score of 2.84, classified by (1) opinions on utilization was at a high level with an average score of 2.86 (2) opinions on rehabilitation was at a high level with an average score of 2.86 (3) opinions on development was at a high level with an average score of 2.85 (4) opinions on protection was at a high level with an average score of 2.80, and (5) opinions on preservation was at a high level with an average score of 2.84. Factors affecting people's opinions on forest resources conservation extension in Namtok Khlong Kaeo National Park were resettlement period, experience with forest resource conservation, and knowledge about forest resource conservation.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมติฐานของการวิจัย	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
ข้อจำกัดของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น	10
แนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	16
ประวัติความเป็นมา และแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการอุทยานแห่งชาติ	23
อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	36
3 วิธีดำเนินการวิจัย	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	46
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การวิเคราะห์ข้อมูล	48

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
กำหนดเกณฑ์การแปลผล	49
4 ผลการวิจัย	51
ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม	51
ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	57
ความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด	60
การศึกษาเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด	77
ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของราษฎรที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด	90
5 สรุป และอภิปรายผล	94
สรุปผลการวิจัย.....	94
อภิปรายผลการวิจัย.....	94
ข้อเสนอแนะ.....	96
บรรณานุกรม	99
ภาคผนวก	103
ประวัติย่อของผู้วิจัย	116

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนครัวเรือนประชากรและจำนวนครัวเรือนราษฎรกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย ท้องที่อำเภอป่าไร่ จังหวัดตราด จำแนกเป็นรายหมู่บ้าน	46
2	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามลักษณะทางเศรษฐกิจ และสังคม.....	51
3	จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามคะแนนความรู้เกี่ยวกับ การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	57
4	ระดับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	59
5	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของราษฎร ที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ น้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ด้านการใช้ประโยชน์.....	61
6	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของราษฎร ที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ น้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ด้านการฟื้นฟู.....	61
7	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของราษฎร ที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ น้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ด้านการพัฒนา.....	67
8	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของราษฎร ที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ น้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ด้านการป้องกัน	70
9	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของราษฎร ที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ น้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ด้านการสงวน	73
10	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของราษฎร ที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ น้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกเป็นรายด้านและในภาพรวม	76

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
11	จำนวน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของราษฎร ที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ น้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามอายุ 78
12	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของราษฎร ที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ น้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามอายุ 78
13	จำนวน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อ การส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามระดับการศึกษา 79
14	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของราษฎร ที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ น้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามระดับการศึกษา 80
15	จำนวน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของราษฎร ที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ น้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน 80
16	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของราษฎร ที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ น้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน 81
17	จำนวน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อ การส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามอาชีพหลัก 82
18	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของราษฎร ที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ น้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามอาชีพหลัก 83
19	จำนวน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของราษฎร การส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามรายได้ของครัวเรือน 83

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
20 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของราษฎร ที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ น้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามรายได้ของครัวเรือน.....	84
21 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริม การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม	85
22 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริม การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามประสบการณ์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้.....	86
23 จำนวน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของราษฎร ที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้	86
24 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของราษฎร ที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ น้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้.....	87
25 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริม การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้.....	88
26 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษาความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริม การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด.....	89
27 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของราษฎรที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด	90

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม.....	5
2	แผนภูมิความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติหรือทัศนคติกับการแสดงเหตุผลข้อเท็จจริง.....	11
3	แผนที่แสดงที่ตั้งและขอบเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด	33
4	แผนที่สังเขปแสดงเส้นทางคมนาคมมายังอุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด	34
5	น้ำตกคลองแก้ว แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด	35

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในอดีตที่ผ่านมา ประเทศไทยเป็นประเทศในเขตร้อนประเทศหนึ่งในภูมิภาคเอเชีย ที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรป่าไม้ ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เนื่องจากพื้นที่ป่าไม้เป็นแหล่งศูนย์รวมของปัจจัยสี่ แต่ในปัจจุบันทรัพยากรป่าไม้ของประเทศได้ถูกบุกรุกทำลายลงอย่างรวดเร็ว สาเหตุหลักเกิดมาจากการประชากรภายในประเทศมีจำนวนเพิ่มขึ้น ส่งผลทำให้ความต้องการที่ดินทำกิน และที่อยู่อาศัยมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการที่ดินทำกินของราษฎรเพื่อใช้เป็นพื้นที่ประกอบอาชีพทางการเกษตร ทรัพยากรป่าไม้จึงตกอยู่ในภาวะวิกฤตและส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ตามมาหลายประการ นำไปสู่การเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติที่รุนแรงมากยิ่งขึ้น เช่น เกิดอุทกภัย วาตภัย ภัยแล้ง เป็นต้น ซึ่งจากข้อมูลพื้นที่ป่าไม้เมื่อปี พ.ศ. 2516 พบว่า ประเทศไทยมีพื้นที่ป่าไม้ จำนวน 138.57 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 43.21 ของพื้นที่ประเทศ แต่จากการสำรวจข้อมูลพื้นที่ป่าไม้ล่าสุด โดยกรมป่าไม้ ร่วมกับคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อปี พ.ศ. 2556 พบว่า ประเทศไทยมีพื้นที่ป่าไม้ เหลืออยู่ 102.12 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 31.57 ของพื้นที่ประเทศเท่านั้น (กรมป่าไม้, 2559)

จากสภาพปัญหาการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ของประเทศไทยที่ได้ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นในปัจจุบัน หากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องไม่มีมาตรการในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ให้ลดน้อยลงหรือหมดสิ้นไป ในอนาคตอันใกล้ความหลากหลายทางชีวภาพของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติก็จะลดน้อยลง และระบบนิเวศขาดความสมดุล อันจะส่งผลกระทบต่อให้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติที่ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ซึ่งในระยะเวลาที่ผ่านมา กรมป่าไม้และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้พยายามหาแนวทางหรือมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่าไม้ดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง แต่ปัญหาการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ก็ยังคงมีอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้ มาตรการอย่างหนึ่งซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำมาประยุกต์ใช้ในปัจจุบัน คือ การส่งเสริมให้ราษฎรท้องถิ่นที่อาศัยอยู่โดยรอบ และในพื้นที่ป่าได้เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ที่ได้บัญญัติสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของปวงชนชาวไทยไว้ว่า “บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชน ชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมย่อมมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ และมีส่วนร่วม

ในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน” และ “สิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมกับรัฐ และชุมชนในการอนุรักษ์ บำรุงรักษา และการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพ และในการคุ้มครอง ส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ดำรงชีพอยู่ได้อย่างปกติ และต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพหรือคุณภาพชีวิตของตนย่อมได้รับความคุ้มครองตามความเหมาะสม” (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2550) ปัจจุบันรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวได้ถูกยกเลิกไป แต่หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องยังคงนำแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมดังกล่าวมากำหนดเป็นมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมให้ราษฎรที่ตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัยภายในหรือโดยรอบพื้นที่ป่าได้เข้ามา มีบทบาทในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะราษฎรที่ตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัยภายในหรือโดยรอบพื้นที่อุทยานแห่งชาติซึ่งเป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่มีคุณค่า และมีความสำคัญยิ่งในการรักษาความสมดุลทางธรรมชาติ เป็นแหล่งศูนย์รวมของพืชพรรณ และสัตว์ป่า มีทัศนียภาพธรรมชาติที่สวยงาม เหมาะแก่การนันทนาการ และการศึกษาค้นคว้าวิจัย

อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด เป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์แห่งหนึ่งที่อยู่ในสังกัดกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายที่ได้รับการประกาศจัดตั้งเป็นอุทยานแห่งชาติ ลำดับที่ 121 ของประเทศไทย โดยประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 126 ตอนที่ 97ก ลงวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2552 มีเนื้อที่ประมาณ 123,700 ไร่ หรือ 197.92 ตารางกิโลเมตร ทั้งนี้ พื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้วส่วนใหญ่เป็นเทือกเขา สลับซับซ้อนไม่มากนัก ประกอบด้วย เขาแก้ว เขาตาบอด เขาตาโชติ และเขากำแพง ส่วนยอดเขาเป็นแนวแบ่งเขตประเทศไทยกับประเทศกัมพูชา มีความสูงจากระดับน้ำทะเล 100-836 เมตร สภาพภูมิประเทศเช่นนี้ก่อให้เกิดสายน้ำหลายสาย เช่น คลองลึก คลองแองปุ๊ก คลองแก้ว คลองตาบอด คลองหินเพลิง คลองลือ คลองกะใจ คลองมะละกอ เป็นต้น สังคมพืชโดยทั่วไปของพื้นที่เป็นสังคมพืชป่าดงดิบชื้น มีลักษณะเป็นป่ารกทึบ มีความชุ่มชื้นสูง จึงเป็นป่าต้นน้ำลำธารที่สำคัญ (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, 2559 ก) ปัจจุบันพื้นที่ป่าโดยรอบอุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว โดยเฉพาะในท้องที่ตำบลต่าง ๆ ในท้องที่อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด ได้มีราษฎรเข้าอยู่อาศัย เพื่อทำการเกษตรเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรในพื้นที่ และมีปัญหาช้างป่าเข้ามาบุกรุกที่ดินทำกินของราษฎรที่ปลูกพืชผลทางการเกษตรดังกล่าวที่มีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งหากอุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้วไม่มีมาตรการด้านต่าง ๆ เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ อาจส่งผลทำให้ผืนป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์ในเขตอุทยานแห่งชาติแห่งนี้เกิดความเสื่อมโทรมลง และอาจส่งผลทำให้ปัญหาช้างป่าเข้ามาบุกรุกบกรบกวนราษฎร

มากยิ่งขึ้น รวมถึงส่งผลทำให้เกิดภัยแล้งที่จะส่งผลกระทบต่อกลับมาสู่ราษฎรในท้องถิ่น และชุมชนในพื้นที่อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ได้ดำเนินมาตรการด้านต่าง ๆ เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่มาอย่างต่อเนื่องในหลายรูปแบบ รวมถึงส่งเสริมให้ราษฎรมีบทบาทในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ ดังนั้น เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลความคิดเห็นของราษฎรเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวที่เป็นรูปธรรม ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะศึกษาความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด เพื่อต้องการทราบความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้วแห่งนี้ในระดับใด มีปัญหาอุปสรรค และมีข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างไรบ้าง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดแผนการจัดการเพื่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของราษฎรในพื้นที่อุทยานแห่งชาติแห่งนี้ในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลทำให้อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้วคงความอุดมสมบูรณ์ สามารถเอื้ออำนวยประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมให้แก่ราษฎรและชุมชนท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของราษฎรที่อยู่อาศัยโดยรอบพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานของการวิจัย

1. สมมติฐานที่ 1 ราษฎรที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด แตกต่างกัน
2. สมมติฐานที่ 2 ราษฎรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด แตกต่างกัน
3. สมมติฐานที่ 3 ราษฎรที่มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ

การส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด
แตกต่างกัน

4. สมมติฐานที่ 4 ราษฎรที่มีอาชีพหลักต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์
ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด แตกต่างกัน

5. สมมติฐานที่ 5 ราษฎรที่มีรายได้ของครัวเรือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริม
การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด แตกต่างกัน

6. สมมติฐานที่ 6 ราษฎรที่มีการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ
การส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด
แตกต่างกัน

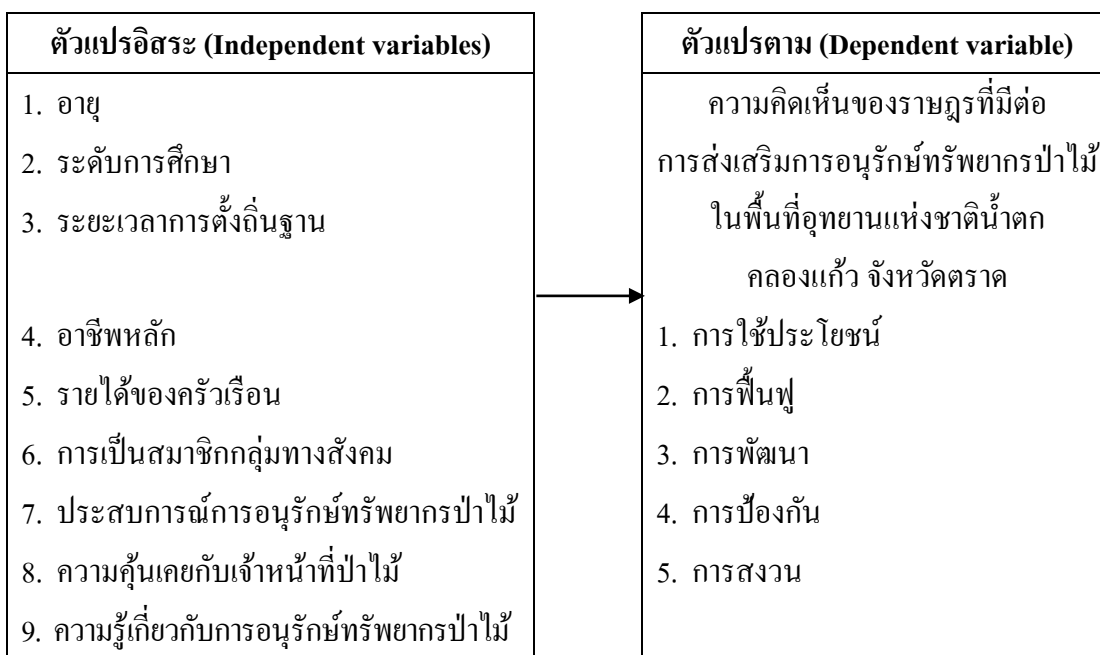
7. สมมติฐานที่ 7 ราษฎรที่มีประสบการณ์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ต่างกัน
มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว
จังหวัดตราด แตกต่างกัน

8. สมมติฐานที่ 8 ราษฎรที่มีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ
การส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด
แตกต่างกัน

9. สมมติฐานที่ 9 ราษฎรที่มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ต่างกัน
มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว
จังหวัดตราด แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้คัดเลือกตัวแปรอิสระที่คาดว่า
จะมีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่
อุทยานแห่งชาติ น้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม
(เกษม จันทร์แก้ว, 2544)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว มีข้อมูลพื้นฐานประกอบการพิจารณากำหนดแผนงาน เพื่อแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาด้านการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ในอุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้วได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องและเป็นไปตามความคิดเห็นของราษฎรในพื้นที่
2. อุทยานแห่งชาติแห่งอื่นในสังกัดกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช สามารถนำแนวทางการดำเนินงานที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้กับอุทยานแห่งชาติแห่งอื่นได้ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยมีขอบเขตของการวิจัยด้านเนื้อหาที่มุ่งศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็น ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และศึกษาเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน อาชีพหลัก รายได้ของครัวเรือน การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ประสบการณ์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ และความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

1.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด

2. ขอบเขตด้านพื้นที่ การวิจัยมีขอบเขตของการวิจัยด้านพื้นที่กับราษฎรที่ตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัยในชุมชนหมู่บ้านที่ตั้งอยู่โดยรอบพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ท้องที่อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด รวมจำนวน 10 หมู่บ้าน

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา การวิจัยมีขอบเขตของการวิจัยด้านระยะเวลาในการวิจัย โดยการตรวจเอกสาร สร้างเครื่องมือ เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และจัดทำรูปเล่มฉบับสมบูรณ์ ในช่วงระหว่างเดือนพฤษภาคม-เดือนธันวาคม พ.ศ. 2559 รวมระยะเวลาทั้งสิ้นประมาณ 8 เดือน

ข้อจำกัดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เลือกพื้นที่ศึกษาวิจัยในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ซึ่งเป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติเพื่อการอนุรักษ์ คุ้มครองรักษาระบบนิเวศ ไม้อนุญาตให้มีการใช้ประโยชน์หรือเข้าครอบครองที่เป็นอันตรายต่อระบบนิเวศ โดยเปิดโอกาสให้มีการใช้ประโยชน์ด้านการวิจัย ศึกษาหาความรู้ กิจกรรมด้านการท่องเที่ยว และกิจกรรมการนันทนาการที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และวัฒนธรรมท้องถิ่น แตกต่างไปจากพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติหรือพื้นที่ป่าอื่น ๆ ที่ราษฎรทั่วไปสามารถใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าได้อย่างหลากหลาย การวิจัยครั้งนี้จึงมีข้อจำกัดในด้านการใช้ประโยชน์ ซึ่งของราษฎรสามารถใช้ประโยชน์พื้นที่เฉพาะกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว และกิจกรรมการนันทนาการเป็นหลัก เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งอุทยานแห่งชาติดังกล่าวต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความคิดเห็น หมายถึง ทรรศนะ การพิจารณาตัดสินใจ การแสดงออกทางด้านความรู้สึกหรือด้านความคิดในแง่มุมต่าง ๆ ที่พอใจหรือไม่พอใจ ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ในที่นี้

หมายถึง ทัศนคติ การพิจารณาตัดสิน การแสดงออกทางด้านความคิดและความรู้สึกในแง่มุมต่าง ๆ ที่พอใจหรือไม่พอใจ ชอบหรือไม่ชอบของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด

ราษฎร หมายถึง หัวหน้าครัวเรือนหรือผู้แทนหัวหน้าครัวเรือนราษฎรตัวอย่าง ที่ทำการศึกษาวิจัยที่ตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัยในชุมชนหมู่บ้านที่ตั้งอยู่โดยรอบพื้นที่อุทยานแห่งชาติ น้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ท้องที่อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด รวมจำนวน 10 หมู่บ้าน ซึ่งเป็นหมู่บ้านเป้าหมายของการวิจัย

การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ หมายถึง การที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ดำเนินการ สงวน คุ้มครอง ดูแลรักษา ป่าไม้ และได้รับประโยชน์จากการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ที่มีอยู่ในพื้นที่ อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ในรูปแบบต่าง ๆ ประกอบด้วย การใช้ประโยชน์ การฟื้นฟู การพัฒนา การป้องกัน และการสงวนทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่

การใช้ประโยชน์ หมายถึง การที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้วดำเนินการส่งเสริม ให้ราษฎรตัวอย่างที่ทำการศึกษาวิจัยเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาปัญหา รับข้อมูลข่าวสาร วางแผน ปฏิบัติงาน และร่วมติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การใช้ประโยชน์ เพื่อการท่องเที่ยว นันทนาการ ศึกษาสภาพธรรมชาติ การขายสินค้าและบริการ แหล่งน้ำ เพื่ออุปโภค-บริโภค เป็นต้น

การฟื้นฟู หมายถึง การที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้วดำเนินการส่งเสริมให้ราษฎร ตัวอย่างที่ทำการศึกษาวิจัยเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาปัญหา รับข้อมูลข่าวสาร วางแผน ปฏิบัติงาน และร่วมติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานการฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยาน แห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การปลูกฟื้นฟูสภาพป่า การฟื้นฟู แหล่งท่องเที่ยวแหล่งศึกษาธรรมชาติที่เสื่อมโทรม เป็นต้น

การพัฒนา หมายถึง การที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้วดำเนินการส่งเสริมให้ราษฎร ตัวอย่างที่ทำการศึกษาวิจัยเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาปัญหา รับข้อมูลข่าวสาร วางแผน ปฏิบัติงาน และร่วมติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ แหล่งศึกษาธรรมชาติ ร้านขายสินค้าและบริการ เป็นต้น

การป้องกัน หมายถึง การที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้วดำเนินการส่งเสริมให้ราษฎร ตัวอย่างที่ทำการศึกษาวิจัยเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาปัญหา รับข้อมูลข่าวสาร วางแผน

ปฏิบัติงาน และร่วมติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานการป้องกันทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การป้องกันการบุกรุกแผ้วถางป่า การตัดไม้ทำลายป่า การเก็บหาของป่า การป้องกันไฟป่า เป็นต้น

การสงวน หมายถึง การที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้วดำเนินการส่งเสริมให้ราษฎรตัวอย่างที่ทำการศึกษาวิจัยเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาปัญหา รับข้อมูลข่าวสาร วางแผนปฏิบัติงาน และร่วมติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานการสงวนทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่ป่าที่สมบูรณ์ เป็นต้น

อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว หมายถึง พื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่ทางราชการประกาศกำหนดให้เป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ซึ่งประกาศตามพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาติ เมื่อปี พ.ศ. 2552 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 126 ตอนที่ 97ก ลงวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2552 เป็นหน่วยงานที่อยู่ในสังกัดกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

อายุ หมายถึง จำนวนปีนับตั้งแต่เกิดของราษฎรตัวอย่างที่ทำการศึกษาวิจัย
ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒិการศึกษาระดับชั้นสูงสุดของราษฎรตัวอย่างที่ทำการศึกษาวิจัย ซึ่งได้รับการรับรองจากสถาบันการศึกษาของรัฐหรือสถานศึกษาของเอกชน และให้หมายความรวมถึงการที่ราษฎรตัวอย่างไม่ได้เรียนหนังสือด้วย

ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน หมายถึง จำนวนปีที่ตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนอยู่อาศัยในหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ในปัจจุบันของครัวเรือนราษฎรตัวอย่างที่ทำการศึกษาวิจัย ตั้งแต่เริ่มต้นเข้ามาอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่จนถึงปัจจุบัน มีหน่วยนับเป็นปี

อาชีพหลัก หมายถึง งานที่ราษฎรตัวอย่างที่ทำการศึกษาวิจัยทำเป็นงานประจำ ซึ่งสามารถสร้างรายได้หลักให้แก่ครัวเรือนของราษฎรตัวอย่างมากที่สุด หรือเป็นอาชีพที่ราษฎรตัวอย่างใช้เวลาส่วนใหญ่ในการทำงานดังกล่าวเป็นประจำมากกว่างานอื่น

รายได้ของครัวเรือน หมายถึง รายได้เป็นตัวเงินของสมาชิกในครัวเรือนทุกคนรวมกันที่ได้จากการประกอบอาชีพในรอบ 1 ปีที่ผ่านมาของราษฎรตัวอย่างที่ทำการศึกษาวิจัย โดยที่ยังไม่ได้หักค่าใช้จ่ายออกแต่อย่างใด

การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม หมายถึง การที่ราษฎรตัวอย่างที่ทำการศึกษาวิจัยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งทางสังคมที่ทางหน่วยงานราชการหรือชุมชนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้น เพื่อดำเนินกิจกรรมของกลุ่มทางสังคมร่วมกัน ทั้งที่เป็นกลุ่มทางสังคมด้านการป่าไม้

และกลุ่มทางสังคมด้านอื่น ๆ ซึ่งประโยชน์ต่อกลุ่มตนเองหรือที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนส่วนรวม และให้หมายความรวมถึงการที่ราษฎรตัวอย่างที่ทำการศึกษาไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม แต่อย่างไรก็ตาม

ประสบการณ์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ หมายถึง การที่ราษฎรตัวอย่างที่ทำการศึกษาวิจัย เคยมีประสบการณ์ในการมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เช่น การปลูกต้นไม้วันสำคัญต่าง ๆ การปลูกป่าฟื้นฟูสภาพป่า การทำแนวกันไฟ การให้ข่าวสารด้านการอนุรักษ์ การประชาสัมพันธ์ด้านการอนุรักษ์ เป็นต้น และให้หมายความรวมถึงการที่ราษฎรตัวอย่างที่ทำการศึกษาวิจัยไม่เคยมีประสบการณ์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ แต่อย่างไรก็ตาม

ความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ หมายถึง การที่ราษฎรตัวอย่างที่ทำการศึกษาวิจัย มีความรู้จัก ชอบพอหรือมีความสนิทสนมกับเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้วในระดับที่แตกต่างกัน ได้แก่ ไม่มีความคุ้นเคยแต่อย่างใด มีความคุ้นเคยน้อย มีความคุ้นเคยพอสมควร และมีความคุ้นเคยเป็นอย่างดี

ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจของราษฎรตัวอย่างที่ทำการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ตามแนวคิด ทฤษฎี หลักการ วิธีปฏิบัติหรือเงื่อนไขอื่น ๆ ซึ่งเป็นไปตามหลักทางวิชาการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ที่มีความแตกต่างกันออกไป ได้แก่ มีความรู้น้อย มีความรู้ปานกลาง และมีความรู้มาก

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ผู้วิจัยได้ตรวจเอกสารและงานที่เกี่ยวข้อง มานำเสนอไว้ตามลำดับหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น
2. แนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
3. ประวัติความเป็นมา และแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการอุทยานแห่งชาติ
4. อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น

ความหมาย

Webster (1966 อ้างถึงใน สิทธิชัย หมัดสี, 2556, หน้า 6) กล่าวว่า ความคิดเห็น หมายถึง ทัศนคติการพิจารณาตัดสิน การประเมินในใจเกี่ยวกับสิ่งหนึ่งสิ่งใด ความคิดเห็นมีความแข็งแกร่งมากกว่าความประทับใจ (Impression) ความคิดเห็นจึงเป็นความรู้สึกในใจ ถ้าถูกยึดอย่างมั่นคงก็จะ กลายเป็นความเชื่อมั่น หรือเป็นความเชื่อที่มีได้ตั้งอยู่บนความรู้ที่แท้จริง แต่ตั้งอยู่บนความคิด การลงความเห็นของแต่ละบุคคลอาจเป็นที่ยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้ นักจิตวิทยานิยาม ความคิดเห็นว่า เป็นการแสดงออกทางภาษา (Verbal expression) เกี่ยวกับเจตคติ ความเชื่อ และค่านิยม

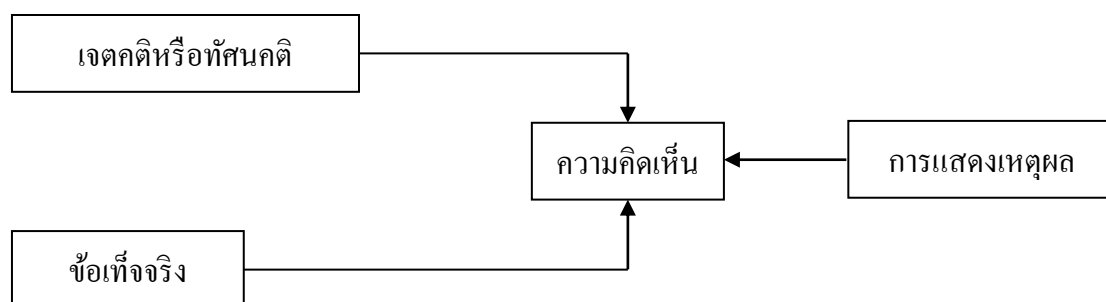
Good (1973 อ้างถึงใน สิทธิชัย หมัดสี, 2556, หน้า 6) กล่าวว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความเชื่อ ความคิดหรือการลงความเห็นเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งไม่อาจบอกได้ว่าถูกต้องหรือไม่

Gage (1981 อ้างถึงใน สิทธิชัย หมัดสี, 2556, หน้า 7) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นความเชื่อ ที่ไม่ได้ตั้งอยู่บนความรู้อันแท้จริงหรือความแน่นอน แต่ตั้งอยู่ที่จิตใจ การลงความคิดเห็นของแต่ละ บุคคลจะลงไปตามที่บุคคลนั้นเห็นว่าน่าจะเป็นจริงหรือตรงตามที่คิดไว้

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2540 อ้างถึงใน ประภาส ศรีนอง, 2558, หน้า 5) กล่าวว่า ความคิดเห็นของตนเองจะเป็นลักษณะการยอมรับ การไม่ยอมรับ หรือลักษณะการไม่ผูกมัด ในด้านใด ๆ นั้น จะต้องอาศัยการประเมินผลหรือการพิจารณา ถ้าบุคคลนั้นเต็มใจที่จะ “เห็นด้วย” กับสิ่งใดแสดงว่า “ยอมรับ” ความคิดเห็นนั้น ในทางตรงกันข้าม ถ้าบุคคลนั้น “ไม่เห็นด้วย”

กับสิ่งใด แสดงว่า “ไม่ยอมรับ” ความคิดเห็นนั้นและถ้าบุคคลนั้น “ไม่แน่ใจ” หรือ “ไม่มีความคิดเห็น” ต่อสิ่งใด แสดงว่า บุคคลนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่มีการผูกมัดหรือตัดสินใจในการ “ยอมรับ” และ “ไม่แน่ใจ” ซึ่งสิ่งนี้จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับระดับของการมีส่วนร่วม

สงวน สุทธิเลิศอรุณ, จำรัส ดั่งสุวรรณ และฐิติพงษ์ ธรรมานุสรณ์ (2522) กล่าวว่าไว้ว่าความคิดเห็น คือ การแสดงออกซึ่งวิจรรย์ญาณที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งความคิดเห็นมีความหมายที่แคบกว่าเจตคติ เพราะความคิดเห็นของบุคคลเปลี่ยนแปลงไปตามข้อเท็จจริง (Fact) และเจตคติ (Attitude) ของบุคคล ขณะที่เจตคติแสดงสภาพความรู้สึกทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งความคิดเห็นจะเป็นการอธิบายเหตุผลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ สามารถสรุปความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติหรือทัศนคติกับการแสดงเหตุผลข้อเท็จจริง ดังปรากฏตามภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แผนภูมิความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติหรือทัศนคติกับการแสดงเหตุผลข้อเท็จจริง

สรุปได้ว่าความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกในใจของมนุษย์ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือการแสดงออก ซึ่งวิจรรย์ญาณที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือเป็นความเชื่อที่มีได้ตั้งอยู่บนความรู้ที่แท้จริง แต่ตั้งอยู่บนความคิดการลงความเห็นของแต่ละบุคคลอาจเป็นที่ยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้ และเป็นการลงความคิดเห็นของแต่ละบุคคลตามที่บุคคลนั้นเห็นว่าน่าจะเป็นจริงหรือตรงตามที่คิดไว้

ประเภทของความคิดเห็น

Remmers, Gage and Rummel (1965 อ้างถึงใน ประภาส ศรีนอง, 2558, หน้า 6-7) กล่าวว่า ความคิดเห็นแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ความคิดเห็นเชิงบวกสุด เชิงลบสุด เป็นความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้ประสบการณ์ ซึ่งสามารถทราบทิศทางได้ ทิศทางบวกสุด ได้แก่ ความรักจนหลงบูชา ทิศทางลบสุด ได้แก่ รังเกียจมากความคิดเห็นนี้รุนแรงเปลี่ยนแปลงได้ยาก

2. ความคิดเห็นจากความรู้ความเข้าใจ การมีความคิดต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อสิ่งนั้น อาทิเช่น ความรู้ความเข้าใจในทางที่ดี ชอบ ยอมรับ ความรู้ความเข้าใจในทางไม่ดี ไม่ชอบ รังเกียจ ไม่เห็นด้วย

ศรีสุรางค์ ทีนะกุล, สมจิตต์ รัตนอุดมโชค, ทรงศักดิ์ นิธิปริษา, สมศักดิ์ เทศสวัสดิ์วงศ์ และเวชชัย สังข์สาย (2542) กล่าวว่า ความคิดเห็น แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การคิดโดยไม่มีจุดมุ่งหมาย (Undirected thinking) หรือเรียกว่า ความคิดแบบเชื่อมโยง เป็นการคิดที่ไม่มีจุดมุ่งหมาย เป็นอิสระจากการถูกกำหนดด้วยเงื่อนไขภายนอก เช่น การฝัน

2. การคิดอย่างมีจุดมุ่งหมาย (The goal-directed thinking) เป็นการคิดว่าเกิดขึ้นเมื่อเราต้องการหาคำตอบ หรือวิธีทางที่สมเหตุสมผลในการแก้ไขปัญหา การคิดชนิดนี้มีเป้าหมายที่ชัดเจนเช่น การคิดวิเคราะห์ วิจารณ์ การคิดสร้างสรรค์

สรุปได้ว่า ความคิดเห็นแบ่งออกเป็น 2 ประเภท และมีหลายลักษณะขึ้นอยู่กับลักษณะมุมมองของแต่ละบุคคล เช่น การคิดแบบไม่มีจุดมุ่งหมายกับความคิดอย่างมีจุดมุ่งหมาย หรือความคิดเห็นเชิงบวกสุด เชิงลบสุด กับความคิดเห็นจากความรู้ความเข้าใจ เป็นต้น

ปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็น

Oskamp (1977 อ้างถึงใน วิวัฒน์ ขุนฤทธิ์, 2558, หน้า 8) กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลทำให้เกิดความคิดเห็น มีดังนี้

1. ปัจจัยทางพันธุกรรมและสรีระ คือ อวัยวะต่าง ๆ ของบุคคลที่ใช้รับความรู้สึกผิดปกติ ความบกพร่องของอวัยวะสัมผัส ซึ่งมีผลต่อความคิดเห็นที่ไม่ดีต่อบุคคลภายนอก

2. ประสบการณ์โดยตรงของบุคคล คือ บุคคลมีประสบการณ์ด้วยตนเอง กระทำด้วยตนเอง หรือพบเห็นด้วยตนเอง ทำให้บุคคลมีความฝังใจ และเกิดความคิดเห็นต่อประสบการณ์เหล่านั้นต่างกัน

3. อิทธิพลของผู้ปกครอง คือ เมื่อเป็นเด็กผู้ปกครองจะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิด และให้ข้อมูลแก่เด็กได้มาก จึงมีผลต่อพฤติกรรมความคิดเห็นของเด็ก

4. ทักษะคิดความคิดเห็นของกลุ่ม คือ เมื่อบุคคลเติบโตย่อมต้องมีกลุ่มและสังคม ดังนั้นความคิดเห็นของกลุ่มเพื่อน กลุ่มอ้างอิง หรือการอบรมสั่งสอนของโรงเรียนหรือหน่วยงานที่มีความคิดเห็นเหมือนหรือต่างกัน ย่อมมีผลต่อความคิดเห็นของบุคคลที่อยู่ในกลุ่มนั้นได้

5. สื่อมวลชน คือ สื่อต่าง ๆ ที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของคนเรา ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความคิดเห็นของบุคคล

จำเรียง ภาวจิตร (2536, หน้า 248-249) กล่าวว่า ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความคิดเห็นขึ้นอยู่กับกลุ่มทางสังคมในหลายประการ ดังนี้

1. ภูมิหลังทางสังคม หมายถึง กลุ่มคนที่มีภูมิหลังที่แตกต่างกัน โดยทั่วไปจะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันไปด้วย เช่น ความคิดเห็นระหว่างผู้เยาว์กับผู้สูงอายุ ชาวเมืองกับชาวชนบท เป็นต้น

2. กลุ่มอ้างอิง หมายถึง การที่คนเราจะคบหาสมาคมกับใคร หรือกระทำการหนึ่งสิ่งใดให้แก่ผู้ใดหรือการกระทำที่คำนึงถึงอะไรบางอย่างร่วมกันหรืออ้างอิงกันได้ เช่น ประกอบอาชีพเดียวกัน การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือสมาคมเดียวกัน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ย่อมมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้นด้วย

3. กลุ่มกระตุ้นหรือรื้อฟื้น หรือกลุ่มเฉื่อยชา หมายถึง การกระทำใดที่ก่อให้เกิดความกระตุ้นหรือรื้อฟื้นเป็นพิเศษ อันจะก่อให้เกิดกลุ่มผลประโยชน์ขึ้นมาได้ ย่อมส่งผลต่อการจูงใจให้บุคคลที่เป็นสมาชิกเหล่านั้นมีความคิดเห็นที่คล้อยตามได้ ไม่ว่าจะให้คล้อยตามในทางที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ตาม ในทางตรงกันข้าม กลุ่มเฉื่อยชาที่จะไม่มีอิทธิพลต่อสมาชิกมากนัก

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2540, หน้า 50) กล่าวว่า “อายุ มีผลต่อเจตคติของบุคคล ส่วนใหญ่มักปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไปได้ยาก ซึ่งทำให้มีผลต่อเจตคติของเขาเอง นอกจากอายุแล้วยังมีตัวแปรอื่น ๆ อีกมากมาย เช่น ปฏิภานของบุคคลต่อสิ่งเร้า ข่าวสาร เป็นต้น บุคคลที่แตกต่างกันจะมีปฏิภานไม่เหมือนกัน ผลที่จะมีต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติ ความคิดย่อมแตกต่างกันไปด้วย

รัชณี พิทักษ์ญาติ. (2546, หน้า 50) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น สรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

1.1 ระดับการศึกษา หมายถึง การศึกษามีอิทธิพลมากต่อการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นเพราะการศึกษาจะทำให้บุคคลนั้น ๆ มีความรู้เรื่องต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น ดังนั้นคนที่มีความรู้มากมักจะมีความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล

1.2 ความเชื่อ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลในการยอมรับต่อสิ่งต่าง ๆ ซึ่งอาจแตกต่างกันออกไป เช่น ความเชื่อในการนับถือศาสนา เป็นต้น

1.3 สถานภาพทางสังคม หมายถึง สิทธิ และหน้าที่ที่มีต่อผู้อื่น และต่อสังคมหรือกลุ่มเป็นส่วนรวม

1.4 ประสบการณ์ หมายถึง เป็นสิ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจในหน้าที่และความรับผิดชอบของงาน ซึ่งจะส่งผลต่อความคิดเห็น

2. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

2.1 การอบรมของครอบครัว หมายถึง การที่พ่อแม่หรือบุคคลในครอบครัวสั่งสอน โดยทางตรงหรือทางอ้อม ให้สมาชิกของกลุ่มได้เรียนหรือรับเอาระเบียบวิธี กฎเกณฑ์ค่านิยมต่าง ๆ ที่กลุ่มนั้นได้กำหนดไว้เป็นระเบียบของความประพฤติ และความสัมพันธ์ของสมาชิกในสังคมนั้น

2.2 กลุ่ม และสังคมที่เกี่ยวข้อง มีอิทธิพลต่อบุคคลอย่างมาก เพราะเมื่อบุคคล อยู่ในกลุ่มใดหรือสังคมใด ก็จะต้องยอมรับและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มหรือสังคมนั้น และในที่สุดก็มักจะมีความคิดเห็นคล้อยตามไปกับกลุ่มและสังคมนั้นด้วย

2.3 สื่อมวลชน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพล อย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นของบุคคล เพราะเป็นสิ่งที่สร้างความคิดทั้งทางด้านบวก และด้านลบ

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็น ประกอบด้วยปัจจัยหลัก คือ (1) ปัจจัย ส่วนบุคคล เช่น อายุ ระดับการศึกษา ความเชื่อ ประสบการณ์ สถานภาพทางสังคม และ (2) ปัจจัย ด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การอบรมของครอบครัว กลุ่มและสังคมที่เกี่ยวข้อง สื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ เป็นต้น

วิธีวัดความคิดเห็น

พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ (2531) กล่าวว่า วิธีวัดความคิดเห็น สามารถวัดได้ 4 วิธี ดังนี้

1. วิธีของเทอร์สโตน (Thurstone's method) เป็นวิธีการสร้างมาตรวัดออกเป็นปริมาณ แล้วทำการเปรียบเทียบตำแหน่งของความคิดเห็น ทศนคติไปในทางเดียวกัน เปรียบเสมือนว่าเป็น Scale ที่มีช่วงห่างเท่า ๆ กัน (Equal-appearing intervals)

2. วิธีของกัตต์แมน (Guttman's scale) เป็นวิธีการวัดทัศนคติและความคิดเห็นที่เป็นไปในแนวเดียวกัน สามารถจัดอันดับข้อความของทัศนคติสูง-ต่ำที่เปรียบเทียบซึ่งกันและกันได้ โดยเปรียบเทียบจากอันดับต่ำสุดไปจนถึงอันดับสูงสุด และแสดงถึงการสะสมของข้อแสดงความคิดเห็น

3. วิธีจำแนกแบบ S-D Scale (Semantic differential scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติหรือวัดความคิดเห็น โดยอาศัยคู่คำคุณศัพท์ที่มีความหมายตรงกันข้าม (Bipolar-adjective) อาทิเช่น “ดี” ตรงกันข้ามกับ “เลว” “ขยัน” ตรงกันข้ามกับ “ขี้เกียจ” เป็นต้น

4. วิธีของลิเคิร์ต (Likert's method) เป็นวิธีการสร้างมาตรวัดทัศนคติหรือวัดความคิดเห็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย เนื่องจากเป็นวิธีสร้างมาตรวัดที่ง่าย ประหยัดเวลา ผู้ตอบสามารถแสดงทัศนคติในทางที่ชื่นชอบหรือไม่ชื่นชอบ โดยสามารถจัดอันดับของความชื่นชอบหรือไม่ชื่นชอบ จากคำตอบที่มีให้เลือก 5 คำตอบ และให้คะแนน 5, 4, 3, 2, 1 หรือ +2, +1, 0, -1, -2 ตามลำดับ

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้ชีวิตวัดความคิดเห็นตามแบบของลิเคิร์ต โดยจัดอันดับความคิดเห็นจากคำตอบที่มีให้เลือก 4 คำตอบ และให้คะแนน 4, 3, 2 และ 1 คะแนน กับคำตอบ “เห็นด้วยมากที่สุด” “เห็นด้วยมาก” “เห็นด้วยน้อย” และ “เห็นด้วยน้อยที่สุด-ไม่เห็นด้วย” ตามลำดับ

นีออน กลิ่นรัตน์ (2525, หน้า 15-16) กล่าวว่า ความคิดเห็น และทัศนคติ มีความหมาย และลักษณะต่าง ๆ ใกล้เคียงกันมาก ดังนั้น การวัดความคิดเห็นจึงใช้วิธีการวัดทางทัศนคติได้ด้วย แต่เนื่องจากทัศนคติเป็นพฤติกรรมภายใน และไม่สามารถทราบได้เลยว่าบุคคลมีทัศนคติอย่างไร ดังนั้น จึงต้องใช้วิธีการอนุมานจากพฤติกรรมภายนอกที่บุคคลแสดงออก และมีวิธีการวัดหลาย ๆ อย่าง ดังนี้

การรายงานตนเอง เป็นการวัดทัศนคติโดยวิธีการให้ผู้ถูกวัดรายงานตนเองถึงความรู้สึก ทำที่ต่อสิ่งนั้นๆ อาจเป็นไปในรูปทางบวกหรือทางลบไม่ได้แยกวัดองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความคิด ความรู้สึก หรือด้านพฤติกรรม แต่จะวัดเพียง ดี-ไม่ดี สนับสนุน-คัดค้าน เห็นด้วย-ไม่เห็นด้วย มาตรฐานวัดทัศนคติแบบนี้แบ่งออกได้หลายประเภท เช่น มาตรฐานวัดของลิเคิร์ต (Likert-scales) ได้สร้างมาตรฐานวัดทัศนคติโดยพัฒนามาจากของ Thurstone มีข้อความทั้งบวกและทางลบปะทะกัน ส่งไปให้ผู้ตอบตัดสินว่าข้อความใดตรงกับระดับความคิดเห็นของผู้ตอบมากที่สุด ซึ่งมี 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่มีความเห็น ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่จากการใช้มาตรวัดแบบนี้มักพบว่า ผู้ตอบที่ช่องไม่มีความเห็นเป็นส่วนมาก จึงมีการใช้คำว่า เห็นด้วยเพียงเล็กน้อย และไม่เห็นด้วยเพียงเล็กน้อย แทนคำว่าเฉย ๆ เพื่อให้สามารถวัดความคิดเห็นของผู้ตอบได้

การสังเกตพฤติกรรม การสังเกตพฤติกรรมภายนอกของบุคคลเป็นอีกวิธีหนึ่งที่ทำให้ทราบถึงทัศนคติของบุคคลได้ ซึ่งอาจใช้วิธีการสัมภาษณ์ประกอบด้วย เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์อธิบายเพิ่มเติม และนอกจากนั้นอาจใช้วิธีการต่าง ๆ ต่อไปนี้ เพื่อวัดทัศนคติหรือความคิดเห็น ได้แก่

1. การใช้วิธีการถึงสะท้อนภาพ เช่น การใช้ผู้ถูกศึกษาบรรยายภาพที่มองเห็นไม่ชัดเจน หรือใช้เติมคำ หรือข้อความ หรือให้พูดคำใดคำหนึ่งทีนี้ก็ขึ้นได้ทันทีหลังจากที่เสนอคำที่ต้องการวัด
2. ผลการทำแบบทดสอบแบบปรนัย คือ การเลือกคำตอบจากแบบทดสอบแบบปรนัย ในตัวเลือกที่ไม่ถูกต้อง และแสดงถึงความลำเอียงในเรื่องนั้น โดยจะต้องมีคำตอบที่ถูกต้องไว้ด้วย
3. การวัดจากปฏิกิริยาของร่างกาย เนื่องจากว่าขณะที่ร่างกายเกิดอารมณ์จะมีปฏิกิริยาของร่างกายที่สามารถวัดได้ เช่น การใช้เครื่องวัดการตอบสนองของผิวหนัง การวัดจากอัตรา การเต้นของหัวใจ การบีบตัวของหลอดเลือด การหดและการขยายตัวของม่านตา สิ่งเหล่านี้จะทำให้รู้ถึงความเข้มข้นของทัศนคติ แต่ไม่สามารถบอกทิศทางว่าเป็นไปในทางลบหรือทางบวก

4. การวัดด้วยการแสดงออกทางใบหน้าแบบนี้ แบ่งเกณฑ์การวัดออกเป็นอาการของปาก กล่าวคือ ถ้าริมฝีปากโค้งขึ้นก็แสดงว่ามีความเห็นด้วย ถ้าริมฝีปากอยู่ในระดับแนวราบหรือปกติ แสดงว่าไม่แสดงความคิดเห็นหรือไม่แน่ใจ แต่ถ้าริมฝีปากโค้งลงล่าง แสดงให้เห็นว่าไม่เห็นด้วย การวัดความคิดเห็นหรือทัศนคติ ส่วนใหญ่จะใช้วิธีการแบบรายงานตนเอง เพราะสามารถจัดเก็บข้อมูลได้จากคนกลุ่มใหญ่ อาจกระทำได้โดยการสัมภาษณ์ ซึ่งมีทั้งแบบสัมภาษณ์ที่มีลักษณะคำถามไว้ให้เลือกตอบ และลักษณะคำถามที่ผู้ตอบสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ หรืออาจใช้แบบสอบถามซึ่งสามารถใช้ได้รวดเร็ว ข้อมูลที่ได้สามารถนำไปอธิบายได้กว้างขวาง แต่มีข้อจำกัด เพราะอาจได้ข้อมูลไม่ตรงกับความเป็นจริงกับพฤติกรรมของเขา เนื่องจากบุคคลเกิดความระมัดระวังในการตอบแบบสอบถาม เพราะฉะนั้น การวัดทัศนคติจึงควรใช้หลาย ๆ วิธี ประกอบกัน เพื่อช่วยเสริมข้อบกพร่องในวิธีใดวิธีหนึ่งเพื่อให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ความหมายของการอนุรักษ์

เกษม จันทร์แก้ว (2530) กล่าวว่า การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง การรู้จักใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเหมาะสม รู้จักใช้ทรัพยากรด้วยวิธีการสงวน หรือเก็บรักษาทรัพยากรที่หายากเอาไว้ รวมถึงการป้องกันมิให้ทรัพยากรเกิดการสูญเสียในการใช้ทรัพยากรเหล่านั้นเกิดขึ้นด้วย อุทิศ ภูอินทร์ (2536) กล่าวว่า “การอนุรักษ์” หมายถึง การจัดการทรัพยากรเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างชาญฉลาด เน้นการรักษาไว้ให้ชนรุ่นหลังได้ดูหรือใช้ประโยชน์ ไม่มุ่งที่ประโยชน์สูงสุด การใช้ต้องมีการทำลาย โดยต้องกำหนดไว้ไม่ให้เกินกว่าที่จะทำให้ทรัพยากรธรรมชาติเกิดการเปลี่ยนแปลง การใช้ที่ไม่ทำลาย จะต้องไม่ก่อผลกระทบจนทำให้ทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ เปลี่ยนรูปหรือเสื่อมโทรมลง

ราตรี ภาว (2540) กล่าวว่า การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หมายถึง การเก็บรักษา สงวน ซ่อมแซม ปรับปรุง และใช้ประโยชน์ตามความต้องการอย่างมีเหตุผลต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อเอื้ออำนวยให้เกิดคุณภาพสูงสุดในการสนองความเป็นอยู่ของมนุษย์อย่างถาวรต่อไป

นิวัติ เรืองพานิช (2542) กล่าวว่า การอนุรักษ์ (Conservation) หมายถึง การรู้จักใช้ทรัพยากรอย่างชาญฉลาด เป็นประโยชน์ต่อมหาชนมากที่สุด และใช้ได้เป็นเวลายาวนานที่สุด โดยสูญเสียทรัพยากรโดยเปล่าประโยชน์น้อยที่สุด และต้องกระจายการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างทั่วถึง ฉะนั้น การอนุรักษ์จึงไม่ได้หมายถึงการเก็บรักษาทรัพยากรไว้เฉย ๆ แต่ต้องนำทรัพยากรมาใช้ประโยชน์ให้ถูกต้องตามกาลเทศะ (Time and space) อีกด้วย

สรุปได้ว่า การอนุรักษ์ หมายถึง การรู้จักใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเหมาะสม ชาญฉลาด ด้วยวิธีการเก็บรักษา สงวน ซ่อมแซม ปรับปรุง และใช้ประโยชน์ตามความต้องการอย่างมีเหตุผล ใช้ได้เป็นเวลายาวนานที่สุด โดยสูญเสียทรัพยากรโดยเปล่าประโยชน์น้อยที่สุด รวมถึงต้องกระจายการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึง

แนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นิวัต เรืองพานิช (2542) กล่าวว่า แนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีดังต่อไปนี้

1. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง การรู้จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างชาญฉลาด ให้เป็นประโยชน์ต่อมหาชนมากที่สุด ยาวนานที่สุด และโดยทั่วถึงกัน ทั้งนี้ ไม่ได้หมายถึง ห้ามใช้หรือเก็บรักษาทรัพยากรไว้เฉย ๆ แต่จะต้องนำมาใช้ให้ถูกต้องตามกาลเทศะ (Time and space)
2. ทรัพยากรธรรมชาติจำแนกอย่างกว้าง ๆ ออกเป็น ทรัพยากรที่เกิดขึ้นใหม่ได้ เช่น ดิน น้ำ ป่าไม้ สัตว์ป่า พืชหญ้า และกำลังงานมนุษย์ กับทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่สามารถเกิดขึ้นใหม่ได้ เช่น น้ำมัน แร่ต่าง ๆ เป็นต้น
3. ปัญหาสำคัญที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ การอนุรักษ์ทรัพยากรดิน ที่ยังอุดมสมบูรณ์อยู่ที่คงคุณสมบัติที่ดีตลอดไป ขณะเดียวกันจะเป็นผลดีต่อทรัพยากรอื่น ๆ เช่น น้ำ ป่าไม้ สัตว์ป่า เป็นต้น
4. การอนุรักษ์หรือการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ต้องคำนึงถึงทรัพยากรอย่างอื่นในเวลาเดียวกันด้วย ไม่ควรแยกพิจารณาเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียวเท่านั้น เพราะทรัพยากร ทุกอย่างมีส่วนเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด
5. การวางแผนการจัดการทรัพยากรอย่างชาญฉลาดนั้น จะต้องไม่แยกมนุษย์ออกจากสภาพแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรม หรือสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ เพราะว่าวัฒนธรรม และสังคมของมนุษย์ได้พัฒนาตัวเองมาพร้อมกับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติของสังคมนั้น ๆ กล่าวโดยทั่วไป คือ การอนุรักษ์ถือได้ว่าเป็นทางแห่งการดำเนินชีวิต เพราะมีส่วนเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งมีบทบาทต่อชีวิตมนุษย์เป็นอันมาก
6. ไม่มีโครงการอนุรักษ์ใดที่จะประสบความสำเร็จได้ นอกเสียจากผู้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติ จะได้ตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรนั้น ๆ และใช้อย่างชาญฉลาดให้เกิดผลดีในทุก ๆ ด้านต่อสังคมมนุษย์ และควรใช้ทรัพยากรให้อำนวยประโยชน์หลาย ๆ ด้านในเวลาเดียวกันด้วย
7. อัตราการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในปัจจุบันจะเป็นที่ใดก็ตาม ยังไม่อยู่ในระดับ

ที่จะพุง ซึ่งฐานะความอยู่ดีกินดีโดยทั่วถึงได้ เนื่องจากการกระจายการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร เป็นไปโดยไม่ทั่วถึง

8. การอนุรักษ์เกี่ยวข้องกับมนุษย์ทุกคน ไม่ว่าจะอยู่ในเมืองหรือชนบท ความมั่งคั่ง สุขสมบูรณ์ของประเทศนี้ขึ้นอยู่กับความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ และขึ้นอยู่กับ ทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นผู้ใช้ทรัพยากรอื่น ๆ ของประเทศนั้น ๆ

9. การทำลายทรัพยากรธรรมชาติใด ๆ ด้วยเหตุใดก็ตามเท่ากับเป็นการทำลาย ความศิวไลซ์ของมนุษย์อย่างไรก็ดี มนุษย์จะต้องยอมรับว่าการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ได้เกิดขึ้นอยู่ทุกหนทุกแห่งที่มีการใช้ทรัพยากรนั้น ๆ อย่างหลีกเลี่ยงได้ยาก

10. การดำรงชีวิตของมนุษย์ขึ้นอยู่กับสิ่งมีชีวิต ไม่ว่าจะเป็พืชหรือสัตว์ ซึ่งต่างเกิดขึ้น มาจากทรัพยากรอื่น ๆ เช่น ดิน น้ำอีกทอดหนึ่ง กำลังงานของมนุษย์ ตลอดจนการอยู่ดีกินดี ทั้งทางร่างกาย และจิตใจขึ้นอยู่กับคุณค่าของอาหารที่เรบริ โภค นอกจากปลาและอาหารทะเลอื่น ๆ แล้ว อาหารทุกอย่างจะเป็นผัก ผลไม้ ถั่ว งา ข้าว หรือในรูปของนม เนื้อสัตว์ อันเป็นผลผลิตจากพืช ที่สัตว์บริ โภคเข้าไปล้วนเกิดขึ้นมาจากดินทั้งสิ้น

11. มนุษย์จำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจในธรรมชาติ และเชื่อในความเป็นไป ตามธรรมชาติ มนุษย์นำเอาวิทยาการต่าง ๆ มาช่วยหรือบรรเทากระบวนการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ตามธรรมชาติได้ แต่มนุษย์ไม่สามารถจะนำสิ่งใดมาทดแทนธรรมชาติได้ทั้งหมดทีเดียว อย่างแน่นอน

12. การอนุรักษ์นอกจากจะเพื่อการอยู่ดีกินดีของมวลมนุษย์แล้ว ยังจำเป็นต้องอนุรักษ์ ธรรมชาติ เพื่อความสมบูรณ์และเป็นผลดีทางจิตใจด้วย เช่น การอนุรักษ์สภาพธรรมชาติ การอนุรักษ์สัตว์ป่า เพื่อความสวยงามและสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจหรือเป็นเกมกีฬา เป็นต้น

13. เป็นความจริงที่ว่า ประชากรของโลกเพิ่มมากขึ้นทุกวัน แต่ทรัพยากรธรรมชาติกลับ ลดน้อยถอยลงทุกที ไม่มีใครทราบได้ว่าการใช้ทรัพยากรในบั้นปลายนั้นจะเป็นอย่างไร อนาคต จึงเป็นสิ่งที่มืดมน ถ้าหากทุกคนไม่เริ่มต้นอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติตั้งแต่บัดนี้

หลักการและวิธีการอนุรักษ์

เกษม จันทร์แก้ว (2544) กล่าวว่า หลักการอนุรักษ์ประกอบด้วยหลักการ 3 ประการ ดังนี้

1. การใช้แบบยั่งยืน ทรัพยากรทุกประเภทต้องมีแผนการใช้แบบยั่งยืน (Sustainable utilization) มีการวางแผนการใช้ตามสมบัติเฉพาะตัวของทรัพยากร พร้อมทั้งมีการเลือกเทคโนโลยี ที่เหมาะสมที่จะใช้ทรัพยากรให้เหมาะสมกับชนิดของทรัพยากรและปริมาณการเก็บเกี่ยว เพื่อการใช้ช่วงเวลาที่จะนำมาใช้และจำกัด บำบัดของเสีย และมลพิษให้หมดไปหรือเหลือน้อย จนไม่มีพิษมีภัย

2. การฟื้นฟูสิ่งเสื่อมโทรม ทรัพยากรธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น เมื่อมีการใช้แล้วย่อมเกิดความเสื่อมโทรม เพราะการใช้เทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสมเกินเกี่ยวมากเกินความสามารถในการปรับตัวของระบบ มีสารพิษเกิดขึ้น เกือบเกี่ยวบ่อเกี่ยวไปและไม่ถูกต้องตามกาลเวลา จำเป็นต้องทำการฟื้นฟูให้ดีขึ้นก่อนจนทรัพยากรหรือสิ่งแวดล้อมนั้น ๆ ตั้งตัวได้ จึงจะสามารถนำมาใช้ได้ในโอกาสต่อไป อาจใช้เวลาการฟื้นฟู การกำจัด การบำบัด หรือการทดแทนเป็นปี

3. การสงวนของหายาก ทรัพยากรบางชนิดหรือบางประเภทมีการนำมาใช้มากเกินไปหรือมีการแปรสภาพเป็นสิ่งอื่น ทำให้ทรัพยากรบางชนิดหายาก ถ้าปล่อยให้มีการใช้เกิดขึ้นแล้วอาจทำให้เกิดการสูญพันธุ์ได้ จำเป็นต้องสงวนหรือเก็บไว้เพื่อเป็นแม่พันธุ์ หรือเป็นตัวแม่บทในการผลิตมากขึ้น จนแน่ใจว่าได้ผลผลิตปริมาณมากพอแล้ว ก็สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้

ราตรี ภาว (2540) กล่าวว่า การที่จะอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้บรรลุเป้าหมาย คือ การทำให้มีทรัพยากรธรรมชาติไว้ใช้และอยู่คู่กับโลกตลอดไป มีหลักการอนุรักษ์ 3 ประการ ดังนี้

1. ใช้อย่างฉลาด การจะใช้ต้องพิจารณาให้รอบคอบถึงผลดี ผลเสีย ความขาดแคลน หรือความหายากในอนาคต อีกทั้งพิจารณาหลักเศรษฐศาสตร์ถึงต้นทุนและผลตอบแทนอย่างถี่ถ้วน
2. ประหยัด (เก็บ รักษา สงวน) ของที่หายาก หมายถึง ทรัพยากรใดที่มีน้อยหรือหายากควรเก็บรักษาไว้มิให้สูญไป บางครั้งถ้ามีของบางชนิดที่พอจะใช้ได้ ต้องใช้อย่างประหยัด
3. ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดีหรือเสื่อมโทรมให้ดีขึ้น (ซ่อมแซม ปรับปรุง) กล่าวคือ ทรัพยากรใดก็ตามมีสภาพล่อแหลมต่อการสูญเปล่าหรือจะหมดไป หากดำเนินการไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ควรหาทางปรับปรุงให้อยู่ในลักษณะที่ดีขึ้น

สรุปได้ว่า หลักการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ คือ การสงวน รักษาทรัพยากรธรรมชาติที่หายากไว้ให้เกิดความยั่งยืน มีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัด และต้องฟื้นฟู ซ่อมแซม ปรับปรุงทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรมให้กลับคืนสู่สภาพความอุดมสมบูรณ์ เพื่อการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน

เกษม จันทร์แก้ว (2544) กล่าวว่า วิธีการอนุรักษ์ ประกอบด้วยวิธีการ 8 วิธี ดังนี้

1. การใช้ หมายถึง การใช้หลายรูปแบบ เช่น บริโภคโดยตรง ได้เห็น ได้ยิน ได้ฟัง ได้สัมผัส การให้ความสะดวกและความปลอดภัย รวมไปถึงพลังงาน ต้องเป็นเรื่องการใช้แบบยั่งยืน
2. การเก็บกัก หมายถึง การรวบรวม กักเก็บทรัพยากรที่มีแนวโน้มที่จะขาดแคลนในบางเวลาหรือคาดว่าจะเกิดวิกฤตการณ์ขึ้น อาจเก็บกักไว้เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในปริมาณที่สามารถควบคุมได้
3. การรักษา ซ่อมแซม หมายถึง การดำเนินการใด ๆ ต่อทรัพยากรที่ขาดไป ไม่ทำงานตามพฤติกรรม เสื่อมโทรม เกิดปัญหาเป็นจุดหรือพื้นที่เล็ก ๆ สามารถให้พื้นที่คืนสภาพเดิมได้

อาจใช้เทคโนโลยีที่มนุษย์สร้างขึ้นช่วยให้ดีเหมือนเดิมจนสามารถนำมาใช้ได้

4. การฟื้นฟู หมายถึง การดำเนินการใด ๆ ต่อทรัพยากรหรือสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรมให้เป็นปกติ สามารถเอื้อประโยชน์ต่อการใช้ประโยชน์ ซึ่งการฟื้นฟูต้องใช้เวลาและเทคโนโลยีเข้าช่วยเสมอ

5. การพัฒนา หมายถึง การทำสิ่งที่เป็นอยู่ให้ดีขึ้น การที่ต้องพัฒนาเพราะการเร่งหรือเพิ่มประสิทธิภาพให้เกิดผลผลิตที่ดีขึ้น การพัฒนาที่ถูกต้องนั้นต้องใช้ทั้งความรู้เทคโนโลยีและการวางแผนที่ดี

6. การป้องกัน หมายถึง การป้องกันสิ่งที่เกิดขึ้นมิให้ลุกลามมากกว่านี้ รวมถึงการป้องกัน สิ่งที่ไม่เคยเกิดให้ด้วย การป้องกันต้องใช้เทคโนโลยีและการวางแผนเช่นเดียวกับวิธีการอนุรักษ์อื่นๆ

7. การสงวน หมายถึง การเก็บไว้โดยไม่ให้แตะต้องหรือนำไปใช้ด้วยวิธีใด ๆ ก็ตาม การสงวน อาจกำหนดเวลาที่เก็บไว้โดยไม่ให้มีการแตะต้องตามเวลาที่กำหนดไว้ก็ได้

8. การแบ่งเขต หมายถึง ทำการแบ่งเขต แบ่งกลุ่ม ประเภท ตามสมบัติของทรัพยากรสำคัญเพราะวิธีการให้ความรู้หรือกฎระเบียบที่นำมาใช้นั้น ไม่ได้ผลหรือต้องการจะแบ่งเขตให้ชัดเจนเพื่อให้การอนุรักษ์ได้ผล เช่น อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เมืองควบคุมมลพิษ ฯลฯ อย่างไรก็ตาม การแบ่งเขตนี้จะต้องมีการสร้างมาตรการกำกับด้วย มิฉะนั้นแล้วจะไม่เกิดผล

ราตรี ภาว (2540) กล่าวว่า การอนุรักษ์ป่าไม้สามารถกระทำได้ ดังนี้

1. การกำหนดนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ที่สำคัญ คือ การกำหนดให้มีพื้นที่ป่าไม้ทั่วประเทศ อย่างน้อยในอัตราร้อยละ 40 ของพื้นที่ประเทศ เป็นการกำหนดแนวทางการจัดการและการพัฒนาป่าไม้ในระยะยาว

2. การปลูกป่า เป็นการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ป่าไม้อย่างหนึ่ง เมื่อป่าไม้ในพื้นที่ถูกตัดฟันลงไม่ว่ากรณีใดก็ตาม นโยบายการรักษาป่าไม้จะกำหนดให้มีการปลูกป่าขึ้นทดแทนและส่งเสริมให้มีการปลูกสร้างสวนป่าทุกรูปแบบ

3. การป้องกันไฟไหม้ป่า ไฟไหม้ป่าถือว่าเป็นอันตรายร้ายแรงที่เกิดขึ้นกับป่าไม้ การฟื้นฟู กระทำได้ยากมาก ไฟไหม้ป่าเกิดจากการกระทำของมนุษย์ จากความประมาทเลินเล่อ ทำให้ต้นไม้บางส่วนอาจตาย บางส่วนอาจชะงักการเจริญเติบโต และบางแห่งอาจตายหมด หากเกิดซ้ำแล้วซ้ำเล่า จนพืชรอดโอกาสแพร่พันธุ์ได้

4. การป้องกันการบุกรุกทำลายป่า การบุกรุกการทำลายป่าไม้ในปัจจุบันจะเพิ่มความรุนแรงมากขึ้น การป้องกันทำได้โดย การทำหลักเขตป้ายหรือเครื่องหมายให้ชัดเจน

เพื่อบอกให้รู้ว่า เป็นเขตป่าประเภทใด การแก้ปัญหาที่สำคัญที่สุดอยู่ที่การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของ รัฐที่เป็นไปด้วยความเที่ยงตรง เอาจริงเอาจัง และมีความซื่อสัตย์ต่ออาชีพและหน้าที่ปฏิบัติตามตัว บทกฎหมายและพระราชบัญญัติป่าไม้อย่างเคร่งครัดจะสามารถป้องกันการทำลายป่าในทุกรูปแบบ ได้

5. การใช้วัสดุทดแทนไม้ ในการก่อสร้างต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นบ้านเรือนหรือสิ่งก่อสร้าง อื่นที่เคยใช้ไม้ดั้งเดิม เช่น การสร้างสะพานเพื่อทดแทนสะพานเก่าที่ชำรุด ควรจะใช้เหล็กทำสะพาน ให้รឹងชั่วคราว ก่อนจะมีสะพานใหม่ที่ถาวรและสร้างได้ด้วยวัสดุอื่นแทนไม้

6. การใช้ไม้ต้องมีประสิทธิภาพ/ ประหยัด เป็นการนำเนื้อไม้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ มากที่สุด โดยใช้ทุกส่วนของต้นไม้ที่เหลือจากการแปรรูป นำมาใช้เป็นวัสดุก่อสร้างแล้ว สามารถนำไปเป็นวัตถุดิบทำไม้อัด ไม้ปรักเก็ชิ่งไม้สับ (Chip board) ไม้ประสาน (Particle board) ทำเครื่องใช้ขนาดเล็ก เช่น แจกัน ที่เขี่ยบุหรี่ ของชำร่วย เป็นต้น ส่วนไม้ที่นำมาแปรรูปเพื่อใช้ ในการก่อสร้างหรือเพื่อการอื่น ควรปรับปรุงคุณภาพไม้ก่อนนำมาใช้ประโยชน์ เช่น การอาบน้ำยา ไม้อบให้แห้งเพื่อยืดอายุการใช้งาน

7. การพยายามนำไม้ที่ไม่เคยใช้ประโยชน์มาใช้ ไม้ที่ไม่เคยนำมาใช้ประโยชน์มาก่อน เช่น ไม้มะพร้าว ต้นตาล ไม้ยางพารา นำมาทำเครื่องใช้ในครัวเรือนได้หลายชนิด อาทิ ตู้ เตียง โต๊ะ ก่อนนำมาใช้ประโยชน์ควรปรับปรุงคุณภาพไม้ก่อน

8. ส่งเสริม ประชาสัมพันธ์ ให้การศึกษา ให้เยาวชนและประชาชนได้ตระหนักถึง ความสำคัญของป่าไม้ สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ และช่วยกันดูแลในการรักษาทรัพยากรป่าไม้ เหมือนกับที่เรารักษาและหวงแหนสิ่งของที่เป็นสมบัติของเราเอง

สวัสดี โนนสูง (2546) กล่าวว่า ทรัพยากรธรรมชาติแต่ละชนิดต่างมีลักษณะ ที่ไม่เหมือนกัน การอนุรักษ์จึงต้องใช้วิธีการที่แตกต่างกันออกไปหรืออาจใช้วิธีการหลาย ๆ วิธี ร่วมกัน วิธีอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติวิธีหนึ่งอาจใช้ได้กับทรัพยากรธรรมชาติหลายชนิด หรืออาจใช้ได้กับทรัพยากร ธรรมชาติทั่วไป ซึ่งวิธีอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ มีดังต่อไปนี้

1. การถนอม (Preservation) การถนอมเป็นวิธีการที่จะทำให้ทรัพยากรธรรมชาติคงอยู่ ในสภาพที่ดี และมีใช้ในอนาคต วิธีนี้ควรใช้กับทรัพยากรธรรมชาติที่มีค่ามากหรือหายาก ได้แก่ ทรัพยากรประเภทใช้แล้วหมดไป และไม่สามารถสร้างขึ้นใหม่ได้ เช่น แร่ธาตุต่าง ๆ ปิโตรเลียม

2. การบูรณะ (Restoration) การบูรณะเป็นวิธีการปรับปรุงดัดแปลงทรัพยากรธรรมชาติ ให้มีคุณค่าดีขึ้นหรือฟื้นตัวขึ้นหรือมีปริมาณเพิ่มขึ้นเพื่อประโยชน์ใช้สอยต่อไป ทรัพยากรธรรมชาติ ที่ควรได้รับการบูรณะคือทรัพยากรประเภทที่ใช้แล้วหมดไปแต่สามารถสร้างขึ้นใหม่ได้ เช่น ดิน น้ำ ป่าไม้ สัตว์ป่า เป็นต้น โดยปกตินุษย์ไม่อาจจะทำลายทรัพยากรธรรมชาติจนมีสภาพที่ไม่อาจ

บูรณะขึ้นใหม่ได้ เช่น การที่คนไทยทำให้สัตว์ป่าบางชนิดสูญพันธุ์ไปแล้ว ซึ่งแต่เดิมประเทศไทยเคยมีทรัพยากรธรรมชาติพวกพรรณพืชและสัตว์ป่าที่อุดมสมบูรณ์มาก แต่ก็ถูกทำลายไปจนเหลืออยู่น้อยในปัจจุบัน ทรัพยากรเหล่านี้สมควรที่จะได้รับการบูรณะเพื่อให้กลับมาอุดมสมบูรณ์ดังเดิม

3. การปรับปรุงให้มีคุณภาพดีขึ้น (Beneficiation) การปรับปรุงให้มีคุณภาพดีขึ้นเป็นวิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ทรัพยากรธรรมชาติมีสภาพดีขึ้นกว่าเดิมที่เป็นอยู่ตามธรรมชาติ เพื่อจะให้เกิดประโยชน์เพิ่มขึ้น เช่น ทรัพยากรน้ำในประเทศไทยจะมีสภาพตามธรรมชาติ คือ มีน้ำมากจนเกิดน้ำท่วมในฤดูฝน ทำให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน แต่ในฤดูแล้งกลับเกิดปัญหาภัยแล้ง ดังนั้น ถ้าเราจะปรับปรุงสภาพการไหลของน้ำตามธรรมชาติโดยการทำเขื่อนกั้นน้ำหรืออ่างเก็บน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้งที่น้ำน้อย ก็จะสามารถบริหารจัดการน้ำ ให้เกิดประโยชน์มากขึ้นหรือการปรับปรุงดินเค็ม เพื่อให้สามารถทำเกษตรกรรมได้ก็ถือเป็นการปรับปรุงทรัพยากรธรรมชาติให้มีคุณภาพดีขึ้น

4. เพิ่มประสิทธิภาพในการบุกเบิกและใช้ทรัพยากรธรรมชาติ (Efficient production and use) เป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติโดยการพัฒนาเทคโนโลยีที่ใช้ในการบุกเบิก ถลุง และแปรรูปทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อจะได้สามารถบุกเบิก ขุดค้นทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณภาพต่ำจนไม่สามารถพัฒนานำขึ้นมาใช้ได้โดยวิธีการเดิม เช่น การพัฒนานำแร่ทองแดงขึ้นมาใช้ประโยชน์ด้วยเทคนิควิธีการใหม่ ๆ

5. การนำกลับมาใช้ใหม่ (Reuse) การนำกลับมาใช้ใหม่เป็นวิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยนำผลิตภัณฑ์ที่หมดสภาพใช้งานแล้วมาถลุงหรือย่อยเพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ขึ้นใหม่ เช่น กระดาษ แก้ว เหล็ก อลูมิเนียม ทองแดง เป็นต้น

6. การใช้สิ่งอื่นทดแทน (Substitution) เป็นการนำเอาทรัพยากรที่หาง่ายหรือที่มีอยู่เป็นจำนวนมากหรือเป็นทรัพยากรที่สามารถสร้างขึ้นใหม่ได้ มาใช้ทดแทนทรัพยากรที่หายากและมีอยู่ในปริมาณจำกัดหรือนำวัสดุสังเคราะห์มาใช้แทนทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การใช้พลังงานจากน้ำแทนถ่านหิน การใช้พลาสติกแทนการใช้เหล็ก การใช้โครงสร้างเหล็กในการก่อสร้างแทนการใช้ไม้ การใช้พลังงานทดแทน เช่น แสงแดด ความร้อนใต้พิภพ และน้ำขึ้นน้ำลงมาใช้แทนพลังงานจากเชื้อเพลิงฟอสซิล

7. ใช้มาตรการทางสังคม ช่วยสนับสนุน และเอื้ออำนวยให้การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ดำเนินไปได้สะดวกรวดเร็ว ปลูกฝังให้เยาวชนและประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ และมีทัศนคติที่ถือว่า หน้าที่ของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเป็นหน้าที่ของทุกคน มาตรการทางสังคมที่ใช้ในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่

7.1 ให้การศึกษาอบรม เป็นวิธีการที่จะช่วยให้เยาวชนและประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทัศนคติในทางรับผิชอบต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

7.2 ออกกฎหมาย เป็นระเบียบปฏิบัติเพื่อช่วยให้การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ดำเนินไปได้สะดวก ทั้งนี้ จะต้องมีการควบคุมและดูแลไม่ให้เกิดการละเมิดฝ่าฝืนไม่กระทำตาม

7.3 การเผยแพร่โฆษณา โดยการจัดนิทรรศการ และเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชนต่าง ๆ เพื่อให้ความรู้ และชักชวนให้ประชาชนให้ความร่วมมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

7.4 จัดตั้งองค์กรทางสังคม เช่น สมาคม ชมรม เพื่อร่วมรณรงค์ เผยแพร่ความรู้ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสู่เยาวชนและประชาชนในท้องถิ่น

สรุปได้ว่า วิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ จะต้องดำเนินการที่ครอบคลุมในทุกด้าน และบูรณาการด้านการอนุรักษ์ร่วมกันจากทุกภาคส่วน ทั้งด้านการบังคับใช้กฎหมาย การกำหนด นโยบาย การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ การนำกลับมาใช้ใหม่ และการคิดค้นวัสดุที่ใช้ทดแทน และวิธีการอนุรักษ์ ภายใต้การประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีทรัพยากร ธรรมชาติที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืนต่อไป

ประวัติความเป็นมา และแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการอุทยานแห่งชาติ

ประวัติความเป็นมาของอุทยานแห่งชาติในประเทศไทย

ดร.ชนิ เอมพันธ์ (2543) กล่าวว่า อิทธิพลของการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติ Yellowstone เมื่อปี ค.ศ. 1872 (ตรงกับปี พ.ศ. 2415) ในสหรัฐอเมริกา ได้เข้ามามีบทบาทในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2485 โดยกรมป่าไม้ได้พยายามสงวนและรักษา พื้นที่ป่าที่มีทิวทัศน์งดงาม น้ำตก ลำธาร ถ้ำ และบริเวณที่มีป่าอุดมสมบูรณ์ให้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัย ของสัตว์ป่า และเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจสำหรับประชาชนทั่วไป แต่เนื่องจากเวลานั้นอยู่ในช่วง สงครามโลกครั้งที่ 2 การดำเนินการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติ จึงมีอุปสรรคและต้องระงับไป ในที่สุด จนกระทั่งปี พ.ศ. 2502 คณะรัฐมนตรีได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการระดับชาติขึ้นมา 2 ชุด ชุดหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ” และชุดที่สองเรียกว่า “คณะกรรมการสงวน และคุ้มครองสัตว์ป่า” เพื่อพิจารณาร่างกฎหมาย 2 ฉบับ ซึ่งต่อมารู้จักกันในนามของพระราชบัญญัติ สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2503 (ปัจจุบันเป็นฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2535) และพระราชบัญญัติ อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 โดยให้คณะกรรมการดังกล่าวเป็นผู้เสนอพื้นที่ป่าเพื่อประกาศ เป็นเขตอุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ในที่สุดเมื่อปลายปี พ.ศ. 2505 ก็ได้มี

การประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติแห่งแรกของประเทศไทยอย่างถูกต้องตามกฎหมาย คือ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ และส่งผลทำให้มีการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติอื่น ๆ ตามมาอีกเป็นจำนวนมาก

ความหมายของอุทยานแห่งชาติ

International Union for Conservation of Nature [IUCN] (1984) ระบุไว้ว่า “อุทยานแห่งชาติเป็นพื้นที่ขนาดใหญ่ ซึ่งประกอบไปด้วยระบบนิเวศสำคัญที่เป็นตัวแทนของภูมิภาค มีลักษณะเด่นตามธรรมชาติหรือมีทิวทัศน์งดงาม เป็นแหล่งของพืชพรรณและสัตว์ป่า ธรณีสัณฐาน และเป็นถิ่นที่อยู่อาศัยที่มีคุณค่าทางด้านวิทยาศาสตร์ การศึกษา และการนันทนาการ โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงสภาพไปจากเดิม” หรือ หมายถึง พื้นที่ธรรมชาติทางบกหรือทางทะเล ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อ (ก) ค้ำครองรักษาระบบนิเวศ เพื่อประโยชน์แก่ประชาชนทั้งในปัจจุบันและอนาคต (ข) ไม่ให้มีการใช้ประโยชน์หรือเข้าครอบครองที่เป็นอันตรายต่อระบบนิเวศ และ (ค) เปิดโอกาสให้มีการใช้ประโยชน์ด้านการวิจัย ศึกษาหาความรู้ กิจกรรมการท่องเที่ยว และการนันทนาการ ที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น

ดร.ชนิ เอมพันธุ์ (2543) กล่าวว่า พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 ระบุว่า อุทยานแห่งชาติ หมายถึง “ที่ดินซึ่งรวมความทั้งพื้นที่ดินทั่วไป ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง ลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเล ที่ได้รับการกำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาติ ลักษณะที่ดินดังกล่าวเป็นที่ดินที่มีสภาพธรรมชาติเป็นที่น่าสนใจ และมีได้อยู่ในกรรมสิทธิ์ หรือการครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายของบุคคลใด ซึ่งมีใช้ทบวงการเมือง ทั้งนี้ การกำหนดดังกล่าวก็เพื่อให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติเดิม เพื่อสงวนไว้ให้เป็นประโยชน์แก่การศึกษาและความรื่นรมย์ของประชาชนสืบไป”

กรมป่าไม้ (2545) ระบุว่า อุทยานแห่งชาติ หมายถึง “พื้นที่ที่สงวนไว้เพื่อคุ้มครองรักษาทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะป่าไม้และสัตว์ป่า ตลอดจนทิวทัศน์ธรรมชาติที่สวยงาม อันเป็นที่ดึงดูดใจแก่ผู้พบเห็นให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติเดิม มิให้ถูกทำลายหรือเปลี่ยนแปลงไป และถูกใช้ไปในทางที่ผิด เพื่อรักษาสมบัติธรรมชาติไว้ให้นุชนรุ่นหลังได้ชม ได้ศึกษาค้นคว้าธรรมชาตินั้น ๆ ต่อไป”

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการอุทยานแห่งชาติ

ดร.ชนิ เอมพันธุ์ (2543) กล่าวว่า หลักการจัดการอุทยานแห่งชาติในปัจจุบันได้มุ่งเน้นการจัดการเพื่อป้องกัน และรักษาสภาพธรรมชาติให้คงอยู่ รอดพ้นจากการถูกทำลายโดยฝีมือของมนุษย์ รัฐบาลจึงได้กำหนดเป็นกฎหมายเพื่อคุ้มครองพื้นที่ต่าง ๆ ที่ยังมีสภาพธรรมชาติ มีสภาพป่าที่ยังคงความอุดมสมบูรณ์กำหนดให้เป็นพื้นที่อุทยานแห่งชาติ คุ้มครองป้องกันพื้นที่จากผู้บุกรุกทำลาย โดยอาศัยอำนาจของกฎหมายดำเนินการจัดการกับผู้บุกรุก อาศัยเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ซึ่งมีจำนวนน้อยเป็นผู้รับผิดชอบบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติ โดยรัฐได้ทุ่มเทงบประมาณ จำนวนมหาศาลในการดำเนินการรักษาอุทยานแห่งชาติเอาไว้ นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2505 ที่ได้มี การประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติขึ้นมา ปัญหาที่เกิดจากการจัดการอุทยานแห่งชาติที่รัฐบาล ได้เผชิญก็ได้ก่อตัวเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากจำนวนพื้นที่ป่าไม้ของประเทศได้ลดลง อย่างต่อเนื่องภายในเวลาอันรวดเร็ว และลดลงอย่างต่อเนื่อง เพราะประเทศชาติกำลังประสบกับ ปัญหาการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร ความเป็นประเทศที่มีประชากรประกอบอาชีพเกษตรกรรม จึงต้องการใช้พื้นที่เพื่อทำการเกษตร ความต้องการดินที่อยู่อาศัย ผนวกกับปัญหาความจำกัด ด้านอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ข้อยกจำกัดเรื่องอุปกรณ์ในการดูแลรักษาพื้นที่ป่าอุทยานแห่งชาติ

จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏจึงเห็นว่า มีอุทยานแห่งชาติจำนวนหลายแห่งที่กำลังประสบ ปัญหากับการที่พื้นที่อุทยานแห่งชาติได้ถูกบุกรุกทำลายจากรายกร พื้นที่อุทยานแห่งชาติ ที่เคยมีสภาพธรรมชาติได้ถูกเปลี่ยนแปลงไป แต่เมื่อประสบกับปัญหาแล้ว รัฐก็มีได้นิ่งนอนใจ หรือละเลยต่อปัญหาที่เกิดขึ้น พยายามหาแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยวิธีการต่าง ๆ โดยใช้ทั้งมาตรการระยะสั้นและระยะยาว เพื่อรักษาและคงไว้ซึ่งสภาพป่าอุทยานแห่งชาติ

ดร.ชนิ เอมพันธุ์ (2543) ยังกล่าวอีกว่า อุทยานแห่งชาติ มาจากคำภาษาอังกฤษว่า National park จัดเป็นพื้นที่คุ้มครองที่มีความสำคัญยิ่งรูปแบบหนึ่งในการรักษาสมดุล ทางธรรมชาติ การนันทนาการ และการศึกษาค้นคว้า วิจัย ประเทศต่างๆ ในโลกรวมทั้งประเทศไทย ได้เล็งเห็นคุณค่าความสำคัญ ประโยชน์ของการอนุรักษ์ธรรมชาติแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ในรูปของอุทยานแห่งชาติ จึงได้พยายามคัดเลือก และประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติขึ้นมา เป็นจำนวนมาก ปัจจุบันมีประเทศต่าง ๆ ในทุกทวีปไม่น้อยกว่า 120 ประเทศได้ประกาศจัดตั้ง อุทยานแห่งชาติขึ้นจำนวนมาก

บทบาทและความสำคัญของอุทยานแห่งชาติ

ดร.ชนิ เอมพันธุ์ (2543) กล่าวว่า อุทยานแห่งชาติ มีประโยชน์ต่อชุมชน ดังนี้

1. ช่วยสร้างความมั่นคงด้านอุทกวิทยา
2. ช่วยคุ้มครองรักษาดิน
3. ช่วยควบคุมสภาพภูมิอากาศ
4. ช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติชนิดที่ทดแทนได้
5. เป็นแหล่งคุ้มครองรักษาทรัพยากรพันธุกรรม
6. เป็นแหล่งอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ
7. เป็นแหล่งสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว
8. เป็นแหล่งอำนวยความสะดวกด้านนันทนาการ

9. เป็นแหล่งการทำงาน
10. เป็นแหล่งค้นคว้าวิจัยและติดตามผล
11. เป็นแหล่งให้ความรู้และการศึกษา
12. ช่วยรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
13. ช่วยรักษาความสมดุลของสิ่งแวดล้อม
14. เป็นแหล่งสร้างความภาคภูมิใจให้แก่ประชากรในภูมิภาค

ทั้งนี้ จากความสำคัญ และประโยชน์ของอุทยานแห่งชาติข้างต้น แม้จะเห็นเป็นรูปธรรมมากขึ้นแตกต่างกันหรือเกิดขึ้นในช่วงเวลาแตกต่างกันหรือตกอยู่ในกลุ่มคนแตกต่างกัน แต่เป็นสิ่งสะสมเพิ่มพูนขึ้นเรื่อย ๆ จนทำให้คุณค่ารวมที่มีต่อภูมิภาคและท้องถิ่นอยู่ในระดับสูง อย่างไรก็ตาม ประโยชน์ทั้ง 14 ข้อ อาจไม่สามารถได้รับพร้อมกันทั้งหมดจากอุทยานแห่งชาติแต่ละแห่ง ประโยชน์บางข้ออาจเกิดขึ้นในทันทีทันใดที่มีการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติขึ้น และในขณะที่บางข้อจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีมาตรการในการจัดการที่ถูกต้องและเหมาะสมเท่านั้น

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (2559 ข) ระบุว่า อุทยานแห่งชาติ มีคุณค่าและมีความสำคัญในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ปัจจุบันสถานการณ์ป่าไม้ โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนาถูกทำลายอย่างมาก เนื่องจากความต้องการที่ดินเพื่อการเกษตร การประกาศจัดตั้งพื้นที่ให้เป็นอุทยานแห่งชาติก็เพื่อช่วยคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญไว้ เป็นมาตรการที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากมีกฎหมาย มีบทลงโทษรุนแรง มีการบริหาร อัตราค่าจ้าง และงบประมาณดูแลได้อย่างใกล้ชิด

2. ด้านเศรษฐกิจ อุทยานแห่งชาติมีวัตถุประสงค์หลักอย่างหนึ่ง คือ เพื่อการท่องเที่ยวและพักผ่อนหย่อนใจ ทำให้เกิดธุรกิจท่องเที่ยวและบริการ ซึ่งเป็นที่มาของรายได้ของราษฎรในท้องถิ่น และเกิดอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีการใช้แรงงานในท้องถิ่นเป็นหลัก ทำให้มีการกระจายรายได้ นอกจากนี้พื้นที่อุทยานแห่งชาติยังเป็นแหล่งอนุรักษ์พันธุ์กรรมดั้งเดิมที่สามารถนำไปใช้ในการผสมพันธุ์พืชและสัตว์ เพื่อให้ได้พันธุ์แท้ที่ทนทานต่อโรคและแมลง และให้ผลผลิตสูง ทั้งช่วยรักษาสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมต่อการเกษตร บางแห่งเป็นต้นน้ำที่สำคัญที่ระบายน้ำลงสู่ลำธารตอนล่าง

3. ด้านการศึกษา ค้นคว้า วิจัย อุทยานแห่งชาติเป็นพื้นที่ที่ไม่ถูกรบกวน จึงเป็นพื้นที่ที่นักวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านนิเวศวิทยาต้องการเพื่อศึกษาวิจัยทางธรรมชาติ และเลือกพื้นที่อุทยานแห่งชาติเป็นสถานีวิจัยใน โครงการวิจัยที่สำคัญ ๆ ระดับชาติ และระดับโลก

4. ด้านสังคม และวัฒนธรรม อุทยานแห่งชาติเป็นแหล่งที่มีคุณค่าทางด้านนันทนาการที่ประชาชนสามารถใช้เวลาว่างเที่ยวพักผ่อน ทำให้ร่างกาย และจิตใจดีขึ้น เป็นที่มาของสติปัญญา ทำให้มีประสิทธิภาพในการทำงาน ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาสังคมไปในทางที่ดี ดังจะพบว่า มีนักประพันธ์ นักกวี นักแต่งเพลง หรือแม้แต่พระพุทธเจ้าได้ใช้ป่าเป็นแหล่งผลิตผลงานอันอมตะ

5. ด้านสิ่งแวดล้อม อุทยานแห่งชาติถูกจัดขึ้นเพื่อรักษาภาวะแวดล้อมให้อยู่ในสภาพธรรมชาติเดิมมากที่สุด อุทยานแห่งชาติจึงเป็นพื้นที่ที่ช่วยรักษาสมดุลของสิ่งแวดล้อม จึงเกิดความมั่นคงแก่กระบวนการทางอุทกวิทยา ช่วยป้องกันการพังทลายของดิน ช่วยควบคุมสภาพภูมิอากาศ ช่วยรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมต่อสิ่งมีชีวิต ช่วยคุ้มครองรักษาประสิทธิภาพของระบบนิเวศให้ได้ผลผลิตยั่งยืนตลอดไป และเป็นแหล่งช่วยพัฒนาจิตของมนุษย์ ช่วยลดปัญหาสิ่งแวดล้อมทางด้านสังคมตามมา

6. ด้านความมั่นคงของประเทศ พื้นที่อุทยานแห่งชาติเหมือนคลังมหาสมบัติของประเทศ บางแห่งประกอบด้วยป่าไม้ และแร่ธาตุอย่างสมบูรณ์ในยามวิกฤติ เมื่อชาติต้องการใช้ทรัพยากรดังกล่าวเพื่อความอยู่รอดของประเทศก็สามารถนำมาใช้ได้

สรุปได้ว่า อุทยานแห่งชาติ มีบทบาท และมีความสำคัญนานัปการ ทั้งในด้านการรักษาสมดุลทางธรรมชาติ ระบบนิเวศ สภาพแวดล้อม และความหลากหลายทางธรรมชาติ ด้านการศึกษา วิจัย ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม รวมถึงเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจทางธรรมชาติที่มีคุณค่าตลอดจนด้านความมั่นคงของประเทศ

กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับอุทยานแห่งชาติ

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (2559 ข) ได้ระบุถึงข้อมูลกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับอุทยานแห่งชาติไว้ ดังต่อไปนี้

1. พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 มีหมวด และมาตราที่สำคัญ ดังนี้

1.1 หมวด 1 การกำหนดที่ดินให้เป็นอุทยานแห่งชาติ

มาตรา 6 เมื่อรัฐบาลเห็นสมควรกำหนดบริเวณที่ดินแห่งใดที่มีสภาพธรรมชาติเป็นที่น่าสนใจให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติเดิม เพื่อสงวนไว้ให้เป็นประโยชน์แก่การศึกษา และรื่นรมย์ของประชาชนก็ให้มีอำนาจกระทำได้ โดยประกาศพระราชกฤษฎีกาและให้มีแผนที่แสดงแนวเขตแห่งบริเวณที่กำหนดนั้นแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย บริเวณที่กำหนดนี้เรียกว่า “อุทยานแห่งชาติ” ที่ดินที่จะกำหนดให้เป็นอุทยานชาตินั้น ต้องเป็นที่ดินที่มีได้อยู่ในกรรมสิทธิ์หรือครอบครอง โดยชอบด้วยกฎหมายของบุคคลใด ซึ่งมีใช้ทบวงการเมือง

มาตรา 7 การขยายหรือการเพิกถอนอุทยานแห่งชาติไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา และในกรณีที่มีใช้เป็นการเพิกถอนอุทยานแห่งชาติทั้งหมด

ให้มีแผนที่แสดงเขตที่เปลี่ยนแปลงไป แนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย

มาตรา 8 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีหลักเขตและป้าย หรือเครื่องหมาย แสดงเขตอุทยานแห่งชาติไว้ตามสมควร เพื่อให้ประชาชนเห็นได้ว่าเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ

1.2 หมวด 2 คณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ

มาตรา 9 ให้มีกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ เป็นประธาน (ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นปลัดกระทรวง ทหารยุทธศาสตร์ชาติ และสิ่งแวดล้อม) อธิบดีกรมป่าไม้ (ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นอธิบดีกรมอุทยาน แห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช) ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกรมที่ดิน และกรรมการอื่นไม่เกิน 11 คน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง

มาตรา 10 กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

มาตรา 11 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา 10 กรรมการพ้นจาก ตำแหน่งเมื่อ (1) ตาย (2) ลาออก (3) คณะรัฐมนตรีให้ออก (4) เป็นบุคคลไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ (5) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ คดีความผิดที่เป็นลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

เมื่อกรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ คณะรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งผู้อื่นแทน ได้ กรรมการผู้ได้รับแต่งตั้งตามความในวรรคก่อนอยู่ในตำแหน่งตามวาระเท่าที่ผู้ที่ตนแทน

มาตรา 12 การประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อยู่ ในที่ประชุม ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม การวินิจฉัยชี้ขาด ของที่ประชุมให้ถือเอาเสียงข้างมากกรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนน เสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 13 การประชุมทุกคราว ต้องมีกรรมการประชุมไม่ต่ำกว่ากึ่งจำนวนของ กรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

มาตรา 14 คณะกรรมการจะตั้งอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่ง อย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้

มาตรา 15 คณะกรรมการมีหน้าที่ให้คำปรึกษาต่อรัฐมนตรีในเรื่องต่อไปนี้

(1) การกำหนดที่ดินให้เป็นอุทยานแห่งชาติ และการขยายหรือการเพิกถอน อุทยานแห่งชาติ

(2) การคุ้มครองและดูแลรักษาอุทยานแห่งชาติ (3) เรื่องที่รัฐมนตรีปรึกษา

1.3 หมวด 3 การคุ้มครองและดูแลรักษาอุทยานแห่งชาติ

มาตรา 16 ภายในเขตอุทยานแห่งชาติ ห้ามมิให้บุคคลใด

- (1) ยึดถือหรือครอบครองที่ดิน รวมตลอดถึงก่อกำสร้าง แผ้วถาง หรือเผาป่า
- (2) เก็บหา นำออกไป ทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตรายหรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งยางไม้ น้ำมันยาง น้ำมันสน แร่ หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น
- (3) นำสัตว์ออกไป หรือทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตรายแก่สัตว์
- (4) ทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตรายหรือทำให้เสื่อมสภาพแก่ดิน หิน กรวด หรือทราย
- (5) เปลี่ยนแปลงทางน้ำหรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย บึง ท่วมทันหรือเหือดแห้ง
- (6) ปิดหรือทำให้กีดขวางแก่ทางน้ำหรือทางบก
- (7) เก็บหา นำออกไป ทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งกล้วยไม้ น้ำผึ้ง ครั่ง ถ่าน ไม้ เปลือกไม้ หรือมูลค้างคาว
- (8) เก็บหรือทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตรายแก่ดอกไม้ ใบไม้ หรือผลไม้
- (9) นำยานพาหนะเข้าออกหรือจับขี้ยานพาหนะในทางที่มีได้จัดไว้เพื่อการนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่
- (10) นำอากาศยานขึ้นลงในทางที่มีได้จัดไว้เพื่อการนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่
- (11) นำหรือปล่อยปลูสัตว์เข้าไป
- (12) นำสัตว์เลี้ยงหรือสัตว์พาหนะเข้าไป เว้นแต่จะปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดี กำหนดโดยอนุมัติของรัฐมนตรี
- (13) เข้าไปดำเนินกิจการใด ๆ เพื่อหาผลประโยชน์เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่
- (14) ปิดประกาศ โฆษณา หรือขีดเขียนในที่ต่าง ๆ
- (15) นำเครื่องมือสำหรับล่าสัตว์หรือจับสัตว์ หรืออาวุธใด ๆ เข้าไป เว้นแต่จะ ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และปฏิบัติตามเงื่อนไขซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้อนุญาตนั้น กำหนดไว้
- (16) ยิงปืน ทำให้เกิดระเบิดซึ่งวัตถุระเบิด หรือจุดดอกไม้เพลิง
- (17) ส่งเสียงอื้อฉาวหรือกระทำการอื่นอันเป็นการรบกวน หรือเป็นที่เดือดร้อน รำคาญแก่คนหรือสัตว์
- (18) ทิ้งขยะมูลฝอยหรือสิ่งต่าง ๆ ในทางที่มีได้จัดไว้เพื่อการนั้น
- (19) ทิ้งสิ่งที่เป็นเชื้อเพลิงซึ่งอาจทำให้เกิดเพลิง

มาตรา 17 ห้ามมิให้บุคคลใดกระทำให้หลักเขต ป้าย หรือเครื่องหมายอื่น ๆ ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีตามพระราชบัญญัตินี้ เคลื่อนที่ ลบเลือน เสียหาย หรือไร้ประโยชน์

มาตรา 18 บุคคลซึ่งเข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติ ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้สั่งให้ปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยอนุวัติของรัฐมนตรี

มาตรา 19 บทบัญญัติในมาตรา 16 และมาตรา 17 มิให้ใช้บังคับแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติการไปเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง และดูแลรักษาอุทยานแห่งชาติหรือการศึกษา หรือวิจัยทางวิชาการหรือเพื่ออำนวยความสะดวกในการทัศนจรหรือการพักอาศัยหรือเพื่ออำนวยความสะดวกปลอดภัยหรือให้ความรู้แก่ประชาชน ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยอนุวัติของรัฐมนตรี

มาตรา 20 การจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา 21 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้กระทำความผิดตามมาตรา 16 ออกจากเขตอุทยานแห่งชาติ หรืองดเว้นการกระทำใด ๆ ในเขตอุทยานแห่งชาติ

มาตรา 22 ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ เป็นเหตุให้มีสิ่งปลูกสร้างขึ้นใหม่ หรือมีสิ่งอื่นใดในอุทยานแห่งชาติผิดไปจากสภาพเดิม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำความผิดทำลายหรือรื้อถอนสิ่งนั้น ๆ ออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติ หรือทำให้สิ่งนั้น ๆ กลับคืนสู่สภาพเดิมแล้วแต่กรณี ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตาม หรือถ้าไม่รู้ตัวผู้กระทำความผิด หรือเพื่อป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายแก่อุทยานแห่งชาติ พนักงานเจ้าหน้าที่จะกระทำความดังกล่าวได้อย่างใดอย่างหนึ่งเสียเองก็ได้ตามสมควรแก่กรณี และผู้กระทำความผิดมีหน้าที่ชดใช้ค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไปในการที่พนักงานเจ้าหน้าที่กระทำการเสียเองนั้น

2. ระเบียบ ฯ ว่าด้วยการเข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2533

3. ระเบียบ ฯ ว่าด้วยการเข้าไปถ่ายทำภาพยนตร์ในเขตอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2534

4. ระเบียบ ฯ ว่าด้วยการอนุญาตให้เข้าไปดำเนินกิจการท่องเที่ยวและพักอาศัย ในอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2536

5. ระเบียบ ฯ ว่าด้วยการปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่ในเขตอุทยานแห่งชาติ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2536

อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (2559 ก) ได้ระบุข้อมูลอุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ประวัติความเป็นมา

กรมป่าไม้ ได้รับหนังสือจากสำนักงานป่าไม้จังหวัดตราด แจ้งให้ทราบฯ ในที่ประชุม คณะอนุกรรมการป้องกันและปราบปรามการลักลอบทำลายทรัพยากรป่าไม้ ประจำอำเภอเขาสมิง ครั้งที่ 1/ 2538 เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2538 มีมติเห็นสมควรกำหนดพื้นที่ป่าบริเวณป่าเขาชะอม เขาคลองปุก และเขามะปริง ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาสมิง (ป่าคลองใหญ่-เขาไฟใหม่) อันเป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์อยู่ในท้องที่อำเภอเขาสมิง และอำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด ให้เป็นวนอุทยาน หรืออุทยานแห่งชาติ เนื่องจากสภาพป่ายังคงความอุดมสมบูรณ์ และมีสัตว์ป่าอยู่ชุกชุม กรมป่าไม้ จึงมีคำสั่งที่ 55/ 2540 ลงวันที่ 10 มกราคม 2540 ให้นายประยูร พงศ์พันธ์ เจ้าพนักงานป่าไม้ 5 ส่วน อุทยานแห่งชาติไปดำเนินการสำรวจพื้นที่ดังกล่าว และพื้นที่ใกล้เคียง จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น มีความเห็นว่า พื้นที่บริเวณป่าเขาชะอม เขาคลองปุก เขามะปริง เขาแก้ว เขาตาบาด เขาตาโชติ และ เขากำแพง สมควรจัดตั้งเป็นอุทยานแห่งชาติ โดยใช้ชื่อว่า อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว กรมป่าไม้จึงได้มีคำสั่งที่ 1746/ 2540 ลงวันที่ 21 ตุลาคม 2540 ให้นายประยูร พงศ์พันธ์ เจ้าพนักงาน ป่าไม้ 5 ไปทำหน้าที่หัวหน้าควบคุมพื้นที่ที่จะประกาศให้เป็นอุทยานแห่งชาติน้ำตก คลองแก้ว จังหวัดตราด ต่อมาคณะทำงานเพื่อพิจารณาก่อนนำเรื่องเสนอคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ มีความเห็นให้สำรวจพื้นที่บริเวณป่าเขาปอใหม่ เขาบึงพะवाद้า เขาเอ็ด เขาคลองวังโพธิ์ เขาคลองปุน เพิ่มเติม ต่อมานายประยูร พงศ์พันธ์ ทำหน้าที่หัวหน้าอุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ได้นำเสนอรายละเอียดการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นพื้นที่ที่จะจัดตั้งอุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ซึ่งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาสมิง (ป่าคลองใหญ่-เขาไฟใหม่) เนื้อที่ประมาณ 123,700 ไร่ หรือ 197.92 ตารางกิโลเมตร ในท้องที่ตำบลหนองบอน ตำบลช้างฆูน ตำบลบ่อพลอย ตำบลนทรีย์ และตำบลด่านชุมพล อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด เสนอต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการป้องกัน และปราบปรามการลักลอบทำลายทรัพยากรป่าไม้ประจำจังหวัดตราด ครั้งที่ 4/ 2543 เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2543 ซึ่งที่ประชุมพิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดตั้งอุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว และได้นำเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ ครั้งที่ 2/ 2543 เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2543 ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้ดำเนินการจัดตั้งเป็นอุทยานแห่งชาติได้ และเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2552 อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้วจึงได้รับการประกาศจัดตั้งให้เป็นอุทยานแห่งชาติ ลำดับที่ 121 ของประเทศไทย ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 126 ตอนที่ 97 ก ลงวันที่ 25 ธันวาคม 2552

ลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่ของอุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ส่วนใหญ่เป็นเทือกเขาสลับซับซ้อนไม่มากนัก ของเทือกเขาบรรทัด ประกอบด้วย เขาแก้ว เขาตาบาด เขาตาโชติ และเขากำแพง ส่วนยอดเขา

เป็นแนวแบ่งเขตประเทศไทยกับประเทศกัมพูชา มีความสูงจากระดับน้ำทะเลตั้งแต่ 100-836 เมตร ยอดเขาที่สูงที่สุด คือ ยอดเขาบาด ซึ่งมีความสูงถึง 836 เมตรจากระดับน้ำทะเล สภาพภูมิประเทศ เช่นนี้ก่อให้เกิดสายน้ำหลายสาย เช่น คลองลึก คลองแองปุก คลองแก้ว คลองตาบาด คลองหินเพลิง คลองลือ คลองกะใจ คลองมะละกอ ฯลฯ สายน้ำแต่ละสายจะไหลลงสู่คลองระตอแล้วออกสู่ทะเล

ลักษณะภูมิอากาศ

พื้นที่แถบนี้ได้รับอิทธิพลมาจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นแบบมรสุมเขตร้อน ประกอบกับพื้นที่มีสภาพป่าที่อุดมสมบูรณ์ จึงทำให้ฝนตกชุกตลอดทั้งปี โดยแบ่งเป็นฤดูกาลได้ดังนี้ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์-เดือนเมษายน ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม-เดือนตุลาคม และฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน-เดือนมกราคมของทุกปี

พืชพรรณและสัตว์ป่า

สภาพสังคมพืชโดยทั่วไปของพื้นที่ เป็นสังคมพืชประเภทป่าดงดิบชื้นที่มีความชุ่มชื้นสูง เป็นป่าต้นน้ำลำธาร สภาพป่าจึงมีลักษณะเป็นป่าที่รกทึบ ประกอบไปด้วยพันธุ์ไม้نانานาชนิด ตั้งแต่ไม้พื้นล่างที่มีขนาดเล็ก ไปจนถึงไม้ที่มีขนาดใหญ่ ที่มีความสูงตั้งแต่ 25-60 เมตร พันธุ์ไม้ที่สำคัญ ได้แก่ ยาง พนอง กระบาก ตะเคียน สำรอง ชุมแพรง ตาเสือ ตะแบก ฯลฯ ส่วนไม้พุ่ม และพืชพื้นล่างที่พบเห็นมาก เช่น พืชตระกูลขิงข่า หวาย ระกำ หมากรูดต่าง ๆ ไม้เต่าร้าง ชก ฯลฯ

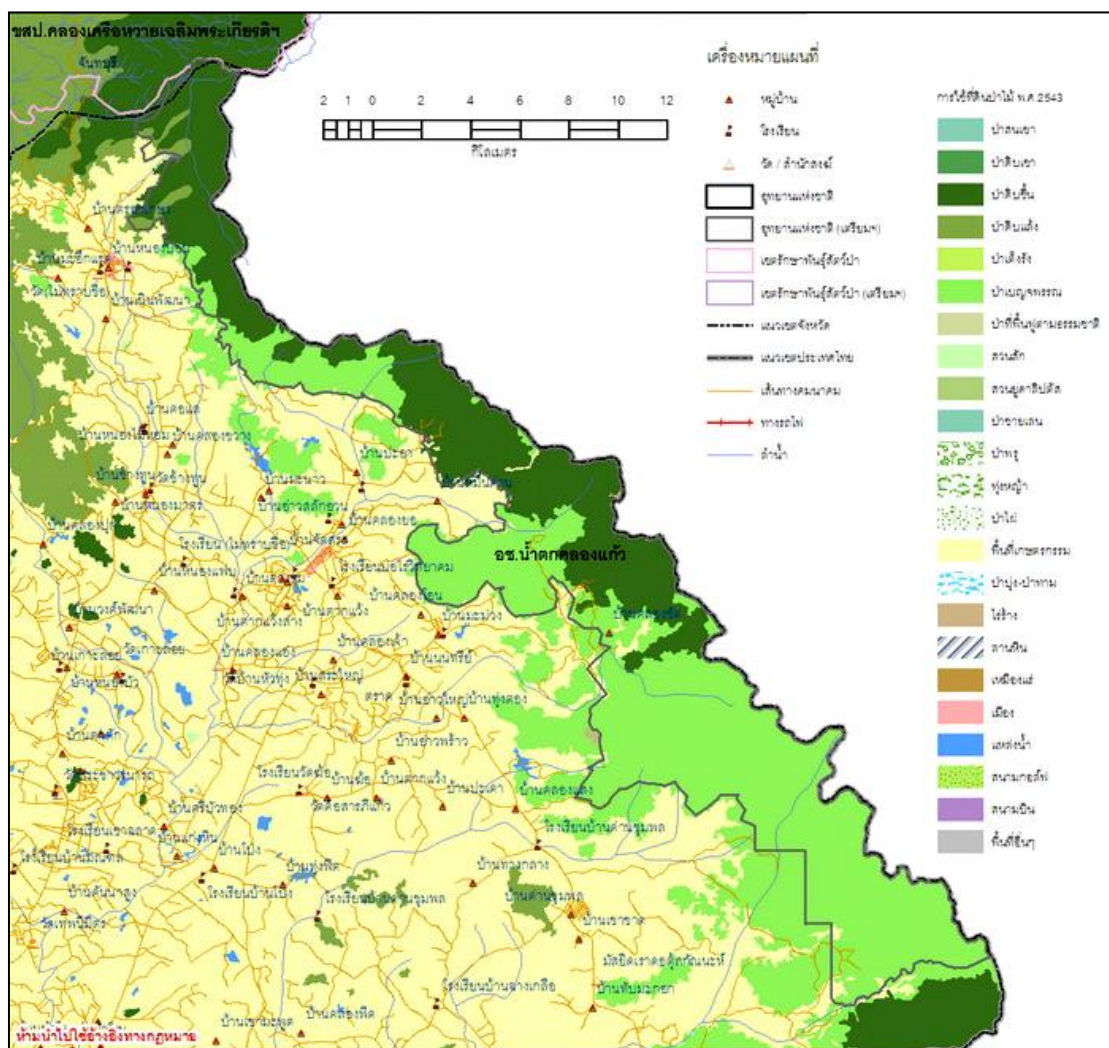
นอกจากนี้ยังพบ “เหืองจันท” ซึ่งเป็นกล้วยไม้ที่มีสวยงามและค่อนข้างหายาก โดยสามารถพบเห็นได้ทั่วไปในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ เนื่องจากพื้นที่อุทยานแห่งชาติเป็นป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์มากตามธรรมชาติ จึงทำให้มีสัตว์ป่าอาศัยอยู่อย่างชุกชุม ซึ่งจะพบเห็นได้ตามแหล่งน้ำต่าง ๆ และในพื้นที่อุทยานแห่งชาติแห่งนี้จะพบதாகอยู่เป็นจำนวนมาก แสดงให้เห็นว่ามีสัตว์ป่าเป็นจำนวนมาก จากการสำรวจเท่าที่พบ และได้สอบถามจากราษฎรในพื้นที่พบสัตว์ป่าที่สำคัญ ได้แก่ กวาง เสือ เก้ง หมูป่า หมี กระจง ชะนี ลิง ค่าง กระรอก ชะมด อีเห็น ไก่ฟ้าชนิดต่าง ๆ ไก่ป่า กางเขนดง นกขุนทอง เขี้ยว พรอด กระรอก นกเงือก นกโพระดก นกชนิดต่าง ๆ กิ้งก่ายักษ์ หรือลั้ง ต๊กแกป่าตะวันออก ต๊กแกบิน กิ้งก่าบิน ตะกวด เต่า กบภูเขา เขียด คางคก ปาด และปูหิน ฯลฯ นอกจากนี้บริเวณลำธารและคลองต่าง ๆ ยังพบปลาพลวงหิน ปลาเขยงหิน ปลาสร้อยขาว ปลาเขยา ปลากั้ง ปลาหมู ฯลฯ

การเดินทาง

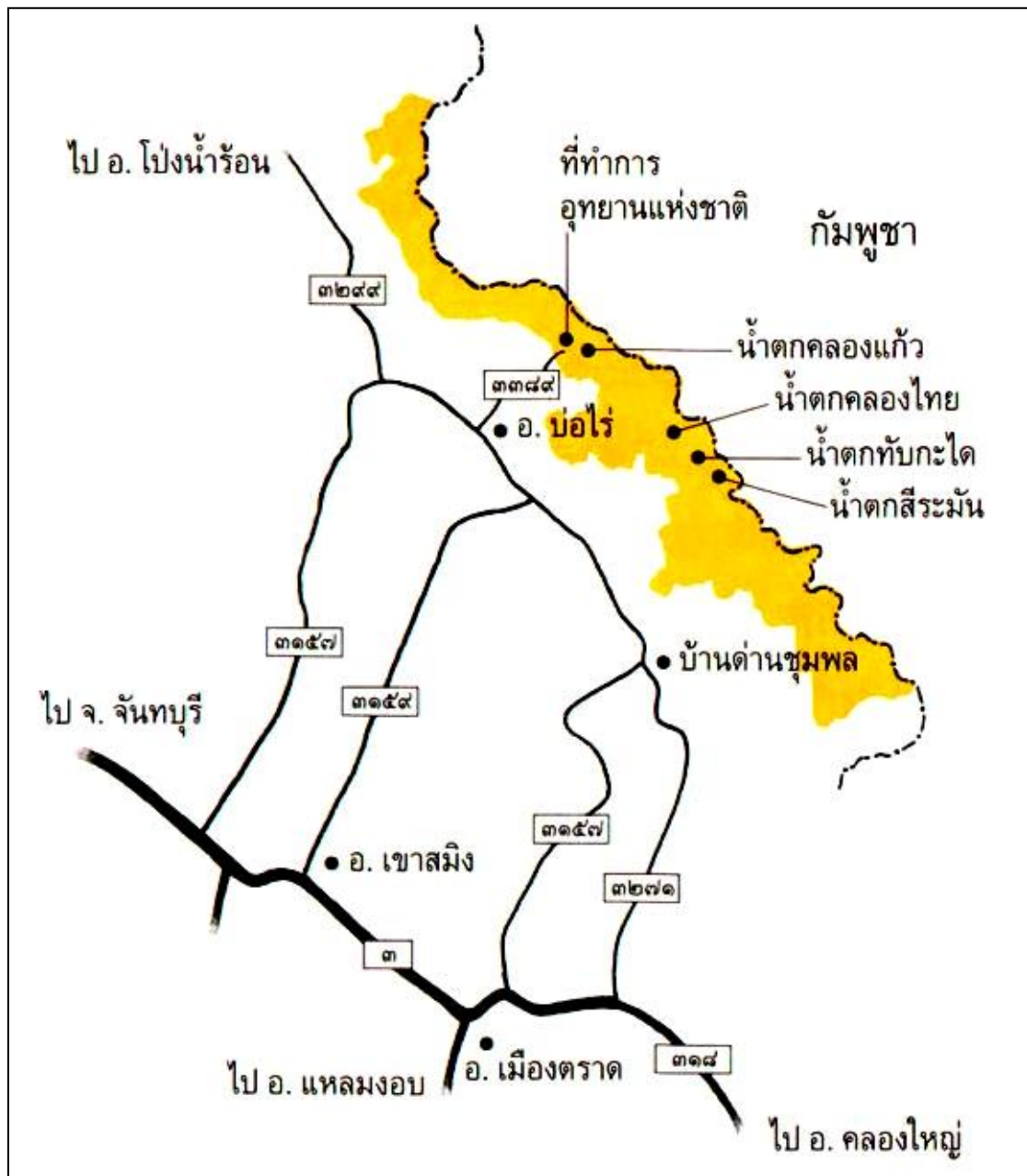
การเดินทางเข้าสู่พื้นที่อุทยานแห่งชาติแห่งนี้โดยทางรถยนต์ เดินทางจากจังหวัดตราด ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 ไปทางอำเภอคลอง ประมาณ 17 กิโลเมตร ถึงอำเภอเขาสมิง

เลี้ยวขวาตามทางหลวงจังหวัดหมายเลข 3159 ประมาณ 27 กิโลเมตร เลี้ยวซ้ายตามทางหลวงจังหวัดหมายเลข 3157 ถึงกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 116 และเลี้ยวขวาตามเส้นทางอีกประมาณ 9 กิโลเมตร ถึงอุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว

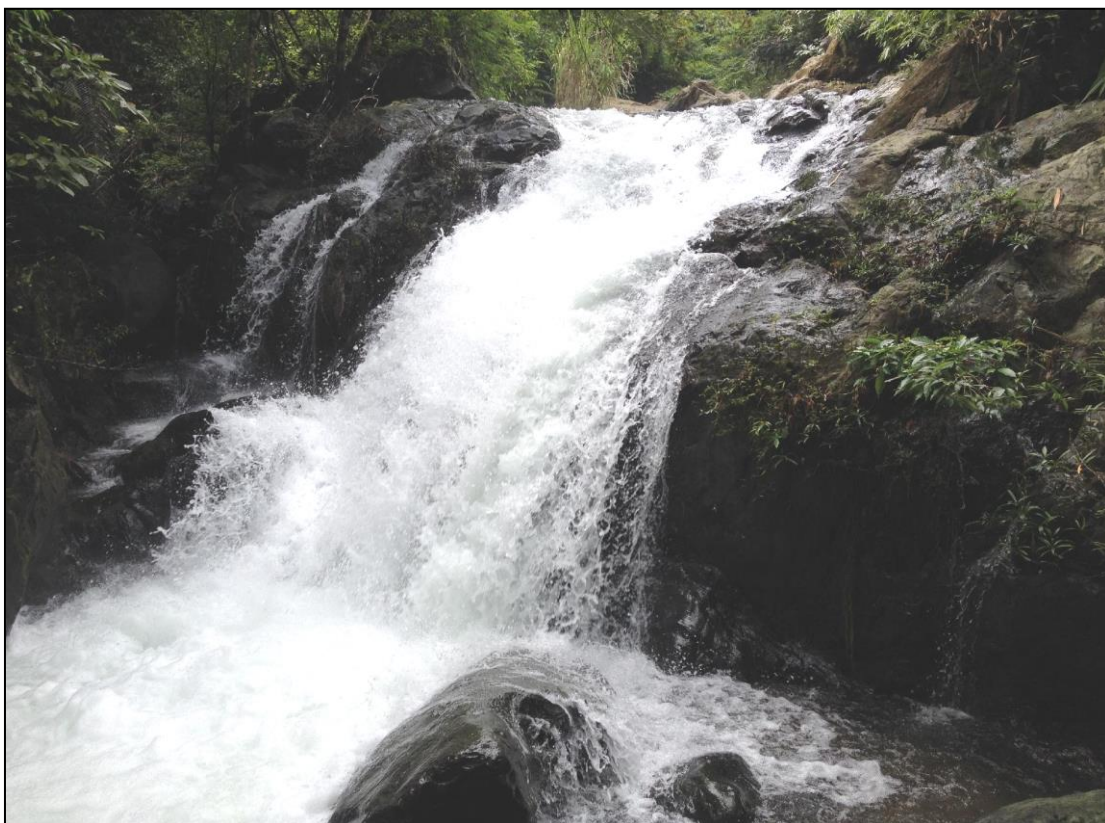
ทั้งนี้ แผนที่แสดงที่ตั้ง ขอบเขตพื้นที่ และแผนที่สังเขปแสดงเส้นทางคมนาคม การเดินทางมายังอุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด รวมถึงภาพแหล่งท่องเที่ยว น้ำตกคลองแก้ว ปรากฏรายละเอียดตามภาพที่ 3-5 ตามลำดับ

ภาพที่ 3 แผนที่แสดงที่ตั้งและขอบเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด

ภาพที่ 4 แผนที่สังเขปแสดงเส้นทางคมนาคมมายังอุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด

ภาพที่ 5 น้ำตกคลองแก้ว แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด

กิจกรรมการส่งเสริมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ได้ดำเนินกิจกรรมด้านต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

1. การประชาสัมพันธ์เชิงรุกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับผู้นำชุมชน ราษฎรท้องถิ่น และสถานศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบ
2. จัดประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาอุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว เพื่อซักซ้อมและทำความเข้าใจด้านการบริหารจัดการ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่
3. จัดทำเอกสารส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในรูปแบบของแผ่นพับ วีดีโอ วิซีดี ใ้ใช้ในศูนย์บริการนักท่องเที่ยว และส่งให้หน่วยงานของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จังหวัดตราด เพื่อช่วยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ต่อไป
4. จัดกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่รับผิดชอบ เช่น การปลูกป่าในวันสำคัญต่าง ๆ การเดินรณรงค์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ การส่งเสริมและพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณแนวกันชนพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว

เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องยังไม่พบบางงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติแต่อย่างใด ดังนั้นผู้ศึกษาวิจัยจึงได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของราษฎรที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ป่าประเภทต่าง ๆ และความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อโครงการด้านการป่าไม้ของหน่วยงานภาครัฐ รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของราษฎรในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ป่าประเภทต่าง ๆ เพื่อนำข้อมูลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมาใช้ประกอบการกำหนดตัวแปรอิสระของศึกษาวิจัยครั้งพอสั่งเขป ดังต่อไปนี้

บุญลือ พูลนิล (2546, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อบทบาทของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำพอง อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคมของราษฎรที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อบทบาทของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ อุทยานแห่งชาติน้ำพอง อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหัวหน้าครัวเรือน จำนวน 129 คน ประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าไคสแควร์ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ผลการศึกษาพบว่า ราษฎรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 48 ปี สมรสแล้ว สำเร็จการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา มีรายได้ของครัวเรือนน้อยกว่ารายจ่าย ไม่เคยพบปะเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อบทบาทของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ได้แก่ เพศ และความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ทั้งนี้ ผลการศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางและกำหนดมาตรการในการพัฒนาฟื้นฟูพื้นที่อุทยานแห่งชาติอย่างมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดความยั่งยืนต่อทรัพยากรป่าไม้ต่อไป

ยุทธศิลป์ สุวรรณวงศ์ (2547, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของราษฎรต่อโครงการฟื้นฟูนิเวศป่าชายเลน เทอดพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในวโรกาสทรงพระชนมายุ 72 พรรษา ตำบลคลองขนาน อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม ระดับความคิดเห็น และศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของราษฎรต่อโครงการฟื้นฟูนิเวศป่าชายเลน เทอดพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในวโรกาส

ทรงพระชนมายุ 72 พรรษา ตำบลคลองขนาน อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ การศึกษาได้เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการสอบถามราษฎรบ้านคลองหมาก หมู่ที่ 3 บ้านแหลมกรวด หมู่ที่ 8 และบ้านท่ายาง หมู่ที่ 9 จำนวน 240 ครั้วเรือน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยใช้วิธีไคสแควร์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการศึกษาพบว่า ราษฎรที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 40.26 ปี มีการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.76 คน มีระยะเวลาในการตั้งถิ่นฐานเฉลี่ย 29.12 ปี มีอาชีพรับจ้างเป็นอาชีพหลัก มีรายได้ของครัวเรือนเฉลี่ย 70,943.75 บาทต่อปี ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมของโครงการได้รับผลประโยชน์จากโครงการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบนิเวศป่าชายเลน และมีความคิดเห็นต่อโครงการ อยู่ไปในทางที่ดีมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.70 ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความเห็นของราษฎรต่อโครงการฟื้นฟูนิเวศป่าชายเลน เทอดพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในวโรกาสทรงพระชนมายุ 72 พรรษา ตำบลคลองขนาน อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ ได้แก่ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การเข้าร่วมกิจกรรมของโครงการ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบนิเวศป่าชายเลน

กฤษณะ บุบผา (2549, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมการส่งเสริมด้านป่าไม้ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และผลการดำเนินงานของศูนย์ศึกษา และพัฒนานวนศาสตร์ชุมชนที่ 8 จังหวัดขอนแก่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพเศรษฐกิจ และสังคมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมการส่งเสริมด้านป่าไม้ ศึกษาความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และผลการดำเนินงานของศูนย์ศึกษา และพัฒนานวนศาสตร์ชุมชน รวมถึงศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมการส่งเสริมด้านป่าไม้ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และผลการดำเนินงานของศูนย์ฯ ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเก็บข้อมูลกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมการส่งเสริมด้านป่าไม้ จำนวน 200 คน วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามใช้วิธีไคสแควร์ กำหนดระดับการมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการศึกษาพบว่า ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมส่งเสริมด้านป่าไม้ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพหลักเกษตรกรกรรม เข้ารับการฝึกอบรม 1 ครั้งต่อปี ติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ 2 ครั้งต่อปี สภาพพื้นที่ถือครองเป็นที่ดินของตนเอง โดยมีความคิดเห็นต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ย 3.44 คะแนน ความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ต่อผลการดำเนินงานอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ย 3.37 คะแนน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมการส่งเสริมด้านป่าไม้ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก

อาชีพรอง ความถี่ของการฝึกอบรม การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมการส่งเสริมด้านป่าไม้ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ต่อผลการดำเนินงานของศูนย์ศึกษา ฯ ด้านการดำเนินงาน ได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพรอง การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ด้านการจัดกิจกรรมฝึกอบรม และด้านการฝึกปฏิบัติ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพรอง ด้านการวิเคราะห์ตรวจสอบ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพรอง การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้

พฤกษ์ โสโน (2549, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม ระดับความคิดเห็น และปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการคลองลาน 3 อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร การศึกษาได้เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือสัมภาษณ์ชาวเขากลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในพื้นที่โครงการ ฯ จำนวน 105 ครัวเรือน วิเคราะห์ทางสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานใช้วิธีทดสอบที (t-test) และวิธีทดสอบเอฟ (F-test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการศึกษาพบว่า ชาวเขากลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษามีอายุเฉลี่ย 37.15 ปี มีชาติพันธุ์เป็นชาวเขาเผ่ามูเซอ นับถือศาสนาคริสต์ ไม่ได้รับการศึกษา มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 5.10 คน มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.98 คน มีอาชีพเกษตรกรรม (ทำไร่/ ทำนา) เป็นอาชีพหลัก ส่วนใหญ่มีอาชีพรอง มีระยะเวลาในการตั้งถิ่นฐานเฉลี่ย 5.45 ปี มีระดับความคิดเห็นต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่แห่งนี้ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความเหมาะสมของโครงการ ฯ ด้านการฟื้นฟูสภาพป่าในพื้นที่โครงการ ฯ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ของชาวเขา และด้านการมีส่วนร่วมในโครงการ ฯ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.85 ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการคลองลาน 3 อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ได้แก่ ชาติพันธุ์ และรายได้รวม

สิทธิชัย หมดดี (2556, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของราษฎรท้องถิ่นที่มีต่อโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติภูโศ-สุโขงป่าติ จังหวัดนครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม ระดับความคิดเห็นและศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรท้องถิ่นที่มีต่อโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติภูโศ-สุโขงป่าติ จังหวัดนครราชสีมา ข้อมูลการศึกษารวบรวมโดยใช้แบบสอบถามไปสอบถามราษฎรท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในท้องที่ 2 ตำบล 4 หมู่บ้าน ท้องที่อำเภอบาเจาะ จังหวัดนครราชสีมา รวมจำนวน

261 ครั้วเรือน วิเคราะห์ทางสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานใช้ค่าสถิติ t-test และค่าสถิติ F-test กำหนดนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ 0.05 ผลการศึกษาพบว่า ราษฎรท้องถิ่นตัวอย่างที่ทำการศึกษามีอายุเฉลี่ย 32.76 ปี นับถือศาสนาอิสลาม มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีจำนวนสมาชิก และมีจำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 5.32 คน และ 3.87 คน ตามลำดับ มีอาชีพเกษตรกรรม (ทำสวนยาง/ ปาล์ม) และมีอาชีพรับจ้างทั่วไปเป็นอาชีพหลัก มีรายได้รวมของครัวเรือนต่อปีเฉลี่ย 151,003.83 บาท มีภูมิลำเนาเดิมตั้งบ้านเรือนอยู่ดั้งเดิมในหมู่บ้าน มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานเฉลี่ย 35.42 ปี มีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้เป็นอย่างดี เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม มีความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม และการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในระดับน้อย ราษฎรท้องถิ่นมีความคิดเห็นต่อโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติบูโด-สุไหงปาตี จังหวัดนราธิวาส อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรท้องถิ่นที่มีต่อโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ศึกษาแห่งนี้ ได้แก่ ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน ความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ และการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม

วุฒิสักดิ์ นราพันธ์ (2557, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการปลูกป่าบริเวณที่สาธารณประโยชน์ดงคอนดู่ ตำบลสวนจิก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม ระดับความคิดเห็น และปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการปลูกป่าบริเวณที่สาธารณประโยชน์ดงคอนดู่ ตำบลสวนจิก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ข้อมูลการศึกษารวบรวม โดยใช้แบบสอบถามไปสอบถามประชาชนที่ตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัยในท้องที่ หมู่ที่ 5 บ้านป่าแหน และผู้คิดเชื่อโรคเอดส์ที่อาศัยอยู่ในบริเวณวัดโคกร้าง ตำบลหนองจิก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 144 ราย ในช่วงระหว่างเดือนตุลาคม-เดือนธันวาคม 2556 วิเคราะห์ทางสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานใช้ค่าสถิติ t-test และค่าสถิติ F-test กำหนดนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ 0.05 ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนตัวอย่างที่ทำการศึกษามีอายุเฉลี่ย 39.58 ปี มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีสถานภาพโสด มีระยะเวลาการอยู่อาศัยเฉลี่ย 37.08 ปี มีอาชีพเกษตรกรรม (ทำนา) เป็นอาชีพหลัก ส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพรอง มีรายได้และรายจ่ายรวมของครัวเรือนต่อปี 110,555.56 บาท และ 123,138.89 บาท ตามลำดับ มีประสบการณ์อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ไม่เคยได้รับการฝึกอบรม เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม มีความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม และการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในระดับปานกลาง ประชาชนตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการปลูกป่าบริเวณที่สาธารณประโยชน์ดงคอนดู่ ตำบลสวนจิก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 ส่วนปัจจัยที่มี

ผลต่อความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการปลูกป่าในพื้นที่ศึกษา ได้แก่ ระดับการศึกษา และประเภทของประชากร

วินิตย์ แต้งผิว (2558, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการฟื้นฟูระบบนิเวศต้นน้ำลำเจา ตำบลเจาทอง อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดชัยภูมิ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม ระดับความคิดเห็น และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรต่อการฟื้นฟูระบบนิเวศต้นน้ำลำเจา ตำบลเจาทอง อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดชัยภูมิ ข้อมูลการศึกษารวบรวมโดยใช้แบบสอบถามไปสอบถามราษฎรที่ดั่งบ้านเรือนอยู่อาศัยในท้องที่ตำบลเจาทอง อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 4 หมู่บ้าน รวมจำนวน 254 ครัวเรือน วิเคราะห์ทางสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานใช้สถิติที (t-test) และสถิติเอฟ (F-test) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ 0.05 ($p = 0.05$) ผลการศึกษาพบว่า ราษฎรตัวอย่างที่ทำการศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 53.76 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.40 คน มีอาชีพเกษตรกรรม (ทำนา) เป็นอาชีพหลัก มีอาชีพรองมีรายได้ และมีรายจ่ายของครัวเรือนต่อปีเฉลี่ย 132,486.38 บาท และ 87,436.24 บาท ตามลำดับ มีภูมิลำเนาเดิมดั่งบ้านเรือนอยู่ดั่งเดิมในหมู่บ้าน มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานเฉลี่ย 46.71 ปี มีขนาดพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 12.44 ไร่ มีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้บ่อย เคยได้รับข้อมูลข่าวสารไม่เคยได้รับการฝึกอบรม และมีความรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศต้นน้ำอยู่ในระดับปานกลาง ราษฎรมีความคิดเห็นต่อการฟื้นฟูระบบนิเวศต้นน้ำลำเจา ตำบลเจาทอง อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดชัยภูมิอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรต่อการฟื้นฟูระบบนิเวศต้นน้ำลำเจาแห่งนี้ ได้แก่ ความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้

วิวัฒน์ ขุนฤทธิ์ (2558, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของราษฎรท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขานัน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม ระดับความคิดเห็นและปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขานัน จังหวัดนครศรีธรรมราช ข้อมูลการศึกษารวบรวมโดยใช้แบบสอบถามไปสอบถามราษฎรท้องถิ่นที่ดั่งบ้านเรือนอยู่อาศัยในท้องที่ตำบลคลังชัน อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช 9 หมู่บ้าน รวมจำนวน 271 ครัวเรือน วิเคราะห์ทางสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานใช้ค่าสถิติ t-test และค่าสถิติ F-test กำหนดนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ 0.05 ผลการศึกษาพบว่า ราษฎรท้องถิ่นตัวอย่างที่ทำการศึกษาส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช. มีจำนวนสมาชิก

ในครัวเรือนเฉลี่ย 3.99 คน มีอาชีพหลักเกษตรกรรม (ทำสวนยาง/ ปาล์ม) ส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพรอง มีรายได้ และมีรายจ่ายรวมของครัวเรือนต่อปีเฉลี่ย 157,916.97 และ 151,241.70 บาท ตามลำดับ มีภูมิลำเนาเดิมตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนอยู่ดั้งเดิมในหมู่บ้าน มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานเฉลี่ย 29.30 ปี มีทำเลที่ตั้งบ้านเรือนที่อยู่อาศัยอยู่ห่างจากแนวเขตอุทยานแห่งชาติ มีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้เป็นอย่างดี เคยได้รับข้อมูลข่าวสาร เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม เคยได้รับการฝึกอบรม มีความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับปานกลาง ราษฎรท้องถิ่น มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ศึกษา ได้แก่ ระดับการศึกษา และความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้

สันติสุข อินตะวิน (2558, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของราษฎรในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่หน่วยศึกษาการพัฒนาการอนุรักษ์ต้นน้ำห้วยท่าแพ ตำบลบ้านแก่ง อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม ระดับการมีส่วนร่วมและศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของราษฎรในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่หน่วยศึกษาการพัฒนาการอนุรักษ์ต้นน้ำห้วยท่าแพ ตำบลบ้านแก่ง อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ข้อมูลรวบรวม โดยใช้แบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ราษฎรที่ตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัยในพื้นที่หน่วยศึกษาการพัฒนาการอนุรักษ์ต้นน้ำห้วยท่าแพ ตำบลบ้านแก่ง อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย จำนวน 5 หมู่บ้าน รวมจำนวน 298 ครัวเรือน วิเคราะห์ทางสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ค่าสถิติ t-test และค่าสถิติ F-test กำหนดนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ 0.05 ผลการศึกษาพบว่า ราษฎรตัวอย่างที่ทำการศึกษาเป็นเพศหญิงและเป็นเพศชาย ในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน เป็นชาวไทยพื้นเมือง มีอายุเฉลี่ย 45.81 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.04 คน มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.16 คน มีอาชีพเกษตรกรรม (ทำสวน/ ทำไร่) เป็นอาชีพหลัก มีอาชีพรอง มีรายได้รวมของครัวเรือนต่อปีเฉลี่ย 118,640.94 บาท มีภูมิลำเนาเดิมตั้งบ้านเรือนอยู่ดั้งเดิมในหมู่บ้าน มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานเฉลี่ย 44.03 ปี มีขนาดพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 23.91 ไร่ มีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้พอสมควร ไม่เคยได้รับการฝึกอบรม ไม่เคย และเคยมีประสบการณ์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน ราษฎรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ศึกษาแห่งนี้ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.94 ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของราษฎรในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ศึกษาแห่งนี้ ได้แก่ ชาติพันธุ์ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน อาชีพหลัก รายได้ของครัวเรือน และการได้รับการฝึกอบรม

สุวิทย์ แสงศรีจันทร์ (2558, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่หน่วยจัดการต้นน้ำแม่ผะ อำเภอฟาง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม ระดับการมีส่วนร่วม และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่หน่วยจัดการต้นน้ำแม่ผะ อำเภอฟาง จังหวัดเชียงใหม่ ข้อมูลการศึกษารวบรวมโดยใช้แบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ประชาชนที่ดั่งถิ่นฐานอยู่อาศัยในชุมชน โดยรอบพื้นที่หน่วยจัดการต้นน้ำแม่ผะ อำเภอฟาง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 9 หมู่บ้าน รวมจำนวน 326 ครัวเรือน วิเคราะห์ทางสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานใช้สถิติ t-test และสถิติ F-test กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ 0.05 ($p = 0.05$) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์และโปรแกรมสำเร็จรูป ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนตัวอย่างที่ทำการศึกษามากกว่าครึ่งเป็นเพศชาย มีชาติพันธุ์เป็นเข้าหรือเมี่ยน มีอายุเฉลี่ย 43.41 ปี ส่วนใหญ่ไม่ได้เรียนหนังสือ มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 5.84 คน มีอาชีพหลักทำเกษตรกรรม (ทำไร่/ ทำนา/ ทำสวน) มีอาชีพรอง มีรายได้รวมของครัวเรือนต่อปีเฉลี่ย 126,331.73 บาท มีภูมิลำเนาตั้งบ้านเรือนอยู่ดั้งเดิมในหมู่บ้าน มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานเฉลี่ย 40.32 ปี มีขนาดพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 13.19 ไร่ เคยได้รับการฝึกอบรม เคยได้รับข้อมูลข่าวสาร เคยมีประสบการณ์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และมีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนตัวอย่างมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่หน่วยจัดการต้นน้ำแห่งนี้ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.95 ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ศึกษาแห่งนี้ ได้แก่ การได้รับการฝึกอบรม และความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

อภิชาติ แสงประดับ (2558, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของราษฎรในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี จังหวัดระนอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม ระดับการมีส่วนร่วม และปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของราษฎรในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี จังหวัดระนอง โดยใช้แบบสอบถามไปสอบถามราษฎรที่อาศัยในพื้นที่อุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี ก่อนมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2541 รวมจำนวน 135 ราย ค่าสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานใช้ค่าสถิติ t-test และค่าสถิติ F-test กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ 0.05 ($p = 0.05$) ผลการศึกษาพบว่า ราษฎรตัวอย่างที่ทำการศึกษามากกว่าครึ่งเป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 49.78 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.79 คน มีอาชีพเกษตรกรรม (ทำสวนยางพารา) เป็นอาชีพหลัก ไม่มี และมีอาชีพรองในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน มีรายได้

และมีรายจ่ายรวมของครัวเรือนเฉลี่ย 220,361.50 และ 202,562.96 บาทต่อปี ตามลำดับ มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานเฉลี่ย 46.24 ปี มีขนาดพื้นที่ถือครองในพื้นที่ป่าเฉลี่ย 14.33 ไร่ ส่วนใหญ่ไม่มีพื้นที่ถือครองนอกพื้นที่ป่า ไม่ยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี เคยได้รับข้อมูลข่าวสาร ไม่เคยได้รับการฝึกอบรม มีความรู้เกี่ยวกับมติคณะรัฐมนตรี 30 มิถุนายน พ.ศ. 2541 และมีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในระดับมาก ราษฎรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติแห่งนี้อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.67 ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของราษฎรในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ศึกษา ได้แก่ ระดับการศึกษา การได้รับการฝึกอบรม ความรู้เกี่ยวกับมติคณะรัฐมนตรี 30 มิถุนายน พ.ศ. 2541 และความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

การวิจัยครั้งนี้ ประชากรศึกษา คือ ราษฎรที่ตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัยในชุมชนหมู่บ้านที่ตั้งอยู่โดยรอบพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ท้องที่อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด รวมจำนวน 10 หมู่บ้าน รวมจำนวนทั้งสิ้น 4,285 ครัวเรือน ดังต่อไปนี้

1. บ้านท่าน้ำล่าง หมู่ที่ 1 ตำบลหนองบอน อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด จำนวน 756 ครัวเรือน
2. บ้านเนินตากแดด หมู่ที่ 2 ตำบลหนองบอน อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด จำนวน 589 ครัวเรือน
3. บ้านหนองไม้หอม หมู่ที่ 5 ตำบลช้างทุน อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด จำนวน 576 ครัวเรือน
4. บ้านตระกูลพัฒนา หมู่ที่ 6 ตำบลช้างทุน อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด จำนวน 30 ครัวเรือน
5. บ้านปะอา หมู่ที่ 2 ตำบลบ่อพลอย อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด จำนวน 309 ครัวเรือน
6. บ้านหมื่นด่าน หมู่ที่ 8 ตำบลบ่อพลอย อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด จำนวน 156 ครัวเรือน
7. บ้านมะม่วง หมู่ที่ 3 ตำบลนนทรีย์ อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด จำนวน 593 ครัวเรือน
8. บ้านคลองโอน หมู่ที่ 4 ตำบลนนทรีย์ อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด จำนวน 311 ครัวเรือน
9. บ้านคลองแสง หมู่ที่ 5 ตำบลด่านชุมพล อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด จำนวน 458 ครัวเรือน
10. บ้านทับทิมสยาม 01 หมู่ที่ 7 ตำบลด่านชุมพล อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด จำนวน 507 ครัวเรือน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนหรือผู้แทนครัวเรือนราษฎรที่ตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัยในชุมชนหมู่บ้านที่ตั้งอยู่โดยรอบพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ท้องที่อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด โดยนำจำนวนครัวเรือนของราษฎรที่อยู่อาศัย

ในหมู่บ้านเป้าหมายทั้ง 10 หมู่บ้าน รวมจำนวน 4,285 ครัวเรือน มาคำนวณหาขนาดของราษฎรกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1973) กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนไว้ที่ระดับ .05 ดังสมการ (1)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2} \quad (1)$$

กำหนดให้ n = จำนวนครัวเรือนราษฎรตัวอย่างที่ต้องการศึกษา

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง (กำหนดให้เท่ากับ .05)

N = จำนวนครัวเรือนของราษฎรทั้ง 10 หมู่บ้าน (4,285 ครัวเรือน)

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{4,285}{1 + (4,285 * 0.0025)}$$

$$n = \frac{4,285}{11.7125} = 365.85$$

จากการคำนวณโดยใช้สูตรดังกล่าวข้างต้น ได้ขนาดของราษฎรกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 365.85 ครัวเรือน ผู้วิจัยได้ปัดเศษให้เป็นจำนวนเต็ม เท่ากับ 366 ครัวเรือน

ทั้งนี้เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มีหมู่บ้านเป้าหมาย จำนวน 10 หมู่บ้าน ดังนั้น การเก็บข้อมูลจากราษฎรกลุ่มตัวอย่างจะต้องเก็บข้อมูลจากราษฎรกลุ่มตัวอย่างแต่ละหมู่บ้านตามสัดส่วนที่เหมาะสม (Proportional to size) ซึ่งสามารถคำนวณหาสัดส่วนที่เหมาะสมโดยใช้สูตรของ สิบงกช จามิกร (2526) ดังสมการ (2)

$$n_i = n \frac{N_i}{N} \quad (2)$$

กำหนดให้ n_i = จำนวนครัวเรือนราษฎรตัวอย่างของหมู่บ้าน i

n = จำนวนครัวเรือนราษฎรตัวอย่างของการศึกษา (366 ครัวเรือน)

N_i = จำนวนครัวเรือนราษฎรทั้งหมดของหมู่บ้าน i

N = จำนวนครัวเรือนราษฎรทั้งหมดของ 10 หมู่บ้าน (4,285 ครัวเรือน)

i = หมู่บ้านที่ 1, 2, ถึงหมู่บ้านที่ 10

จากการคำนวณโดยใช้สูตรข้างต้น ทำให้ได้จำนวนครัวเรือนของราษฎรกลุ่มตัวอย่างจำแนกเป็นรายหมู่บ้าน ดังปรากฏตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนครัวเรือนประชากรและจำนวนครัวเรือนราษฎรกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยท้องถิ่น
อำเภอป่าไร่ จังหวัดตราด จำแนกเป็นรายหมู่บ้าน

ลำดับที่	หมู่บ้าน/ หมู่ที่/ ตำบล	ประชากร (ครัวเรือน)	กลุ่มตัวอย่าง (ครัวเรือน)
1	บ้านท่าน้ำล่าง หมู่ที่ 1 ตำบลหนองบอน	756	65
2	บ้านเนินตากแดด หมู่ที่ 2 ตำบลหนองบอน	589	50
3	บ้านหนองไม้หอม หมู่ที่ 5 ตำบลช้างตน	576	49
4	บ้านตระกูลพัฒนา หมู่ที่ 6 ตำบลช้างตน	30	3
5	บ้านปะอา หมู่ที่ 2 ตำบลบ่อพลอย	309	26
6	บ้านหมื่นด่าน หมู่ที่ 8 ตำบลบ่อพลอย	156	13
7	บ้านมะม่วง หมู่ที่ 3 ตำบลนนทรี	593	51
8	บ้านคลองโอน หมู่ที่ 4 ตำบลนนทรี	311	27
9	บ้านคลองแสง หมู่ที่ 5 ตำบลด่านชุมพล	458	39
10	บ้านทับทิมสยาม 01 หมู่ที่ 7 ตำบลด่านชุมพล	507	43
รวม	10 หมู่บ้าน	4,285	366

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สำหรับคำถาม
ในแบบสอบถามประกอบด้วยคำถามแบบปลายเปิด (Open end) คำถามแบบปลายปิด (Close end)
คำถามแบบเลือกตอบถูก-ผิด และคำถามแบบประเมินค่า (Rating scale) โดยแบบสอบถาม
แบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของราษฎรที่อยู่อาศัยโดยรอบพื้นที่
อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open end) และคำถาม
แบบปลายปิด (Close end)

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของราษฎรกลุ่มตัวอย่างเป็นคำถาม
แบบเลือกตอบถูก-ผิด จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่
อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด เป็นคำถามแบบประเมินค่า (Rating scale) แต่ละข้อ
มีคำตอบ 4 ตัวเลือก กำหนดหลักเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ได้คะแนน เท่ากับ 4 คะแนน
เห็นด้วยมาก	ได้คะแนน เท่ากับ 3 คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ได้คะแนน เท่ากับ 2 คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด-ไม่เห็นด้วย	ได้คะแนน เท่ากับ 1 คะแนน

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของราษฎรที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด เป็นคำถามแบบปลายปิด (Close end) ที่เปิดโอกาสให้ราษฎรกลุ่มตัวอย่างเลือกตอบในประเด็นดังกล่าวอย่างอิสระ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามโดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และศึกษาแบบสอบถามของผู้ที่เคยศึกษาวิจัยในเรื่องลักษณะเดียวกันกับการวิจัยครั้งนี้ นำมาดัดแปลง ปรับปรุง แก้ไขให้เหมาะสม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย จากนั้นนำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาต่อไป

2. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ มีขั้นตอนการตรวจสอบ ดังต่อไปนี้

2.1 การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) เป็นการตรวจสอบความตรงของคำถามทุกข้อในแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยนำแบบสอบถามที่จัดสร้างขึ้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ จำนวน 3 ท่าน จากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุง แก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิต่อไป ทั้งนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือประกอบด้วย

2.1.1 ดร.กิจฐเขต ไกรवास อาจารย์ประจำวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

2.1.2 ดร.อุษณากร ทาวะรัมย์ อาจารย์ประจำวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

2.1.3 นายสุเมธ สายทอง ผู้อำนวยการส่วนอุทยานแห่งชาติ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 2 (ศรีราชา) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

2.2 การตรวจสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถาม จำนวน 30 ชุด ไปทดลองใช้ (Try out) กับราษฎรที่อาศัยอยู่ในท้องที่หมู่ที่ 3 บ้านบ่อไร่ ตำบลบ่อพลอย อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด เพื่อตรวจสอบ ดังนี้

2.2.1 การตรวจสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของคำถามตัวแปรตาม

ใช้วิธีการแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient alpha) ของครอนบาช (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นที่ได้จะต้องมีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ผลการทดสอบปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .93

2.2.2 การตรวจสอบหาค่าอำนาจจำแนกของคำถามความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ใช้สูตรของ Kuder-Richardson 20: KR-20 (ลิ้น สายยศ และอังคณา สายยศ, 2524) ซึ่งค่าอำนาจจำแนกได้จะต้องมีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ผลการทดสอบปรากฏว่าได้ค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ .45

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอน ดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) โดยการตรวจเอกสารเพื่อรวบรวมข้อมูลแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น แนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ประวัติความเป็นมา และแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการอุทยานแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) โดยการนำแบบสอบถามที่จัดสร้างขึ้น และผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเป็นที่เรียบร้อยแล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับราษฎรที่ตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัยในชุมชนหมู่บ้านที่ตั้งอยู่โดยรอบและในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ท้องที่อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีการจับฉลากเลขที่บ้านของราษฎรตัวอย่างตามหมู่บ้านและตามจำนวนที่คำนวณไว้จนครบถ้วนต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความความสมบูรณ์ในการตอบคำถามทุกฉบับ (Editing) ทำการลงรหัส (Coding) ป้อนข้อมูลเข้าโปรแกรมประมวลผลข้อมูลโดยใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ และโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ โดยผู้วิจัยเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูล และวัตถุประสงค์การศึกษา จำแนกการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และระดับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัด

ตาราง นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางพร้อมแสดงค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency distribution) ค่าร้อยละ (Percent) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ประกอบคำอธิบาย

2. การวิเคราะห์สมมติฐานของการวิจัย เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ใช้สถิติ t-test กับตัวแปรอิสระที่แบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม และใช้สถิติ F-test กับตัวแปรอิสระที่แบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่มขึ้นไป กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ .05 ($p = .05$) หรือที่ระดับความเชื่อมั่นทางสถิติร้อยละ 95 และการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple comparison test) ด้วยวิธีการของ Scheffe (Scheffe's method) (บุญเรียง ขจรศิลป์, 2542)

กำหนดเกณฑ์การแปลผล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด โดยนำคะแนนสูงสุด-คะแนนต่ำที่สุด แล้วหารด้วยจำนวนชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงที่สุด} - \text{คะแนนต่ำที่สุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{4 - 1}{4} \\ &= 0.75 \end{aligned}$$

จากการแบ่งอันตรภาคชั้นดังกล่าว เมื่อนำคะแนนการตอบคำถามความคิดเห็นของราษฎร ตัวอย่างมาหาค่าเฉลี่ย แล้วนำไปเปรียบเทียบกับอันตรภาคชั้นที่กำหนดไว้ แปลความหมายได้ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 3.26-4.00 หมายถึง ความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.25 หมายถึง ความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 1.76-2.50 หมายถึง ความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.75 หมายถึง ความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์
ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด อยู่ในระดับน้อยที่สุด

สำหรับการวัดระดับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ จากคำถามจำนวน 15 ข้อ
ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลผลระดับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ดังนี้

ตอบคำถามได้คะแนนร้อยละ 0-60 หมายถึง มีความรู้น้อย

ตอบคำถามได้คะแนนร้อยละ 61-80 หมายถึง มีความรู้ปานกลาง

ตอบคำถามได้คะแนนร้อยละ 81 ขึ้นไป หมายถึง มีความรู้มาก

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของราษฎรที่อยู่อาศัยโดยรอบพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ปรากฏรายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม
($n = 366$)

ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	203	55.46
หญิง	163	44.54
อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	28	7.65
30-39 ปี	99	27.05
40-49 ปี	115	31.42
50-59 ปี	63	17.21
60-69 ปี	44	12.02
มากกว่า 69ปี	17	4.65
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	35	9.56
ประถมศึกษา	193	52.73
มัธยมศึกษา/ ปวช.	40	10.93
ปวท./ ปวส./ อนุปริญญา	59	16.12
ปริญญาตรี	34	9.29
ปริญญาโท	5	1.37

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเพศชาย		
ไม่มีสมาชิกในครัวเรือนเพศชาย	7	1.91
1-2 คน	217	59.29
3-4 คน	132	36.07
มากกว่า 4 คน	10	2.73
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเพศหญิง		
ไม่มีสมาชิกในครัวเรือนเพศหญิง	14	3.83
1-2 คน	232	63.39
3-4 คน	110	30.05
มากกว่า 4 คน	10	2.73
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
1-2 คน	43	11.75
3-4 คน	160	43.72
มากกว่า 4 คน	163	44.53
ภูมิลำเนาเดิม		
ตั้งบ้านเรือนอยู่ดั้งเดิมในหมู่บ้าน	182	49.73
ย้ายถิ่นฐานมาจากที่อื่น	184	50.27
หมู่บ้านอื่นในตำบลเดียวกัน	60	16.39
ตำบลอื่นในอำเภอเดียวกัน	47	12.84
อำเภออื่นในจังหวัดเดียวกัน	72	19.67
ต่างจังหวัด	5	1.37
ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน		
น้อยกว่า 10 ปี	56	15.30
10-19 ปี	39	10.65
20-29 ปี	39	10.65
30-39 ปี	78	21.31
40-49 ปี	78	21.31

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม	จำนวน	ร้อยละ
50-59 ปี	49	13.40
มากกว่า 59 ปี	27	7.38
อาชีพหลัก		
เกษตรกรรวม (ทำนา/ ทำสวน/ ทำไร่)	133	36.34
เกษตรกรรวม (เลี้ยงสัตว์)	55	15.03
รับจ้างทั่วไป	58	15.85
รับราชการ	24	6.56
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	15	4.10
พนักงานบริษัท	8	2.18
ค้าขาย	19	5.19
ทำธุรกิจส่วนตัว	11	3.00
เก็บหาของป่า	43	11.75
รายได้ของครัวเรือนต่อปี		
น้อยกว่า 50,000 บาท	65	17.76
50,001-1000,000 บาท	126	34.43
100,001-150,000 บาท	71	19.40
150,001-200,000 บาท	44	12.02
มากกว่า 200,000 บาท	60	16.39
รายจ่ายของครัวเรือนต่อปี		
น้อยกว่า 50,000 บาท	64	17.49
50,000-100,000 บาท	140	38.25
100,001-150,000 บาท	83	22.67
150,001-200,000 บาท	33	9.02
มากกว่า 200,000 บาท	46	12.57
การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม		
ไม่เป็น	165	45.10
เป็น	201	54.90

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน	64	17.49
กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขสุขหมู่บ้าน	13	3.55
กลุ่มออมทรัพย์ ธกส.	57	15.57
กลุ่มลูกเสือชาวบ้าน	12	3.28
กลุ่มสหกรณ์การเกษตร	79	21.59
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	26	7.10
กลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	11	3.01
กลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	41	11.20
กลุ่มสหกรณ์โคนม	68	18.58
ประสบการณ์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้		
ไม่เคยมีประสบการณ์	234	63.93
เคยมีประสบการณ์	132	36.07
ร่วมปลูกต้นไม้วันสำคัญของชาติ	57	15.57
ร่วมกิจกรรมบำรุงรักษาต้นไม้	24	6.56
ร่วมกิจกรรมสร้างฝายชะลอน้ำ	14	3.82
ร่วมกิจกรรมรณรงค์ปลูกป่า	67	18.31
ร่วมฝึกอบรมด้านการอนุรักษ์ ฯ	47	12.84
ร่วมกิจกรรมรณรงค์ป้องกันไฟป่า	56	15.30
ร่วมบริจาคเงินปลูกป่า	58	15.85
ร่วมประชาสัมพันธ์ด้านการอนุรักษ์ ฯ	56	15.30
ร่วมวางแผนงานด้านการอนุรักษ์ ฯ	48	13.11
ร่วมปฏิบัติงานด้านการอนุรักษ์ ฯ	27	7.38
การได้รับการฝึกอบรม		
ไม่เคย	111	30.33
เคย	255	69.67
การปลูกป่าเศรษฐกิจ	90	24.59
อาสาสมัครพิทักษ์อุทยานแห่งชาติ	57	15.57

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม	จำนวน	ร้อยละ
ประชาชนป้องกันไฟฟ้า	105	28.69
เยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	124	33.88
ป่าชุมชน	16	4.37
เยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ต้นน้ำ	34	9.29
การเพาะชำกล้าไม้	17	4.64
ประชาชนอาสาสมัครพิทักษ์ป่า	100	27.32
การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	56	15.30
การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน	7	1.91
ทำเลที่ตั้งบ้านเรือน		
อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ	-	-
อยู่ติดกับแนวเขตอุทยานแห่งชาติ	124	33.88
อยู่ห่างจากแนวเขตอุทยานแห่งชาติ	242	66.12
ระยะทางระหว่างที่ตั้งบ้านเรือนกับแนวเขตอุทยานแห่งชาติ		
อยู่ติดกับแนวเขตอุทยานแห่งชาติ	124	33.88
น้อยกว่า 1 กิโลเมตร	37	10.11
1-2 กิโลเมตร	137	37.43
3-4 กิโลเมตร	49	13.39
มากกว่า 4 กิโลเมตร	19	5.19
ความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้		
ไม่มีความคุ้นเคยแต่อย่างใด	30	8.20
มีความคุ้นเคยน้อย	43	11.75
มีความคุ้นเคยพอสมควร	97	26.50
มีความคุ้นเคยเป็นอย่างดี	196	53.55

จากตารางที่ 2 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย ร้อยละ 55.46 และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 44.54

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 40-49 ปี ร้อยละ 31.42 รองลงมา มีอายุอยู่ในช่วง 30-39 ปี ร้อยละ 27.05 มีอายุเฉลี่ย 45.75 ปี มีการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 52.73 รองลงมา มีการศึกษาระดับระดับ ปวท./ ปวส./ อนุปริญญา ร้อยละ 16.12 และน้อยที่สุด มีการศึกษาระดับปริญญาโท ร้อยละ 1.37

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมากกว่า 4 คน และอยู่ในช่วง 3-4 คน ร้อยละ 44.53 และ 43.72 ตามลำดับ มีภูมิลำเนาเดิมตั้งบ้านเรือนอยู่ดั้งเดิมในหมู่บ้าน และอพยพมาจากที่อื่น ร้อยละ 49.73 และร้อยละ 50.27 ตามลำดับ มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานอยู่ในช่วง 30-39 ปี และอยู่ในช่วง 40-49 ปี ในจำนวนที่เท่ากัน ร้อยละ 21.31 มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานเฉลี่ย 33.57 ปี มีอาชีพเกษตรกรรม (ทำนา/ ทำสวน/ ทำไร่) เป็นอาชีพหลัก ร้อยละ 36.34 รองลงมา มีอาชีพรับจ้างทั่วไป และมีอาชีพเกษตรกรรม (เลี้ยงสัตว์) เป็นอาชีพหลัก ร้อยละ 15.85 และร้อยละ 15.03 ตามลำดับ มีรายได้ของครัวเรือนต่อปีอยู่ในช่วง 50,000-100,000 บาท ร้อยละ 34.43 รองลงมา มีรายได้ของครัวเรือนต่อปีอยู่ในช่วง 100,001-150,000 บาท ร้อยละ 19.40 มีรายได้ของครัวเรือนต่อปีเฉลี่ย 145,455.46 บาท มีรายจ่ายของครัวเรือนต่อปีอยู่ในช่วง 50,000-100,000 บาท ร้อยละ 38.25 รองลงมา มีรายจ่ายของครัวเรือนต่อปีอยู่ในช่วง 100,001-150,000 บาท ร้อยละ 22.67 มีรายจ่ายของครัวเรือนต่อปีเฉลี่ย 124,046.45 บาท

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ร้อยละ 54.90 และไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ร้อยละ 45.10 ไม่เคยมีประสบการณ์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ร้อยละ 63.93 เคยมีประสบการณ์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ร้อยละ 36.07 โดยในส่วนที่เคยมีประสบการณ์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ส่วนใหญ่เคยมีประสบการณ์ร่วมกิจกรรมรณรงค์ปลูกป่า ร่วมบริจาคเงินปลูกป่า และร่วมปลูกต้นไม้วันสำคัญของชาติ ร้อยละ 18.31, 15.85 และร้อยละ 15.57 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามไม่เคยได้รับการฝึกอบรม ร้อยละ 30.33 และเคยได้รับการฝึกอบรม ร้อยละ 69.67 โดยในส่วนที่เคยได้รับการฝึกอบรม ส่วนใหญ่เคยได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ร้อยละ 33.88 รองลงมา เคยได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรประชาสัมพันธ์ป้องกันไฟฟ้า และหลักสูตรประชาชนอาสาสมัครพิทักษ์ป่า ร้อยละ 28.69 และร้อยละ 27.32 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีทำเลที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ห่างจากแนวเขตอุทยานแห่งชาติ ร้อยละ 66.12 และที่เหลือมีทำเลที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ติดกับแนวเขตอุทยานแห่งชาติ ร้อยละ 33.88 โดยในส่วนที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ห่างจากแนวเขตอุทยานแห่งชาติ ส่วนใหญ่อยู่ห่าง 1-2 กิโลเมตร ร้อยละ 37.43 รองลงมาอยู่ห่าง 3-4 กิโลเมตร ร้อยละ 13.39 มีระยะห่างเฉลี่ย 1.31 กิโลเมตร และผู้ตอบแบบสอบถามไม่มีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้แต่อย่างใด ร้อยละ 8.20 มีความคุ้นเคย

กับเจ้าหน้าที่ป่าไม้น้อย ร้อยละ 11.75 มีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้พอสมควร ร้อยละ 26.50 และมีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้เป็นอย่างดี ร้อยละ 53.55

ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของราษฎรที่อยู่อาศัยโดยรอบพื้นที่อุทยานแห่งชาติตาดกกลองแก้ว จังหวัดตราด ปรากฏรายละเอียดตามตารางที่ 3 และตารางที่ 4 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามคะแนนความรู้เกี่ยวกับ การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ($n = 366$)

คำถาม	ตอบถูก		ตอบผิด		อันดับ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1. การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ หมายถึง การไม่นำทรัพยากรป่าไม้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ มาใช้ประโยชน์ได้แต่อย่างใด	99	27.05	267	72.95	9
2. การที่ราษฎรช่วยเหลือแจ้งข้อมูลข่าวสาร การบุกรุกทำลายป่าให้กับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ถือได้ว่าเป็นการช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ได้อีกทางหนึ่ง	10	2.73	356	97.27	14
3. การที่ราษฎรช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ป้องกันไฟป่า ถือได้ว่าเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ได้อีกทางหนึ่ง	341	93.17	25	6.83	3
4. การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เป็นเรื่อง ของเจ้าหน้าที่รัฐ ราษฎรไม่มีหน้าที่แต่อย่างใด	328	89.62	38	10.38	5
5. การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ หมายถึง การนำทรัพยากรป่าไม้ที่มีอยู่มาใช้ให้เกิด ประโยชน์มากที่สุด และสามารถใช้ประโยชน์ ได้ยาวนานที่สุด	308	84.15	58	15.85	6

ตารางที่ 3 (ต่อ)

คำถาม	ตอบถูก		ตอบผิด		อันดับ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
6. การปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูสภาพป่าที่เสื่อมโทรม ไม่ใช่การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แต่อย่างใด	33	9.02	333	90.98	13
7. การที่ราษฎรปลูกต้นไม้ในที่ดินของตนเอง ไม่ใช่วิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	304	83.06	62	16.94	7
8. การปลูกต้นไม้ในวันสำคัญต่าง ๆ ถือว่า เป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม่วิธีหนึ่ง	34	9.29	332	90.71	12
9. การที่ราษฎรไม่เข้าไปตัดไม้ทำลายป่า ถือได้ว่าเป็นการช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ได้อีกทางหนึ่ง	350	95.63	16	4.37	1
10. การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ที่ดี คือ การไม่ให้ราษฎรเข้าไปในพื้นที่ป่าโดยเด็ดขาด	55	15.03	311	84.97	10
11. การบุกรุกทำลายพื้นที่ป่าไม้จนเสื่อมโทรม เป็นสาเหตุหลักที่ส่งทำให้เกิดน้ำป่าไหลหลาก และเกิดน้ำท่วมฉับพลัน	344	93.99	22	6.01	2
12. การที่ราษฎรเข้าไปเก็บหาของป่าในเขต อุทยานแห่งชาติถือได้ว่าเป็นการกระทำผิดกฎหมาย ป่าไม้	329	89.89	37	10.11	4
13. การที่ราษฎรเข้าไปพักค้างแรมในเขต อุทยานแห่งชาติถือได้ว่าเป็นการกระทำผิดกฎหมาย ป่าไม้	42	11.48	324	88.52	11
14. การสร้างฝายชะลอน้ำในพื้นที่ป่า เป็นวิธีการ อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม่วิธีหนึ่ง	283	77.32	83	22.68	8
15. การจุดไฟเผาป่าถือได้ว่าเป็นสิ่งที่ควรกระทำ เนื่องจากสามารถส่งผลทำให้เชื้อเพลิงในพื้นที่ป่า หมดสิ้นไป	42	11.48	324	88.52	11

จากตารางที่ 3 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามคะแนนความรู้ เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคำถามถูกต้องมากที่สุด 3 อันดับ และตอบคำถามผิดมากที่สุด 3 อันดับ ดังนี้

1. คำถามที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบถูกต้องมากที่สุด 3 อันดับ
 - 1.1 ข้อที่ 9 “การที่ราษฎรไม่เข้าไปตัดไม้ทำลายป่า ถือได้ว่าเป็นการช่วยอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้ได้อีกทางหนึ่ง” ตอบถูกร้อยละ 95.63
 - 1.2 ข้อที่ 11 “การบุกรุกทำลายพื้นที่ป่าไม้จนเสื่อมโทรม เป็นสาเหตุหลักที่ส่งผลให้ เกิดน้ำป่าไหลหลากและเกิดน้ำท่วมฉับพลัน” ตอบถูกร้อยละ 93.99
 - 1.3 ข้อที่ 3 “การที่ราษฎรช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ป้องกันไฟป่า ถือได้ว่าเป็นการอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้ได้อีกทางหนึ่ง” ตอบถูกร้อยละ 93.17
2. คำถามที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบผิดมากที่สุด 3 อันดับ
 - 2.1 ข้อที่ 2 “การที่ราษฎรช่วยเหลือแจ้งข้อมูลข่าวสารการบุกรุกทำลายป่าให้กับ เจ้าหน้าที่ป่าไม้ถือได้ว่าเป็นการช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ได้อีกทางหนึ่ง” ตอบผิดร้อยละ 97.27
 - 2.2 ข้อที่ 6 “การปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูสภาพป่าที่เสื่อมโทรม ไม่ใช่การอนุรักษ์ทรัพยากร ป่าไม้แต่อย่างใด” ตอบผิดร้อยละ 90.98
 - 2.3 ข้อที่ 8 “การปลูกต้นไม้ในวันสำคัญต่าง ๆ ถือได้ว่าเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากร ป่าไม้ วิธีหนึ่ง” ตอบผิดร้อยละ 90.71

ตารางที่ 4 ระดับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของผู้ตอบแบบสอบถาม ($n = 366$)

ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	จำนวน	ร้อยละ
มีความรู้น้อย (0-9 คะแนน)	340	92.90
มีความรู้ปานกลาง (10-12 คะแนน)	26	7.10
มีความรู้มาก (13-15 คะแนน)	-	-

จากตารางที่ 4 ระดับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของผู้ตอบแบบสอบถาม เมื่อนำคะแนนการตอบแบบสอบถามของราษฎรมาแบ่งช่วงคะแนนออกเป็น 3 ช่วง พบว่า ผู้ตอบ แบบสอบถามมีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับน้อย ร้อยละ 92.90 ที่เหลือ มีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 7.10

ความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด

การศึกษาความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด สามารถศึกษาโดยการตั้งคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จำนวนเป็น 5 ด้าน แต่ละด้านมีคำถามด้านละ 5 ข้อ รวมเป็นคำถามทั้งสิ้น 25 ข้อ ซึ่งคำถามทุกข้อเป็นคำถามมาตรวัดตามแบบของ Likert's scale กำหนดการให้คะแนนคำถามแต่ละข้อออกเป็น 4 ระดับ (รายละเอียดปรากฏตามวิธีการดำเนินการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น) ทั้งนี้ ความเป็นไปได้ของคะแนนความคิดเห็นของราษฎรตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ราษฎรตัวอย่างจะได้คะแนนสูงสุดไม่เกิน 100 คะแนน และจะได้คะแนนต่ำสุดไม่น้อยกว่า 25 คะแนน

ทั้งนี้ เมื่อนำคะแนนการตอบคำถามแต่ละข้อและทุกข้อของผู้ตอบแบบสอบถามทุกราย มาหาค่าเฉลี่ยการตอบคำถามความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเปรียบเทียบกับอันตรภาคชั้นที่กำหนดไว้ จะสามารถบ่งบอกระดับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากร ป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ได้ต่อไป

จากระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำเสนอระดับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำนวนเป็นรายข้อ รายด้าน และระดับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราดในภาพรวม ดังปรากฏรายละเอียดตามตารางที่ 5-10 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ด้านการใช้ประโยชน์ (n = 366)

ความคิดเห็นด้านการใช้ประโยชน์	จำนวนและร้อยละของระดับความคิดเห็น				\bar{X}	SD	แปลความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด				
1. ในรอบ 1 ปี อุทยาน ฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมศึกษาปัญหาการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ปัญหาการใช้พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว นันทนาการ การทัศนศึกษาสภาพทางธรรมชาติ เป็นต้น	44 (12.02)	255 (69.67)	45 (12.30)	22 (6.01)	2.88	0.69	เห็นด้วยมาก	2
2. ในรอบ 1 ปี อุทยาน ฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมรับข้อมูลข่าวสารการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ข้อมูลข่าวสารด้านการใช้พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว นันทนาการ การทัศนศึกษาสภาพทางธรรมชาติ เป็นต้น	114 (31.15)	145 (39.62)	77 (21.04)	30 (8.20)	2.94	0.92	เห็นด้วยมาก	1
3. ในรอบ 1 ปี อุทยาน ฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมวางแผนการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น วางแผนงานการใช้พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว นันทนาการ การทัศนศึกษา สภาพทางธรรมชาติ เป็นต้น	46 (12.57)	242 (66.12)	66 (18.03)	12 (3.28)	2.88	0.65	เห็นด้วยมาก	2
4. ในรอบ 1 ปี อุทยาน ฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมปฏิบัติงานการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น การปฏิบัติงานการใช้พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว นันทนาการ การทัศนศึกษาสภาพทางธรรมชาติ เป็นต้น	61 (16.67)	219 (59.84)	64 (17.49)	22 (6.01)	2.87	0.75	เห็นด้วยมาก	3

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ความคิดเห็นด้านการใช้ประโยชน์	จำนวนและร้อยละของระดับความคิดเห็น				\bar{X}	SD	แปลความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด				
5. ในรอบ 1 ปี อุทยานฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมติดตามและประเมินผล การปฏิบัติงานการใช้ประโยชน์ ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ติดตาม และประเมินผลการใช้พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว นันทนาการ การทัศนศึกษาสภาพทางธรรมชาติ เป็นต้น	60 (16.39)	168 (45.90)	120 (32.79)	18 (4.92)	2.73	0.79	เห็นด้วยมาก	4
ภาพรวม					2.86	0.76	เห็นด้วย มาก	

จากตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ด้านการใช้ประโยชน์ พบว่า ราษฎรมีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ข้อที่ 1 ถึงข้อที่ 5 อยู่ในระดับมากทุกข้อ มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นเท่ากับ 2.88, 2.94, 2.88, 2.87 และ 2.73 ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในภาพรวม เท่ากับ 2.86 (อยู่ในระดับมาก) ทั้งนี้ ราษฎรมีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ด้านการใช้ประโยชน์ สูงที่สุด 3 อันดับแรก ดังนี้ 1) ข้อที่ 2 ข้อความว่า “ในรอบ 1 ปี อุทยาน ฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎร ร่วมรับข้อมูลข่าวสารการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้ ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ข้อมูลข่าวสาร ด้านการใช้พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว นันทนาการ การทัศนศึกษาสภาพทางธรรมชาติ เป็นต้น” ($\bar{X} = 2.94$) 2) ข้อที่ 1 ข้อความว่า “ในรอบ 1 ปี อุทยาน ฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมศึกษาปัญหา การใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ปัญหาการใช้พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว นันทนาการ การทัศนศึกษา สภาพทางธรรมชาติ เป็นต้น” ($\bar{X} = 2.88$) และข้อที่ 3 ข้อความว่า “ในรอบ 1 ปี อุทยาน ฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมวางแผนการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น วางแผนงานการใช้พื้นที่ เพื่อการท่องเที่ยว นันทนาการ การทัศนศึกษา สภาพทางธรรมชาติ เป็นต้น” ($\bar{X} = 2.88$) และ 3) ข้อที่ 4 ข้อความว่า “ในรอบ 1 ปี อุทยาน ฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎร ร่วมปฏิบัติงานการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น การปฏิบัติงานการใช้พื้นที่ เพื่อการท่องเที่ยว นันทนาการ การทัศนศึกษาสภาพทางธรรมชาติ เป็นต้น” ($\bar{X} = 2.87$)

ตารางที่ 6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ด้านการฟื้นฟู (n = 366)

ความคิดเห็นด้านการฟื้นฟู	จำนวนและร้อยละของระดับความคิดเห็น				\bar{X}	SD	แปลความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด				
1. ในรอบ 1 ปี อุทยาน ฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมศึกษาปัญหาการฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ปัญหาการฟื้นฟูพื้นที่ป่าแหล่งท่องเที่ยวที่ล้อมโถรม เป็นต้น	55 (15.03)	216 (59.02)	75 (20.49)	20 (5.46)	2.84	0.74	เห็นด้วย มาก	4
2. ในรอบ 1 ปี อุทยาน ฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมรับข้อมูลข่าวสารการฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ข่าวสารการฟื้นฟูพื้นที่ป่าแหล่งท่องเที่ยวที่ล้อมโถรม เป็นต้น	70 (19.13)	203 (55.46)	77 (21.04)	16 (4.37)	2.89	0.75	เห็นด้วย มาก	2
3. ในรอบ 1 ปี อุทยาน ฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมวางแผน การฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น วางแผนการปลูกฟื้นฟูพื้นที่ป่า แหล่งท่องเที่ยวที่ล้อมโถรม เป็นต้น	58 (15.85)	221 (60.38)	62 (16.94)	25 (6.83)	2.85	0.76	เห็นด้วย มาก	3
4. ในรอบ 1 ปี อุทยาน ฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมปฏิบัติงานการฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ปฏิบัติงานการปลูกฟื้นฟูพื้นที่ป่า แหล่งท่องเที่ยวที่ล้อมโถรม เป็นต้น	66 (18.03)	223 (60.93)	56 (15.30)	21 (5.74)	2.91	0.75	เห็นด้วย มาก	1

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ความคิดเห็นด้านการฟื้นฟู	จำนวนและร้อยละของระดับความคิดเห็น				\bar{X}	SD	แปลความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด				
5. ในรอบ 1 ปี อุทยาน ฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานการฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานการปลูกฟื้นฟูพื้นที่ป่า แหล่งท่องเที่ยวที่เสื่อมโทรม เป็นต้น	56 (15.30)	214 (58.47)	73 (19.95)	23 (6.28)	2.83	0.76	เห็นด้วย มาก	5
ภาพรวม					2.86	0.75	เห็นด้วย มาก	

จากตารางที่ 6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ด้านการฟื้นฟู พบว่า ราษฎรมีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ข้อที่ 1 ถึงข้อที่ 5 อยู่ในระดับมากทุกข้อ มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็น เท่ากับ 2.84, 2.89, 2.85, 2.91 และ 2.83 ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในภาพรวม เท่ากับ 2.86 (อยู่ในระดับมาก) ทั้งนี้ ราษฎรมีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ด้านการฟื้นฟู สูงที่สุด 3 อันดับแรก ดังนี้ 1) ข้อที่ 4 ข้อความว่า “ในรอบ 1 ปี อุทยาน ฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมปฏิบัติงานการฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ปฏิบัติงานการปลูกฟื้นฟูพื้นที่ป่าแหล่งท่องเที่ยวที่เสื่อมโทรม เป็นต้น” ($\bar{X} = 2.91$) 2) ข้อที่ 2 ข้อความว่า “ในรอบ 1 ปี อุทยาน ฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมรับข้อมูลข่าวสารการฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ข่าวสารการฟื้นฟูพื้นที่ป่า แหล่งท่องเที่ยวที่เสื่อมโทรม เป็นต้น” ($\bar{X} = 2.89$) และ 3) ข้อที่ 3 ข้อความว่า “ในรอบ 1 ปี อุทยาน ฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมวางแผน การฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น วางแผนการปลูกฟื้นฟูพื้นที่ป่า แหล่งท่องเที่ยวที่เสื่อมโทรม เป็นต้น” ($\bar{X} = 2.85$)

ตารางที่ 7 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ด้านการพัฒนา (n = 366)

ความคิดเห็นด้านการพัฒนา	จำนวนและร้อยละของระดับความคิดเห็น				\bar{X}	SD	แปลความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด				
1. ในรอบ 1 ปี อุทยาน ฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมศึกษาปัญหาการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ปัญหาการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว แหล่งนันทนาการ แหล่งศึกษาธรรมชาติ เป็นต้น	74 (20.22)	211 (57.65)	65 (17.76)	16 (4.37)	2.94	0.74	เห็นด้วย มาก	1
2. ในรอบ 1 ปี อุทยาน ฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมรับข้อมูลข่าวสารการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ข้อมูลข่าวสารการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว แหล่งนันทนาการ แหล่งศึกษาธรรมชาติ เป็นต้น	56 (15.30)	213 (58.20)	72 (19.67)	25 (6.83)	2.82	0.77	เห็นด้วย มาก	4
3. ในรอบ 1 ปี อุทยาน ฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมวางแผน การพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น วางแผนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว แหล่งนันทนาการ แหล่งศึกษาธรรมชาติ เป็นต้น	32 (8.74)	218 (59.56)	112 (30.60)	4 (1.09)	2.76	0.62	เห็นด้วย มาก	5
4. ในรอบ 1 ปี อุทยาน ฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมปฏิบัติงานการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ปฏิบัติงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว แหล่งนันทนาการ แหล่งศึกษาธรรมชาติ เป็นต้น	81 (22.13)	158 (43.20)	116 (31.69)	11 (3.01)	2.84	0.80	เห็นด้วย มาก	3

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ความคิดเห็นด้านการพัฒนา	จำนวนและร้อยละของระดับความคิดเห็น				\bar{X}	SD	แปลความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด				
5. ในรอบ 1 ปี อุทยาน ฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมติดตาม และประเมินผล การปฏิบัติงานการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ติดตามและ ประเมินผลการปฏิบัติงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว แหล่งนันทนาการ แหล่ง ศึกษาธรรมชาติ เป็นต้น	82 (22.40)	190 (51.91)	77 (21.04)	17 (4.64)	2.92	0.79	เห็นด้วย มาก	2
ภาพรวม					2.85	0.74	เห็นด้วย มาก	

จากตารางที่ 7 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ด้านการพัฒนา พบว่า ราษฎรมีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ข้อที่ 1 ถึงข้อที่ 5 อยู่ในระดับมากทุกข้อ มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็น เท่ากับ 2.94, 2.82, 2.76, 2.84 และ 2.92 ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในภาพรวม เท่ากับ 2.85 (อยู่ในระดับมาก) ทั้งนี้ ราษฎรมีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ด้านการพัฒนา สูงที่สุด 3 อันดับแรก ดังนี้ 1) ข้อที่ 1 ข้อความว่า “ในรอบ 1 ปี อุทยาน ฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมศึกษาปัญหาการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ปัญหาการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว แหล่งนันทนาการ แหล่งศึกษาธรรมชาติ เป็นต้น” ($\bar{X} = 2.94$) 2) ข้อที่ 5 ข้อความว่า “ในรอบ 1 ปี อุทยาน ฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว แหล่งนันทนาการ แหล่งศึกษาธรรมชาติ เป็นต้น” ($\bar{X} = 2.92$) และข้อที่ 4 ข้อความว่า “ในรอบ 1 ปี อุทยาน ฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมปฏิบัติงานการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ปฏิบัติงานพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว แหล่งนันทนาการ แหล่งศึกษาธรรมชาติ เป็นต้น” ($\bar{X} = 2.84$)

ตารางที่ 8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ด้านการป้องกัน (n = 366)

ความคิดเห็นด้านการป้องกัน	จำนวนและร้อยละของระดับความคิดเห็น				\bar{X}	SD	แปลความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด				
1. ในรอบ 1 ปี อุทยาน ฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมศึกษาปัญหาการป้องกันทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ปัญหาการบุกรุกแผ้วถางป่า ตัดไม้ทำลายป่า เก็บหาของป่า การป้องกันไฟป่า เป็นต้น	70 (19.13)	182 (49.73)	89 (24.32)	25 (6.83)	2.81	0.82	เห็นด้วยมาก	3
2. ในรอบ 1 ปี อุทยาน ฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมรับข้อมูลข่าวสารการป้องกันทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ข้อมูลข่าวสารการบุกรุกแผ้วถางป่า ตัดไม้ทำลายป่า เก็บหาของป่า การป้องกันไฟป่า เป็นต้น	66 (18.03)	206 (56.28)	67 (18.31)	27 (7.38)	2.85	0.80	เห็นด้วยมาก	1
3. ในรอบ 1 ปี อุทยาน ฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมวางแผนการป้องกันทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น วางแผนป้องกันการบุกรุกแผ้วถางป่า ตัดไม้ทำลายป่า เก็บหาของป่า การป้องกันไฟป่า เป็นต้น	60 (16.39)	174 (47.54)	108 (29.51)	24 (6.56)	2.74	0.81	เห็นด้วยมาก	5
4. ในรอบ 1 ปี อุทยาน ฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมปฏิบัติงานการป้องกันทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ปฏิบัติงานป้องกันการบุกรุกแผ้วถางป่า ตัดไม้ทำลายป่า เก็บหาของป่า การป้องกันไฟป่า เป็นต้น	59 (16.12)	207 (56.56)	81 (22.13)	19 (5.19)	2.84	0.75	เห็นด้วยมาก	2

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ความคิดเห็นด้านการป้องกัน	จำนวนและร้อยละของระดับความคิดเห็น				\bar{X}	SD	แปลความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด				
5. ในรอบ 1 ปี อุทยาน ฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานการป้องกันทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานป้องกันการบุกรุกแผ้วถางป่า ตัดไม้ทำลายป่า เก็บหาของป่า การป้องกันไฟป่า เป็นต้น	45 (12.30)	204 (55.74)	106 (28.96)	11 (3.01)	2.77	0.70	เห็นด้วยมาก	4
ภาพรวม					2.80	0.78	เห็นด้วยมาก	

จากตารางที่ 8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ด้านการป้องกัน พบว่า ราษฎรมีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ข้อที่ 1 ถึงข้อที่ 5 อยู่ในระดับมากทุกข้อ มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็น เท่ากับ 2.81, 2.85, 2.74, 2.84 และ 2.77 ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในภาพรวม เท่ากับ 2.80 (อยู่ในระดับมาก) ทั้งนี้ ราษฎรมีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ด้านการป้องกัน สูงที่สุด 3 อันดับแรก ดังนี้ 1) ข้อที่ 2 ข้อความว่า “ในรอบ 1 ปี อุทยาน ฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมรับข้อมูลข่าวสารการป้องกันทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ข้อมูลข่าวสารการบุกรุกแผ้วถางป่า ตัดไม้ทำลายป่า เก็บหาของป่า การป้องกันไฟป่า เป็นต้น” ($\bar{X} = 2.85$) 2) ข้อที่ 4 ข้อความว่า “ในรอบ 1 ปี อุทยาน ฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมปฏิบัติงานการป้องกันทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ปฏิบัติงานป้องกันการบุกรุกแผ้วถางป่า ตัดไม้ทำลายป่า เก็บหาของป่า การป้องกันไฟป่า เป็นต้น” ($\bar{X} = 2.84$) และ 3) ข้อที่ 1 ข้อความว่า “ในรอบ 1 ปี อุทยาน ฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมศึกษาปัญหาการป้องกันทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ปัญหาการบุกรุกแผ้วถางป่า ตัดไม้ทำลายป่า เก็บหาของป่า การป้องกันไฟป่า เป็นต้น” ($\bar{X} = 2.81$)

ตารางที่ 9 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ด้านการสงวน (n = 366)

ความคิดเห็นด้านการสงวน	จำนวนและร้อยละของระดับความคิดเห็น				\bar{X}	SD	แปลความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด				
1. ในรอบ 1 ปี อุทยาน ฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมศึกษาปัญหาการสงวนทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ปัญหาการดูแลรักษาพื้นที่ป่า แหล่งท่องเที่ยวที่สมบูรณ์ เป็นต้น	56 (15.30)	200 (54.64)	102 (27.87)	8 (2.19)	2.83	0.70	เห็นด้วยมาก	3
2. ในรอบ 1 ปี อุทยาน ฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมรับข้อมูลข่าวสารการสงวนทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ อย่างทั่วถึง เช่น ข้อมูลข่าวสารการดูแลรักษาพื้นที่ป่า แหล่งท่องเที่ยวที่สมบูรณ์ เป็นต้น	67 (18.31)	177 (48.36)	114 (31.15)	8 (2.19)	2.83	0.74	เห็นด้วยมาก	3
3. ในรอบ 1 ปี อุทยาน ฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมวางแผนการสงวนทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น วางแผนการดูแลรักษาพื้นที่ป่า แหล่งท่องเที่ยวที่สมบูรณ์ เป็นต้น	80 (21.86)	198 (54.10)	67 (18.31)	21 (5.74)	2.92	0.79	เห็นด้วยมาก	1
4. ในรอบ 1 ปี อุทยาน ฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมปฏิบัติงานการสงวนทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ปฏิบัติงานการดูแลรักษาพื้นที่ป่า แหล่งท่องเที่ยวที่สมบูรณ์ เป็นต้น	65 (17.80)	167 (45.63)	114 (31.15)	20 (5.46)	2.76	0.81	เห็นด้วยมาก	4

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ความคิดเห็นด้านการสวณ	จำนวนและร้อยละของระดับความคิดเห็น				\bar{X}	SD	แปลความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด				
5. ในรอบ 1 ปี อุทยาน ฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมติดตามและ ประเมินผลการปฏิบัติงานการสวณทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานการดูแลรักษาพื้นที่ป่า แหล่งท่องเที่ยวที่สมบูรณ์ เป็นต้น	50 (13.66)	233 (63.66)	56 (15.30)	27 (7.38)	2.84	0.75	เห็นด้วยมาก	2
ภาพรวม					2.84	0.76	เห็นด้วยมาก	

จากตารางที่ 9 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ด้านการสงวน พบว่า ราษฎรมีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ข้อที่ 1 ถึงข้อที่ 5 อยู่ในระดับมากทุกข้อ มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็น เท่ากับ 2.83, 2.83, 2.92, 2.76 และ 2.84 ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในภาพรวม เท่ากับ 2.84 (อยู่ในระดับมาก) ทั้งนี้ ราษฎรมีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ด้านการสงวน สูงที่สุด 3 อันดับแรก ดังนี้ 1) ข้อที่ 3 ข้อความว่า “ในรอบ 1 ปี อุทยาน ฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมวางแผนการสงวนทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น วางแผนการดูแลรักษาพื้นที่ป่าแหล่งท่องเที่ยวที่สมบูรณ์ เป็นต้น” ($\bar{X} = 2.92$) 2) ข้อที่ 5 ข้อความว่า “ในรอบ 1 ปี อุทยาน ฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานการสงวนทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานการดูแลรักษาพื้นที่ป่าแหล่งท่องเที่ยวที่สมบูรณ์ เป็นต้น” ($\bar{X} = 2.84$) และ 3) ข้อที่ 1 ข้อความว่า “ในรอบ 1 ปี อุทยาน ฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมศึกษาปัญหาการสงวนทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ปัญหาการดูแลรักษาพื้นที่ป่าแหล่งท่องเที่ยวที่สมบูรณ์ เป็นต้น” ($\bar{X} = 2.83$) และข้อที่ 2 ข้อความว่า “ในรอบ 1 ปี อุทยาน ฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมรับข้อมูลข่าวสารการสงวนทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ข้อมูลข่าวสารการดูแลรักษาพื้นที่ป่า แหล่งท่องเที่ยวที่สมบูรณ์ เป็นต้น” ($\bar{X} = 2.83$)

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกเป็นรายด้านและในภาพรวม ($n = 366$)

ความคิดเห็น	\bar{X}	<i>SD</i>	แปลความหมาย	อันดับ
1. ด้านการใช้ประโยชน์	2.86	0.76	เห็นด้วยมาก	1
2. ด้านการฟื้นฟู	2.86	0.75	เห็นด้วยมาก	1
3. ด้านการพัฒนา	2.85	0.74	เห็นด้วยมาก	2
4. ด้านการป้องกัน	2.80	0.78	เห็นด้วยมาก	4
5. ด้านการสงวน	2.84	0.76	เห็นด้วยมาก	3
ภาพรวม	2.84	0.76	เห็นด้วยมาก	-

จากตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกเป็นรายด้านและในภาพรวม พบว่า ราษฎรมีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็น เท่ากับ 2.84 จำแนกระดับความคิดเห็น แต่ละด้านตามลำดับ ได้ ดังนี้

1. ด้านการใช้ประโยชน์ ราษฎรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.86$)
2. ด้านการฟื้นฟู ราษฎรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.86$)
3. ด้านการพัฒนา ราษฎรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.85$)
4. ด้านการสงวน ราษฎรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.84$)
5. ด้านการป้องกัน ราษฎรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.80$)

การศึกษาเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด

การศึกษาเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด เป็นการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของราษฎรตัวอย่างที่มีลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของราษฎรตัวอย่างที่ได้กำหนดให้เป็นตัวแปรอิสระแต่ละตัวออกเป็นกลุ่ม โดยใช้ลักษณะเฉพาะ ค่าเฉลี่ย หรือค่าช่วงคะแนนของตัวแปรดังกล่าวมาใช้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม (การแบ่งกลุ่มตัวแปรอิสระปรากฏรายละเอียดอยู่ในแต่ละสมมติฐาน) เมื่อแบ่งกลุ่มตัวแปรอิสระแต่ละตัวเรียบร้อยแล้ว จึงนำตัวแปรอิสระดังกล่าวมาหาความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ทั้งนี้ การทดสอบสมมติฐานใช้สถิติ t-test กับตัวแปรอิสระที่แบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม และใช้สถิติ F-test กับตัวแปรอิสระที่แบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่มขึ้นไป กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ .05 ($p = .05$) และการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple comparison test) ด้วยวิธีการของ Scheffe (Scheffe's method) ซึ่งการทดสอบสมมติฐานปรากฏผลตามลำดับ ดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 ราษฎรที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด แตกต่างกัน

ตารางที่ 11 จำนวน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของราษฎร
ที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว
จังหวัดตราด จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	SD
น้อยกว่า 30 ปี	38	2.84	0.58
30-39 ปี	89	2.83	0.48
40-49 ปี	115	2.88	0.51
50-59 ปี	63	2.78	0.46
60-69 ปี	44	2.94	0.38
มากกว่า 69 ปี	17	2.67	0.65

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 11 จำนวน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของราษฎร
ที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด
จำแนกตามอายุ ผู้วิจัยได้แบ่งอายุของราษฎรออกเป็น 6 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มราษฎรที่มีอายุน้อยกว่า
30 ปี 2) กลุ่มราษฎรที่มีอายุ 30-39 ปี 3) กลุ่มราษฎรที่มีอายุ 40-49 ปี 4) กลุ่มราษฎรที่มีอายุ 50-59 ปี
5) กลุ่มราษฎรที่มีอายุ 60-69 ปี และ 6) กลุ่มราษฎรที่มีอายุมากกว่า 69 ปี พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับ
ความคิดเห็นของราษฎรทั้ง 6 กลุ่มมีค่าใกล้เคียงกัน โดยมีค่าเท่ากับ 2.84, 2.83, 2.84, 2.88, 2.78,
2.94 และ 2.67 ตามลำดับ

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของราษฎร
ที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว
จังหวัดตราด จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	5	1.42	.28	1.17	.32
ภายในกลุ่ม	360	87.07	.24		
รวม	365	88.49			

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามอายุ พบว่า ค่าเฉลี่ยสำคัญทางสถิติ (Sig.) มีค่าเท่ากับ .32 ($F = 1.17$) ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ .05 แสดงว่า ราษฎรที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ราษฎรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด แตกต่างกัน

ตารางที่ 13 จำนวน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	<i>n</i>	\bar{X}	<i>SD</i>
ไม่ได้เรียนหนังสือ	35	2.92	0.39
ประถมศึกษา	193	2.83	0.49
มัธยมศึกษา/ ปวช.	40	2.77	0.52
ปวท./ ปวส./ อนุปริญญา	59	2.89	0.51
ปริญญาตรี	34	2.78	0.57
ปริญญาโท	5	3.17	0.28

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 13 จำนวน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามระดับการศึกษา ผู้วิจัยได้แบ่งระดับการศึกษาของราษฎรออกเป็น 6 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มราษฎรที่ไม่ได้เรียนหนังสือ 2) กลุ่มราษฎรที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา 3) กลุ่มราษฎรที่มีการศึกษามัธยมศึกษา/ ปวช. 4) กลุ่มราษฎรที่มีการศึกษาระดับ ปวท./ ปวส./ อนุปริญญา (5) กลุ่มราษฎรที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และ (6) กลุ่มราษฎรที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของราษฎรทั้ง 5 กลุ่มมีค่าใกล้เคียงกัน โดยมีค่าเท่ากับ 2.92, 2.83, 2.77, 2.89, 2.78 และ 3.17 ตามลำดับ

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของราษฎร
ที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว
จังหวัดตราด จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Sig.</i>
ระหว่างกลุ่ม	5	1.30	.26	1.07	.38
ภายในกลุ่ม	360	87.19	.24		
รวม	365	88.49			

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติ (*Sig.*) มีค่าเท่ากับ .38 ($F = 1.07$) ซึ่งมีความมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ .05 แสดงว่า ราษฎรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ราษฎรที่มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด แตกต่างกัน

ตารางที่ 15 จำนวน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของราษฎร
ที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว
จังหวัดตราด จำแนกตามระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน

ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน	<i>n</i>	\bar{X}	<i>SD</i>
น้อยกว่า 10 ปี	56	2.87	0.44
10-19 ปี	39	3.07	0.30
20-29 ปี	39	2.78	0.54
30-39 ปี	78	2.80	0.51
40-49 ปี	78	2.86	0.49
50-59 ปี	49	2.68	0.59

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน	<i>n</i>	\bar{X}	<i>SD</i>
มากกว่า 59 ปี	27	2.91	0.44

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 15 จำนวน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน ผู้วิจัยได้แบ่งระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานของราษฎรออกเป็น 7 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มราษฎรที่มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานน้อยกว่า 10 ปี 2) กลุ่มราษฎรที่มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน 10-19 ปี 3) กลุ่มราษฎรที่มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน 20-29 ปี 4) กลุ่มราษฎรที่มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน 30-39 ปี 5) กลุ่มราษฎรที่มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน 40-49 ปี 6) กลุ่มราษฎรที่มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน 50-59 ปี และ 7) กลุ่มราษฎรที่มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานมากกว่า 59 ปี พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของราษฎรทั้ง 7 กลุ่มมีค่าแตกต่างกัน โดยมีค่าเท่ากับ 2.87, 3.07, 2.78, 2.80, 2.86, 2.68 และ 2.91 ตามลำดับ

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Sig.</i>
ระหว่างกลุ่ม	6	3.72	.62	2.63	.02
ภายในกลุ่ม	359	84.77	.24		
รวม	365	88.49			

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน พบว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติ (*Sig.*) มีค่าเท่ากับ .02

($F = 2.63$) ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ .05 แสดงว่า ราษฎรที่มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 4 ราษฎรที่มีอาชีพหลักต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด แตกต่างกัน

ตารางที่ 17 จำนวน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของราษฎร

ที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามอาชีพหลัก

อาชีพหลัก	<i>n</i>	\bar{X}	<i>SD</i>
เกษตรกรกรรม (ทำนา/ ทำสวน/ ทำไร่)	133	2.76	0.50
เกษตรกรกรรม (เลี้ยงสัตว์)	55	2.89	0.49
รับจ้างทั่วไป	58	2.87	0.44
รับราชการ	24	2.97	0.50
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	15	2.89	0.50
พนักงานบริษัท	8	3.00	0.37
ค้าขาย	19	2.90	0.46
ทำธุรกิจส่วนตัว	11	2.53	0.55
เก็บหาของป่า	43	2.97	0.50

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 17 จำนวน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามอาชีพหลัก ผู้วิจัยได้แบ่งอาชีพหลักของราษฎรออกเป็น 9 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มราษฎรที่มีอาชีพหลักเกษตรกรกรรม (ทำนา/ ทำสวน/ ทำไร่) 2) กลุ่มราษฎรที่มีอาชีพหลักเกษตรกรกรรม (เลี้ยงสัตว์) 3) กลุ่มราษฎรที่มีอาชีพหลักรับจ้างทั่วไป 4) กลุ่มราษฎรที่มีอาชีพหลักรับราชการ 5) กลุ่มราษฎรที่มีอาชีพหลักพนักงานรัฐวิสาหกิจ 6) กลุ่มราษฎรที่มีอาชีพหลักพนักงานบริษัท 7) กลุ่มราษฎรที่มีอาชีพหลักค้าขาย 8) กลุ่มราษฎรที่มีอาชีพหลักทำธุรกิจส่วนตัว และ 9) กลุ่มราษฎรที่มีอาชีพหลักเก็บหาของป่า พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของราษฎรทั้ง 9 กลุ่ม

มีค่าใกล้เคียงกัน โดยมีค่าเท่ากับ 2.76, 2.89, 2.87, 2.97, 2.89, 3.00, 2.90, 2.53 และ 2.97 ตามลำดับ

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของราษฎร
ที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว
จังหวัดตราด จำแนกตามอาชีพหลัก

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Sig.</i>
ระหว่างกลุ่ม	8	3.57	.45	1.88	.06
ภายในกลุ่ม	357	84.92	.24		
รวม	365	88.49			

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามอาชีพหลัก พบว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติ (*Sig.*) มีค่าเท่ากับ .06 ($F = 1.88$) ซึ่งมีความมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ .05 แสดงว่า ราษฎรที่มีอาชีพหลักต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 5 ราษฎรที่มีรายได้ของครัวเรือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด แตกต่างกัน

ตารางที่ 19 จำนวน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของราษฎร
ที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว
จังหวัดตราด จำแนกตามรายได้ของครัวเรือน

รายได้ของครัวเรือน	<i>n</i>	\bar{X}	<i>SD</i>
น้อยกว่า 50,000 บาท	65	2.92	0.48
50,000-100,000 บาท	126	2.83	0.48
100,001-150,000 บาท	71	2.81	0.53
150,001-200,000 บาท	44	2.79	0.49

ตารางที่ 19 (ต่อ)

รายได้ของครัวเรือน	<i>n</i>	\bar{X}	<i>SD</i>
มากกว่า 200,000 บาท	60	2.87	0.50

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 19 จำนวน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามรายได้ของครัวเรือน ผู้วิจัยได้แบ่งรายได้ของครัวเรือนของราษฎรออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มราษฎรที่มีรายได้ของครัวเรือนน้อยกว่า 50,000 บาท 2) กลุ่มราษฎรที่มีรายได้ของครัวเรือน 50,000-1000,000 บาท 3) กลุ่มราษฎรที่มีรายได้ของครัวเรือน 100,001-150,000 บาท 4) กลุ่มราษฎรที่มีรายได้ของครัวเรือน 150,001-200,000 บาท และ 5) กลุ่มราษฎรที่มีรายได้ของครัวเรือนมากกว่า 200,000 บาท พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของราษฎรทั้ง 5 กลุ่ม มีค่าใกล้เคียงกัน โดยมีค่าเท่ากับ 2.92, 2.83, 2.81, 2.79 และ 2.87 ตามลำดับ

ตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามรายได้ของครัวเรือน

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Sig.</i>
ระหว่างกลุ่ม	4	.66	.17	.68	.61
ภายในกลุ่ม	361	87.83	.24		
รวม	365	88.49			

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามรายได้ของครัวเรือน พบว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติ (*Sig.*) มีค่าเท่ากับ .61

($F = .68$) ซึ่งมีความมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ .05 แสดงว่า ราษฎรที่มีรายได้ของครัวเรือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 6 ราษฎรที่มีการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด แตกต่างกัน

ตารางที่ 21 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด
จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม

การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม	<i>n</i>	\bar{X}	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>Sig.</i>
ไม่เป็น	165	2.82	0.52	-1.01	.31
เป็น	201	2.87	0.47		

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 21 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ผู้วิจัยได้แบ่งการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมของราษฎรออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มราษฎรที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม และ 2) กลุ่มราษฎรที่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของราษฎรทั้ง 2 กลุ่มมีค่าใกล้เคียงกัน โดยมีค่าเท่ากับ 2.82 และ 2.87 ตามลำดับ ค่านัยสำคัญทางสถิติ (*Sig.*) มีค่าเท่ากับ .31 ($t = -1.01$) ซึ่งมีความมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ .05 แสดงว่า ราษฎรที่มีการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 7 ราษฎรที่มีประสบการณ์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด แตกต่างกัน

ตารางที่ 22 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด
จำแนกตามประสบการณ์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ประสบการณ์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	<i>n</i>	\bar{X}	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>Sig.</i>
ไม่เคยมีประสบการณ์	234	2.60	0.435	-17.11**	.01
เคยมีประสบการณ์	132	3.28	0.194		

** $p \leq .01$

จากตารางที่ 22 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามประสบการณ์ การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ผู้วิจัยได้แบ่งประสบการณ์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของราษฎรออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มราษฎรที่ไม่เคยมีประสบการณ์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และ 2) กลุ่มราษฎรที่เคยมีประสบการณ์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของราษฎรทั้ง 2 กลุ่มมีค่าแตกต่างกัน โดยมีค่าเท่ากับ 2.60 และ 2.28 ตามลำดับ คำนัยสำคัญทางสถิติ (*Sig.*) มีค่าน้อยกว่า .01 ($t = 17.11$) ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ .05 แสดงว่า ราษฎรที่มีประสบการณ์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ

สมมติฐานที่ 8 ราษฎรที่มีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด แตกต่างกัน

ตารางที่ 23 จำนวน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้

ความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้	<i>n</i>	\bar{X}	<i>SD</i>
ไม่มีความคุ้นเคยแต่อย่างใด	30	2.75	0.82
มีความคุ้นเคยน้อย	43	2.98	0.35

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้	<i>n</i>	\bar{X}	<i>SD</i>
มีความคุ้นเคยพอสมควร	97	2.81	0.48
มีความคุ้นเคยเป็นอย่างดี	196	2.85	0.46

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 23 จำนวน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ผู้วิจัยได้แบ่งความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ของราษฎรออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มราษฎรที่ไม่มีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้อะไร 2) กลุ่มราษฎรที่มีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้น้อย 3) กลุ่มราษฎรที่มีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้พอสมควร และ 4) กลุ่มราษฎรที่มีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้เป็นอย่างดี พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของราษฎรทั้ง 4 กลุ่มมีค่าใกล้เคียงกัน โดยมีค่าเท่ากับ 2.75, 2.98, 2.81 และ 2.85 ตามลำดับ

ตารางที่ 24 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Sig.</i>
ระหว่างกลุ่ม	3	1.10	.37	1.52	.21
ภายในกลุ่ม	362	87.39	.24		
รวม	365	88.49			

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 24 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ พบว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติ (*Sig.*)

มีค่าเท่ากับ .21 ($F = 1.52$) ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ .05 แสดงว่า ราษฎรที่มีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 9 ราษฎรที่มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ต่างกัน

มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด แตกต่างกัน

ตารางที่ 25 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด
จำแนกตามความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	<i>n</i>	\bar{X}	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>Sig.</i>
มีความรู้น้อย (0-9 คะแนน)	340	2.83	0.50	-2.27	.02
มีความรู้ปานกลาง (10-12 คะแนน)	26	3.05	0.31		

** $p \leq .01$

จากตารางที่ 25 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ผู้วิจัยได้แบ่งความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของราษฎรออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มราษฎรที่มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้น้อย และ 2) กลุ่มราษฎรที่มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ปานกลาง พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของราษฎรทั้ง 2 กลุ่มมีค่าแตกต่างกัน โดยมีค่าเท่ากับ 2.83 และ 3.05 ตามลำดับ ค่านัยสำคัญทางสถิติ (*Sig.*) มีค่าเท่ากับ .02 ($t = -2.27$) ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ .05 แสดงว่า ราษฎรที่มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ทั้งนี้ จากการศึกษาเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด สรุปได้ว่า ราษฎรที่มีอายุระดับการศึกษา อาชีพหลัก รายได้ของครัวเรือน การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม และราษฎรที่มีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากร

ป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ไม่แตกต่างกัน ส่วนราษฎรที่มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน ประสบการณ์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และราษฎรที่มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ รายละเอียดสรุปผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษา ปรากฏตามตารางที่ 26

ตารางที่ 26 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษาคำคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1. ราษฎรที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
2. ราษฎรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
3. ราษฎรที่มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด แตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
4. ราษฎรที่มีอาชีพหลักต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
5. ราษฎรที่มีรายได้ของครัวเรือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
6. ราษฎรที่มีการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน

ตารางที่ 26 (ต่อ)

สมมติฐาน	ผลการทดสอบ สมมติฐาน
7. ราษฎรที่มีประสบการณ์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยาน แห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด แตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
8. ราษฎรที่มีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ การส่งเสริม การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตก คลองแก้ว จังหวัดตราด แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
9. ราษฎรที่มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยาน แห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด แตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของราษฎรที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด

การศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของราษฎรที่เกี่ยวกับการส่งเสริม
การอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ปรากฏ
รายละเอียดตามตารางที่ 27

ตารางที่ 27 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามปัญหา อุปสรรค
และข้อเสนอแนะของราษฎรที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ($n = 366$)

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ	หมายเหตุ
ปัญหา อุปสรรค			
ไม่ตอบ	13	3.55	
ตอบ			หมายเหตุ มีราษฎรจำนวน 229 คน ระบุปัญหา อุปสรรค มากกว่า 1 ข้อ
	353	96.45	

ตารางที่ 27 (ต่อ)

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ	หมายเหตุ
ราษฎรไม่มีส่วนร่วมตรวจสอบและติดตามงานการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่	190	51.91	
ราษฎรไม่มีส่วนร่วมวางแผนงานการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ขาดการประชาสัมพันธ์ด้านการอนุรักษ์ให้กับราษฎร	167	45.63	
ราษฎรไม่มีส่วนร่วมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่	165	45.08	
ราษฎรไม่มีส่วนร่วมศึกษาปัญหาการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่	164	44.81	
ราษฎรไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมด้านนันทนาการในพื้นที่	94	25.68	
ราษฎรไม่มีส่วนร่วมปฏิบัติงานการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่	92	25.13	
ราษฎรไม่มีส่วนร่วมในการขายอาหารและของที่ระลึกในพื้นที่	90	24.59	
ข้อเสนอแนะ	84	22.95	
ไม่ตอบ	13	3.55	
ตอบ	353	96.45	หมายเหตุ มีราษฎรจำนวน 240 คน ระบุข้อเสนอแนะมากกว่า 1 ข้อ
ส่งเสริมให้ราษฎรมีส่วนร่วมตรวจสอบและติดตามงานการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่	192	52.46	
ส่งเสริมให้ราษฎรมีส่วนร่วมวางแผนงานการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่	169	46.17	

ตารางที่ 27 (ต่อ)

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ	หมายเหตุ
ส่งเสริมให้ราษฎรมีส่วนร่วมพัฒนา แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ควรประชาสัมพันธ์ด้านการอนุรักษ์ ให้กับราษฎรอย่างทั่วถึง	165	45.08	
ส่งเสริมให้ราษฎรมีส่วนร่วมศึกษา ปัญหาการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่	164	44.81	
ส่งเสริมให้ราษฎรมีส่วนร่วม ในการดำเนินกิจกรรมด้านนันทนาการ ในพื้นที่	95	25.96	
ส่งเสริมให้ราษฎรมีส่วนร่วม ปฏิบัติงานการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ในพื้นที่	92	25.14	
ส่งเสริมให้ราษฎรมีส่วนร่วม ในการขายอาหารและของที่ระลึกในพื้นที่	90	24.59	
ส่งเสริมให้ราษฎรมีส่วนร่วม ในการขายอาหารและของที่ระลึกในพื้นที่	84	22.95	

จากตารางที่ 27 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของราษฎรที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด พบว่า

1. ราษฎรส่วนใหญ่มีความเห็นในประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด สูงสุด 3 อันดับแรก ดังนี้ (1) ราษฎรไม่มีส่วนร่วมตรวจสอบและติดตามงานการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ ร้อยละ 51.91 (2) ราษฎรไม่มีส่วนร่วมวางแผนงานการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ ร้อยละ 45.63 และ (3) อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ขาดการประชาสัมพันธ์ด้านการอนุรักษ์ให้กับราษฎร ร้อยละ 45.08

2. ราษฎรส่วนใหญ่มีความเห็นในประเด็นข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการส่งเสริม

การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด สูงสุด 3 อันดับแรก ดังนี้ (1) ส่งเสริมให้ราษฎรมีส่วนร่วมตรวจสอบและติดตามงานการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ร้อยละ 52.46 (2) ส่งเสริมให้ราษฎรมีส่วนร่วมวางแผนงานการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ ร้อยละ 46.17 และ (3) ส่งเสริมให้ราษฎรมีส่วนร่วมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ ร้อยละ 45.08

บทที่ 5

สรุป และอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามลำดับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของราษฎรที่อยู่อาศัยโดยรอบพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด สรุปได้ว่า ราษฎรมีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับน้อย ร้อยละ 92.90 และมีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 7.10 มีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เท่ากับ 7.93 คะแนน

2. ความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด สรุปได้ว่า ราษฎรมีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.84 จำแนกเป็น (1) ความคิดเห็นด้านการใช้ประโยชน์อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.86 (2) ความคิดเห็นด้านการฟื้นฟู อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.86 (3) ความคิดเห็นด้านการพัฒนา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.85 (4) ความคิดเห็นด้านการป้องกัน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.80 และ (5) ความคิดเห็นด้านการสงวน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.84

3. การศึกษาเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สรุปได้ว่า ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน ประสบการณ์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการศึกษาความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ พบว่า ราษฎรส่วนใหญ่ตอบคำถามข้อที่ 2 ข้อความว่า “การที่ราษฎรช่วยเหลือแจ้งข้อมูลข่าวสารการบุกรุกทำลายป่าให้กับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ถือได้ว่าเป็นการช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ได้อีกทางหนึ่ง” ถูกต้องเพียงร้อยละ 2.73 สาเหตุอาจเกิดจากราษฎรที่ทำการศึกษามีความคิดเห็นว่าการแจ้งข้อมูลข่าวสารดังกล่าวไม่เห็นผลในทางปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมเท่าที่ควร ซึ่งต่างจากการตอบคำถามข้อที่ 9 ข้อความว่า

“การที่ราษฎรไม่เข้าไปตัดไม้ทำลายป่า ถือได้ว่าเป็นการช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ได้อีกทางหนึ่ง” และข้อที่ 11 ข้อความว่า “การบุกรุกทำลายพื้นที่ป่าไม้จนเสื่อมโทรม เป็นสาเหตุหลักที่ส่งทำให้เกิดน้ำป่าไหลหลากและเกิดน้ำท่วมฉับพลัน” ที่ราษฎรตอบคำถามได้ถูกต้องถึงร้อยละ 95.63 และร้อยละ 93.99 เนื่องจากสังเกตเห็นว่าการกระทำทั้ง 2 ประการดังกล่าวสามารถเกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรมมากกว่า การตอบคำถามข้างต้นจึงแสดงออกมาในลักษณะดังกล่าว

2. การศึกษาเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า (1) ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิทธิชัย หมัดสี (2556) ซึ่งพบว่า ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรท้องถิ่นที่มีต่อ โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติภูโค-สุโหงป่าดี จังหวัดนราธิวาส (2) ประสบการณ์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุทธศิลป์ สุวรรณวงศ์ (2547) ซึ่งพบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมของโครงการ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของราษฎรต่อโครงการฟื้นฟูแนวป่าชายเลน เทิดพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในวโรกาสทรงพระชนมายุ 72 พรรษา ตำบลคลองขนาน อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ และ (3) ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญลือ พูลนิล (2546) สุวิทย์ แสงศรีจันทร์ (2558) และ อภิชาติ แสงประดับ (2558) ซึ่งพบว่า ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อบทบาทของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำพอง อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้พื้นที่หน่วยจัดการต้นน้ำแม่เผอะ อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ และเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของราษฎรในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี จังหวัดระนอง ตามลำดับ

3. จากผลการศึกษาเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด พบว่า ประสบการณ์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อ

การส่งเสริมการอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ทั้งนี้ จากการตรวจสอบค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม พบว่า ราษฎรที่เคย มีประสบการณ์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด มากกว่าราษฎรที่ไม่เคยมี ประสบการณ์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ย่อมแสดงให้เห็นว่า การที่ราษฎรได้เคยมีประสบการณ์ การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ จะส่งผลทำให้ราษฎรเล็งเห็นคุณค่า ความสำคัญและประโยชน์ ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ได้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. จากผลการศึกษาพบว่า ราษฎรมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ด้านการป้องกันอยู่ในระดับ ที่น้อยกว่าด้านอื่น ๆ (มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.80) ดังนั้น อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ควรให้ ความสำคัญ และพิจารณาจัดทำแผนงานการส่งเสริมให้ราษฎรได้เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วม ด้านการป้องกันเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่า ไม้ให้กับราษฎรในพื้นที่ให้มากยิ่งขึ้น เช่น การส่งเสริม ให้เป็นแนวร่วมในการเฝ้าระวังการบุกรุกแผ้วถางป่า การตัดไม้ทำลายป่า การควบคุมไฟป่า เป็นต้น
2. จากผลการศึกษาพบว่า ราษฎรส่วนใหญ่มีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้เป็นอย่างดี (ร้อยละ 53.55) ดังนั้น อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ควรพิจารณานำความคุ้นเคยของราษฎร กับเจ้าหน้าที่ป่าไม้มาใช้เป็น โอกาสในการส่งเสริมให้ราษฎรที่มีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ได้ เข้ามาเป็นแนวร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ให้มากยิ่งขึ้นต่อไป
3. จากผลการศึกษาพบว่า ราษฎรมีปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการ ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว หลายประการ ดังนั้น อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ควรพิจารณานำที่ได้จากการศึกษาวิจัยมาใช้เป็นข้อมูล พื้นฐานประกอบกำหนดแผนงานการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมให้ราษฎรมีส่วนร่วมตรวจสอบ และติดตามงานการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ การวางแผนงาน และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ จะสามารถส่งผลทำให้ราษฎรเล็งเห็นคุณค่า ความสำคัญ และหันเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ได้มากยิ่งขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. จากผลการศึกษา พบว่า ราษฎรส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ อยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 92.90) ดังนั้น อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ควรให้ความสำคัญ และพิจารณาจัดทำโครงการฝึกอบรมหลักสูตรเกี่ยวกับความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ให้กับราษฎรในพื้นที่ และหมั่นออกตรวจรณรงค์ประชาสัมพันธ์ พบปะ เยี่ยมเยียน รวมถึงเผยแพร่ความรู้ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ให้กับราษฎรในพื้นที่อย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมให้ราษฎร มีความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เพิ่มมากขึ้น

2. จากผลการศึกษาพบว่า ประสบการณ์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อ ความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ น้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ดังนั้น เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติน้ำตก คลองแก้ว จังหวัดตราด จึงควรส่งเสริมให้ราษฎร ในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง กับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของอุทยานแห่งชาติให้มากขึ้น จะสามารถส่งผลทำให้ราษฎรเล็งเห็น คุณค่า ความสำคัญและประโยชน์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ได้มากยิ่งขึ้น

3. จากผลการศึกษาพบว่า ราษฎรมีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากร ป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด อยู่ในระดับบากในทุกด้าน ดังนั้น เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ควรรณรงค์ส่งเสริมให้ราษฎร ในพื้นที่ได้เข้ามามี ส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติทุกด้านให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้ราษฎร มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่แห่งนี้ในระดับที่เห็น ด้วยมากที่สุดต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. จากผลการศึกษาครั้งนี้ เป็นผลการศึกษาเฉพาะในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตก คลองแก้ว จังหวัดตราด ดังนั้น ควรดำเนินการศึกษาวิจัยความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริม การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติแห่งอื่นเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ข้อมูลการศึกษาวิจัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวที่รอบด้าน สามารถนำข้อมูลการศึกษาวิจัยมาประมวลผลสรุปเป็นแนวทาง การส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติในภาพรวมที่เป็นรูปธรรมได้ต่อไป

2. จากผลการศึกษาครั้งนี้ เป็นผลการศึกษาเฉพาะความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อ การส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ดังนั้น ควรดำเนินการศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของราษฎร ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด และอุทยานแห่งชาติแห่งอื่น ๆ เพิ่มเติมอย่างทั่วถึง เพื่อให้ได้ข้อมูล การศึกษาวิจัยที่สามารถนำมาสนับสนุนและประกอบการกำหนดแนวทาง

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ
ในภาพรวมที่มีประสิทธิภาพต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมป่าไม้. (2545). *ข้อมูลพื้นฐานอุทยานแห่งชาติ และแผนแม่บทการจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กรมป่าไม้.
- กรมป่าไม้. (2559). *เนื้อที่ป่าไม้ของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2516-2556*. เข้าถึงได้จาก <http://www.forest.go.th>
- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. (2559 ก). *อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว*. เข้าถึงได้จาก http://park.dnp.go.th/visitor/nationparkshow.php?PTA_CODE=9128
- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. (2559 ข). *เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับอุทยานแห่งชาติ*. เข้าถึงได้จาก http://www.dnp.go.th/parkreserve/Np/Html/Management/Manage_Np.html
- เกษม จันทร์แก้ว. (2530). *วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ: อักษรสยามการพิมพ์.
- เกษม จันทร์แก้ว. (2544). *วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กฤษณะ บุษผา. (2549). *ความคิดเห็นของผู้เข้ารับการศึกษาและพัฒนาด้านป่าไม้ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และผลการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาและพัฒนาวนศาสตร์ชุมชนที่ 8 จังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรป่าไม้, คณะวนศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จำเรียง ภาวจิตร. (2536). *สาธารณมิติ*. กรุงเทพฯ: สารมวลชน.
- ดร.รชนี เอมพันธุ์. (2543). *การจัดการอุทยานแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นิวัติ เรืองพานิช. (2542). *การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ: ไร่เขียว.
- นืออน กลิ่นรัตน์. (2525). *จิตวิทยาเบื้องต้น*. ขอนแก่น: ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. (2542). *สถิติวิจัย 1*. กรุงเทพฯ: พี เอ็น การพิมพ์.
- บุญลือ พูลนิล. (2546). *ความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อบทบาทของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำพอง อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรป่าไม้, คณะวนศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ประภาพรเพ็ญ สุวรรณ. (2540). *ทัศนคติ: การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

- ประภาส ศรีนอง. (2558). *ความคิดเห็นของผู้มาเยือนที่มีต่อการพัฒนาที่ดินราชพัสดุบริเวณป่าดงยาง ตำบลสวนกล้วย อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อม, คณะวนศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ. (2531). *การวัดทัศนคติ*. กรุงเทพฯ: คณะสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พฤษ์ โสโน. (2549). *ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอกลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร*. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรป่าไม้, คณะวนศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุทธศิลป์ สุวรรณวงศ์. (2547). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของราษฎรต่อโครงการฟื้นฟูนิเวศป่าชายเลนทอดพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในวโรกาสทรงพระชนมายุ 72 พรรษา ตำบลคลองขนาน อำเภอนือคลอง จังหวัดกระบี่*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรป่าไม้, คณะวนศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รัชณี พิทักษ์ญาติ. (2546). *ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการงานทะเบียนราษฎร และบัตรประจำตัวประชาชนของสำนักทะเบียนอำเภอเมืองชลบุรี*. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ราตรี ภารา. (2540). *ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ: อักษราพิพัฒน์.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2524). *หลักการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ทวีกิจการพิมพ์.
- วินิตย์ แต่งผิว. (2558). *ความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการฟื้นฟูระบบนิเวศต้นน้ำลำเจา ตำบลเจาทอง อำเภอกำกัศิฆุมพล จังหวัดชัยภูมิ*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อม, คณะวนศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- วิวัฒน์ ขุนฤทธิ์. (2558). *ความคิดเห็นของราษฎรท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขานัน จังหวัดนครศรีธรรมราช*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อม, คณะวนศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วุฒิสักดิ์ นราพันธ์. (2557). *ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการปลูกป่าบริเวณที่สาธารณประโยชน์คงคอนคู้ ตำบลสวนจิก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อม, คณะวนศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศรีสุรางค์ ทิณะกุล, สมจิตต์ รัตนอุดมโชค, ทรงศักดิ์ นิธิปรีชา, สมศักดิ์ เทศสวัสดิ์วงศ์ และ เวชชัย สังข์สาย. (2542). *การคิดและการตัดสินใจ*. กรุงเทพฯ: เวิร์ดเวฟอิเล็กทรอนิกส์.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ, จำรัส ศิวังสุวรรณ และจิตติพงษ์ ธรรมานุสรณ์. (2522). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ: ชัยศิริการพิมพ์.
- สวัสดิ์ โนนสูง. (2546). *ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สันติสุข อินต๊ะวัน. (2558). *การมีส่วนร่วมของราษฎรในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่หน่วยศึกษาการพัฒนาการอนุรักษ์ต้นน้ำห้วยท่าแพ ตำบลบ้านแก่ง อำเภอศรีสะเกษ จังหวัดสุโขทัย*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อม, คณะวนศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สิทธิชัย หมดสี. (2556). *ความคิดเห็นของราษฎรท้องถิ่นที่มีต่อโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติบูโด-สุโขทัย จังหวัดนราธิวาส*. การศึกษาค้นคว้าอิสระวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อม, คณะวนศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศุบงกช จามิกร. (2526). *สถิติวิเคราะห์สำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุวิทย์ แสงศรีจันทร์. (2558). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่หน่วยจัดการต้นน้ำแม่ผะอ อำเภอฟ่าง จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อม, คณะวนศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2550). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

- อภิชาติ แสงประดับ. (2558). *การมีส่วนร่วมของราษฎรในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี จังหวัดระนอง*. วิทยานพินท์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อม, คณะวนศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อุทิศ ภูอินทร์. (2536). *การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและป่าไม้*. กรุงเทพฯ: คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. เอกสารการสอน.
- Gage, J. A. (1981). *Webster's dictionary*. Chicago: Wilcox & Follett Book.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of education*. New York: McGraw-Hill Book Company
- International Union for Conservation of Nature [IUCN]. (1984). *Guidelines for protected area management categories*. n.p.
- Oskamp, S. (1977). *Attitude and opinion*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall
- Remmers, H. H., Gage, H. L., & Rummel, J. F. (1965). *Practical introduction to measurement and evaluation* (2nd ed.). New York: Harper & Row.
- Webster, N. (1966). *Webster's desk dictionary of the english language*. New Jersey: Gramercy Books.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). Tokyo: Harper International Edition.

ภาคผนวก

การศึกษาวิจัยเรื่อง

ความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ น้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร-
มหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา
มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และศึกษา
เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่
อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ท่านจึงเป็นบุคคลหนึ่ง
ที่มีความสำคัญในการให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ ในฐานะที่ท่านเป็นราษฎรที่อาศัย
อยู่ในพื้นที่ศึกษา ผลการศึกษาที่ได้จะสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการกำหนด
แผนการจัดการด้านการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ
สูงสุดต่อไป ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความร่วมมือมายังท่าน โปรดตอบแบบสอบถามฉบับนี้
ตามความเป็นจริง ทั้งนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี
และขอบขอบคุณล่วงหน้ามา ณ ที่นี้ด้วย

แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของราษฎรที่อยู่อาศัยโดยรอบพื้นที่อุทยาน
แห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของราษฎรกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่
อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของราษฎรที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการอนุรักษ์
ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด

(นายชนากร เจียมเจริญ)

นิสิตปริญญาโท

กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน
วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

ลำดับชุดที่

ตอนที่ 1 ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของราษฎรที่อยู่อาศัยโดยรอบพื้นที่อุทยานแห่งชาติ
น้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างให้ได้เนื้อหาที่สมบูรณ์

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุของท่าน.....ปี (ให้ระบุอายุจริง นับจำนวนเต็มเป็นปี โดยเศษที่น้อยกว่า 6 เดือน
ให้ปัดลง และเศษตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไปให้ปัดขึ้น)

3. ระดับการศึกษาของท่าน

ไม่ได้เรียนหนังสือ

ประถมศึกษา

มัธยมศึกษา/ ปวช.

ปวท./ ปวส./ อนุปริญญา

ปริญญาตรี

ปริญญาโทหรือสูงกว่า

4. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของท่าน มีจำนวนรวมทั้งสิ้น_คน จำแนกเป็น

4.1 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเพศชาย จำนวน.....คน

4.2 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเพศหญิง จำนวน.....คน

5. ภูมิลำเนาเดิมของครัวเรือน (ที่ตั้งบ้านเรือนก่อนที่จะย้ายมาตั้งถิ่นฐานในที่อยู่ในปัจจุบัน)

ตั้งบ้านเรือนอยู่ดั้งเดิมในหมู่บ้านแห่งนี้

ย้ายถิ่นฐานมาจากที่อื่น โดยย้ายมาจาก

หมู่บ้านอื่นในตำบลเดียวกัน

ตำบลอื่นในอำเภอเดียวกัน

อำเภออื่นในจังหวัดเดียวกัน

ต่างจังหวัด (ระบุ).....

6. ครัวเรือนของท่านมีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานอยู่ในหมู่บ้านแห่งนี้ (ตั้งแต่เริ่มต้นตั้งถิ่นฐาน
หรือตั้งแต่ย้ายถิ่นฐานมาอยู่ในหมู่บ้านแห่งนี้) รวมเป็นระยะเวลาประมาณ.....ปี

7. คราวเรือนท่านประกอบอาชีพใดเป็นอาชีพหลัก (เลือกตอบอาชีพที่ทำรายได้สูงสุดอาชีพเดียว)

☐ เกษตรกรรม (ทำนา/ ทำสวน/ ทำไร่)	☐ เกษตรกรรม (เลี้ยงสัตว์)
☐ รับจ้างทั่วไป	☐ รับราชการ
☐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	☐ พนักงานบริษัท
☐ ค้าขาย	☐ ทำธุรกิจส่วนตัว
☐ เก็บหาของป่า	☐ อื่น ๆ (ระบุ).....

8. รายได้รวมของครัวเรือนท่านในรอบปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นเงินรายได้จากการประกอบอาชีพต่าง ๆ รวมกัน โดยที่ยังไม่ได้หักค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด เป็นเงินประมาณ.....บาท/ปี

9. รายจ่ายรวมของครัวเรือนท่านในรอบปีที่ผ่านมา เป็นเงินประมาณ.....บาท/ปี

10. ปัจจุบันท่านหรือสมาชิกในครัวเรือนของท่านได้เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมใดบ้างหรือไม่

☐ ไม่เป็น	
☐ เป็น โปรดระบุกลุ่มที่เป็นสมาชิก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
☐ กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน	☐ กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน
☐ กลุ่มออมทรัพย์ ธกส.	☐ กลุ่มลูกเสือชาวบ้าน
☐ กลุ่มสหกรณ์การเกษตร	☐ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
☐ กลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	☐ กลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
☐ กลุ่มสหกรณ์โคนม	☐ กลุ่มอนุรักษ์สัตว์ป่า
☐ กลุ่มอื่น ๆ (ระบุ).....	
☐ กลุ่มอื่น ๆ (ระบุ).....	
☐ กลุ่มอื่น ๆ (ระบุ).....	

11. ท่านหรือสมาชิกในครัวเรือนของท่านเคยมีประสบการณ์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด หรือร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อื่น ๆ ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา ดังต่อไปนี้มาบ้างหรือไม่

☐ ไม่เคยมีประสบการณ์
☐ เคยมีประสบการณ์ ได้แก่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
☐ ร่วมปลูกต้นไม้วันสำคัญของชาติ
☐ ร่วมกิจกรรมบำรุงรักษาต้นไม้
☐ ร่วมกิจกรรมสร้างฝายชะลอน้ำ
☐ ร่วมกิจกรรมรณรงค์ปลูกป่า
☐ ร่วมฝึกอบรมด้านการอนุรักษ์ฯ

- ร่วมกิจกรรมรณรงค์ป้องกันไฟป่า
- ร่วมบริจาคเงินปลูกป่า
- ร่วมประชาสัมพันธ์ด้านการอนุรักษ์ฯ
- ร่วมวางแผนงานด้านการอนุรักษ์ฯ
- ร่วมปฏิบัติงานด้านการอนุรักษ์ฯ
- อื่น ๆ (ระบุ).....
- อื่น ๆ (ระบุ).....
- อื่น ๆ (ระบุ).....

12. ท่านหรือสมาชิกในครัวเรือนของท่านเคยได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ
การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ดังต่อไปนี้มาก่อนบ้างหรือไม่

- ไม่เคย
- เคย โดยเคยได้รับการฝึกอบรมหลักสูตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- การปลูกป่าเศรษฐกิจ
- อาสาสมัครพิทักษ์อุทยานแห่งชาติ
- ประชาอาสาป้องกันไฟป่า
- เยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
- ป่าชุมชน
- เยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ต้นน้ำ
- การเพาะชำกล้าไม้
- ประชาชนอาสาสมัครพิทักษ์ป่า
- การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
- การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน
- หลักสูตรอื่น ๆ (ระบุ).....
- หลักสูตรอื่น ๆ (ระบุ).....
- หลักสูตรอื่น ๆ (ระบุ).....

13. ที่ตั้งบ้านเรือนที่อยู่อาศัยของครัวเรือนท่านตั้งอยู่ในเขต ติดกับแนวเขตหรือไม่ หรืออยู่ห่างจาก
แนวเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด เป็นระยะทางเท่าใด

- อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ
- อยู่ติดกับแนวเขตอุทยานแห่งชาติ
- อยู่ห่างจากแนวเขตอุทยานแห่งชาติ เป็นระยะทางประมาณ.....กิโลเมตร

14. ท่านหรือสมาชิกในครัวเรือนท่านมีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ในสังกัดอุทยานแห่งชาติ น้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด อยู่ในระดับใด

- ไม่มีความคุ้นเคยแต่อย่างใด
 มีความคุ้นเคยน้อย
 มีความคุ้นเคยพอสมควร
 มีความคุ้นเคยเป็นอย่างดี

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของราษฎรกลุ่มตัวอย่าง

คำชี้แจง: โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ถูก” หรือ “ผิด” ทำยคำถามในแต่ละข้อ ตามความคิดเห็นของท่านเพียงข้อละคำตอบเดียว และกรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

ข้อคำถาม	ถูก	ผิด
1. การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ หมายถึง การไม่นำทรัพยากรป่าไม้ต่าง ๆ ที่มีอยู่มาใช้ประโยชน์ได้แต่อย่างใด		✓
2. การที่ราษฎรช่วยเหลือแจ้งข้อมูลข่าวสารการบุกรุกทำลายป่าให้กับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ถือได้ว่าเป็นการช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ได้อีกทางหนึ่ง	✓	
3. การที่ราษฎรช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ป้องกันไฟป่า ถือได้ว่าเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ได้อีกทางหนึ่ง	✓	
4. การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เป็นเรื่องของเจ้าหน้าที่รัฐ ราษฎรไม่มีหน้าที่แต่อย่างใด		✓
5. การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ หมายถึง การนำทรัพยากรป่าไม้ที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด และสามารถใช้ประโยชน์ได้ยาวนานที่สุด	✓	
6. การปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูสภาพป่าที่เสื่อมโทรม ไม่ใช่การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แต่อย่างใด		✓
7. การที่ราษฎรปลูกต้นไม้ในที่ดินของตนเอง ไม่ใช่วิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้		✓
8. การปลูกต้นไม้ในวันสำคัญต่างๆ ถือได้ว่าเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้วิธีหนึ่ง	✓	
9. การที่ราษฎรไม่เข้าไปตัดไม้ทำลายป่า ถือได้ว่าเป็นการช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ได้อีกทางหนึ่ง	✓	
10. การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ที่ดี คือ การไม่ให้ราษฎรเข้าไปในพื้นที่ป่าโดยเด็ดขาด		✓
11. การบุกรุกทำลายพื้นที่ป่าไม้จนเสื่อมโทรม เป็นสาเหตุหลักที่ส่งผลให้เกิดน้ำป่าไหลหลากและเกิดน้ำท่วมฉับพลัน	✓	

ข้อความ	ถูก	ผิด
12. การที่ราษฎรเข้าไปเก็บหาของป่าในเขตอุทยานแห่งชาติถือว่าการกระทำผิดกฎหมายป่าไม้	✓	
13. การที่ราษฎรเข้าไปพักค้างแรมในเขตอุทยานแห่งชาติถือว่าการกระทำผิดกฎหมายป่าไม้		✓
14. การสร้างฝายชะลอน้ำในพื้นที่ป่า เป็นวิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ที่วิธีหนึ่ง	✓	
15. การจุดไฟเผาป่าถือว่าเป็นสิ่งที่ควรกระทำ เนื่องจากสามารถส่งผลทำให้เชื้อเพลิงในพื้นที่ป่าหมดสิ้นไป		✓

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่

อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด

คำชี้แจง: โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ให้ตรงกับระดับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ตามที่กำหนดไว้เพียงข้อละคำตอบเดียวเท่านั้น

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
ความคิดเห็นด้านการใช้ประโยชน์				
1. ในรอบ ปี อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมศึกษาปัญหาการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ปัญหาการใช้พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว นันทนาการ การทัศนศึกษาสภาพทางธรรมชาติ เป็นต้น				
2. ในรอบ 1 ปี อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมรับข้อมูลข่าวสารการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ข้อมูลข่าวสารด้านการใช้พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว นันทนาการ การทัศนศึกษาสภาพทางธรรมชาติ เป็นต้น				

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
3. ในรอบ 1 ปี อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมวางแผนการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น วางแผนงานการใช้พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว นันทนาการ การทัศนศึกษา สภาพทางธรรมชาติ เป็นต้น				
4. ในรอบ 1 ปี อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมปฏิบัติงานการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น การปฏิบัติงานการใช้พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว นันทนาการ การทัศนศึกษาสภาพทางธรรมชาติ เป็นต้น				
5. ในรอบ 1 ปี อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานการใช้ประโยชน์ ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ติดตามและประเมินผลการใช้พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว นันทนาการ การทัศนศึกษาสภาพทางธรรมชาติ เป็นต้น				
ความคิดเห็นด้านการฟื้นฟู				
1. ในรอบ 1 ปี อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมศึกษาปัญหาการฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ปัญหาการฟื้นฟูพื้นที่ป่า แหล่งท่องเที่ยวที่เสื่อมโทรม เป็นต้น				
2. ในรอบ 1 ปี อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมรับข้อมูลข่าวสารการฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ข่าวสารการฟื้นฟูพื้นที่ป่า แหล่งท่องเที่ยวที่เสื่อมโทรม เป็นต้น				

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
3. ในรอบ 1 ปี อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมวางแผน การฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น วางแผน การปลูกฟื้นฟูพื้นที่ป่า แหล่งท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงโทรม เป็นต้น				
4. ในรอบ 1 ปี อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมปฏิบัติงานการฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ปฏิบัติงานการปลูกฟื้นฟูพื้นที่ป่า แหล่งท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงโทรม เป็นต้น				
5. ในรอบ 1 ปี อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานการฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานการปลูกฟื้นฟูพื้นที่ป่า แหล่งท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงโทรม เป็นต้น				
ความคิดเห็นด้านการพัฒนา				
1. ในรอบ 1 ปี อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมศึกษาปัญหาการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ปัญหาการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว แหล่งนันทนาการ แหล่งศึกษาธรรมชาติ เป็นต้น				
2. ในรอบ 1 ปี อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมรับข้อมูลข่าวสารการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ข้อมูลข่าวสารการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว แหล่งนันทนาการ แหล่งศึกษาธรรมชาติ เป็นต้น				
3. ในรอบ 1 ปี อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมวางแผน การพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น วางแผนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว แหล่งนันทนาการ แหล่งศึกษาธรรมชาติ เป็นต้น				

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
4. ในรอบ 1 ปี อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมปฏิบัติงานการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ปฏิบัติงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว แหล่งนันทนาการ แหล่งศึกษาธรรมชาติ เป็นต้น				
5. ในรอบ 1 ปี อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว แหล่งนันทนาการ แหล่งศึกษาธรรมชาติ เป็นต้น				
ความคิดเห็นด้านการป้องกัน				
1. ในรอบ 1 ปี อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมศึกษาปัญหาการป้องกันทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ปัญหาการบุกรุกแผ้วถางป่า ตัดไม้ทำลายป่า เก็บหาของป่า การป้องกันไฟป่า เป็นต้น				
2. ในรอบ 1 ปี อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมรับข้อมูลข่าวสารการป้องกันทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น ข้อมูลข่าวสารการบุกรุกแผ้วถางป่า ตัดไม้ทำลายป่า เก็บหาของป่า การป้องกันไฟป่า เป็นต้น				
3. ในรอบ 1 ปี อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมวางแผนการป้องกันทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น วางแผนป้องกันการบุกรุกแผ้วถางป่า ตัดไม้ทำลายป่า เก็บหาของป่า การป้องกันไฟป่า เป็นต้น				
4. ในรอบ 1 ปี อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมปฏิบัติงานการป้องกันทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ เช่น ปฏิบัติงานป้องกันการบุกรุกแผ้วถางป่า ตัดไม้ทำลายป่า เก็บหาของป่า การป้องกันไฟป่า เป็นต้น				

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
5. ในรอบ 1 ปี อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน การป้องกันทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ เช่น ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานป้องกันการบุกรุกแผ้วถางป่า ตัดไม้ทำลายป่า เก็บหาของป่า การป้องกันไฟป่า เป็นต้น				
ความคิดเห็นด้านการสงวน				
1. ในรอบ 1 ปี อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมศึกษาปัญหาการสงวนทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ เช่น ปัญหาการดูแลรักษาพื้นที่ป่า แหล่งท่องเที่ยวที่สมบูรณ์ เป็นต้น				
2. ในรอบ 1 ปี อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมรับข้อมูลข่าวสารการสงวนทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ เช่น ข้อมูลข่าวสารการดูแลรักษาพื้นที่ป่า แหล่งท่องเที่ยวที่สมบูรณ์ เป็นต้น				
3. ในรอบ 1 ปี อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมวางแผนการสงวนทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ เช่น วางแผนการดูแลรักษาพื้นที่ป่า แหล่งท่องเที่ยวที่สมบูรณ์ เป็นต้น				
4. ในรอบ 1 ปี อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมปฏิบัติงานการสงวนทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ เช่น ปฏิบัติงานการดูแลรักษาพื้นที่ป่า แหล่งท่องเที่ยวที่สมบูรณ์ เป็นต้น				
5. ในรอบ 1 ปี อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ได้ส่งเสริมให้ราษฎรร่วมติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน การสงวนทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ เช่น ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานการดูแลรักษาพื้นที่ป่า แหล่งท่องเที่ยวที่สมบูรณ์ เป็นต้น				

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของราษฎรที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด

คำชี้แจง: โปรดกาเครื่องหมาย ลงใน ตามสภาพปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของท่าน

1. ท่านมีปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด อย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ราษฎรไม่มีส่วนร่วมศึกษาปัญหาการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่
- ราษฎรไม่มีส่วนร่วมวางแผนงานการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่
- ราษฎรไม่มีส่วนร่วมปฏิบัติงานการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่
- ราษฎรไม่มีส่วนร่วมตรวจสอบและติดตามงานการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่
- ราษฎรไม่มีส่วนร่วมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่
- ราษฎรไม่มีส่วนร่วมในการขายอาหาร และของที่ระลึกในพื้นที่
- ราษฎรไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมด้านนันทนาการในพื้นที่
- อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ขาดการประชาสัมพันธ์ด้านการอนุรักษ์ให้กับราษฎร
- อื่นๆ (ระบุ).....

2. ท่านมีข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด อย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ส่งเสริมให้ราษฎรมีส่วนร่วมศึกษาปัญหาการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่
- ส่งเสริมให้ราษฎรมีส่วนร่วมวางแผนงานการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่
- ส่งเสริมให้ราษฎรมีส่วนร่วมปฏิบัติงานการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่
- ส่งเสริมให้ราษฎรมีส่วนร่วมตรวจสอบและติดตามงานการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่
- ส่งเสริมให้ราษฎรมีส่วนร่วมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่
- ส่งเสริมให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการขายอาหาร และของที่ระลึกในพื้นที่
- ส่งเสริมให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมด้านนันทนาการในพื้นที่

- อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ควรประชาสัมพันธ์ด้านการอนุรักษ์ให้กับราษฎร
อย่างทั่วถึง
- อื่น ๆ (ระบุ).....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี